

**T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ANTRENÖRLÜK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
SPOR YÖNETİMİ BİLİM DALI**

**YEREL YÖNETİMLERE BAĞLI SPOR
ŞİRKETLERİ TARAFINDAN ORGANİZE
EDİLEN SPOR ORGANİZASYONLARINDA
KARŞILAŞILAN SORUNLARIN İNCELENMESİ
(İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ, SPOR
İSTANBUL, İSTANBUL MARATONU ÖRNEĞİ)**

Yüksek Lisans Tezi

ZAFER ŞAHİNOĞLU

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Kubilay ÇİMEN

İSTANBUL, 2019

**T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ANTRENÖRLÜK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
SPOR YÖNETİMİ BİLİM DALI**

**YEREL YÖNETİMLERE BAĞLI SPOR
ŞİRKETLERİ TARAFINDAN ORGANİZE
EDİLEN SPOR ORGANİZASYONLARINDA
KARŞILAŞILAN SORUNLARIN İNCELENMESİ
(İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ, SPOR
İSTANBUL, İSTANBUL MARATONU ÖRNEĞİ)**

Yüksek Lisans Tezi

ZAFER ŞAHİNOĞLU

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Kubilay ÇİMEN

İSTANBUL, 2019

Bu Tez tarafımızca okunmuş, nitelik ve içerik açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak yeterli görülmüş ve kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmzalar

Tez Danışmanı

Unvan, Adı ve SOYADI

Üye

Unvan, Adı ve SOYADI

Üye

Unvan, Adı ve SOYADI

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazıma kadar bütün aşamalarda etik dışı davranışımın olmadığını, tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi ve tez çalışması sırasında faydalandığım diğer tüm bilgi ve yorumlara da kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

Zafer ŞAHİNOĞLU

İmza

TEZ YAZIM KILAVUZU UYGUNLUK ONAYI

“Yerel y6netimlere bağlı spor Şirketleri tarafından organize edilen spor organizasyonlarında karşılaşılan sorunların incelenmesi (İstanbul B6y6kŐehir Belediyesi, Spor İstanbul, İstanbul Maratonu 6rneği)” adlı Y6ksek Lisans tezi, İstanbul Gelişim 6niversitesi Sağlık Bilimleri Enstit6s6 Lisans6st6 Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırlanmıŐtır.

Tezi Hazırlayan

Zafer ŞAHİNOğLU

İmza

Danışman

Doę. Dr. Kubilay 6İMEN

İmza

Enstit6 Yetkilisi

İmza

TEŐEKKÖR

Yüksek Lisans öğrenimim süresince deneyimleriyle ve bilgileriyle sürekli bana destek veren ve bu çalışmanın hazırlanmasında bilgi ve deneyimlerini asla esirgemeyen danışman hocam Sayın Doç. Dr. Kubilay ÇİMEN'e, çalışmam esnasında yardım ve destekleriyle her konuda katkılarını esirgemeyen İstanbul Büyükşehir Belediyesi Spor İstanbul personellerine, ayrıca Arif ÇETİN ve Ahmet GÜLÜMSEYEN'e, bunun yanı sıra süreç içerisinde her daim bana destek olan Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi'ndeki büyüklerime ve çalışma arkadaşlarıma, tecrübesi ve fikirleriyle her zaman yanımda olan Ahmet Gazi Ayhan AYDIN'a, hiçbir zaman desteklerini esirgemeyen değerli kardeşlerim Murat Ozan DENİZ ve Ayşenur DENİZ'e teşekkürü bir borç bilirim.

Ayrıca bu süreçte maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen kıymetli aileme, heyecan ve sevgileriyle yanımda olan kıymetli eşim Nur ŞAHİNOĞLU'na ve biricik kızım Rabia'ma en kalbi duygularıyla teşekkür ederim.

İstanbul, 2019

Zafer ŞAHİNOĞLU

ÖZET

YEREL YÖNETİMLERE BAĞLI SPOR ŞİRKETLERİ TARAFINDAN
ORGANİZE EDİLEN SPOR ORGANİZASYONLARINDA KARŞILAŞILAN
SORUNLARIN İNCELENMESİ (İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ,
SPOR İSTANBUL, İSTANBUL MARATONU ÖRNEĞİ)

Zafer Şahinoğlu

Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı
Spor Yönetimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Kubilay Çimen

Haziran 2019, 96 Sayfa

Bu araştırmanın amacı; yerel yönetimlere bağlı spor şirketleri tarafından organize edilen Spor organizasyonlarında karşılaşılan sorunların (İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Spor İstanbul, İstanbul Maratonu Örneği) incelenerek konuyla ilgili veriler elde edilmesi ve çözüm önerileri üretilmesidir.

Çalışmaya İstanbul Büyükşehir Belediyesi Spor İstanbul şirketi bünyesinde çalışan, İstanbul Maratonu organizasyonunda görev alan personeller katılmıştır. Araştırmaya katılanların 228'i erkek, 147'si kadındır.

Araştırmaya konu olan sorunlara karşı çözüm önerileri üretmek amacıyla Tek'in (2006) anlaşılabilirliğini ve geçerliliğini yapmış olduğu "*Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği*" kullanılmıştır. Ölçek iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde demografik bilgilerin yer aldığı sorular, ikinci bölümde ise ölçeğe ait sorular yer almaktadır. Ölçek, 5'li Likert tipinde 15 maddeden oluşmuştur. 1. Madde olumsuz (ters yönlü) ifadeden oluşmuştur. Diğer maddeler ise düz ifadelerden oluşmuştur. Ölçek sorularına verilen cevaplar 1. Kesinlikle Katılmıyorum, 2. Katılmıyorum, 3. Kararsızım,

4. Katılıyorum, 5. Kesinlikle Katılıyorum şeklinde puanlanırken 1. Soru ters olarak puanlanmıştır. Verilerin toplanması yüz yüze görüşme yöntemi ile gerçekleştirilmiştir.

Elde edilen verilerin istatistiksel analizleri Jamovi project (2019) Jamovi (Version 0.9.6.9) [Computer Software] programı ile yapılmış olup istatistik analizlerde anlamlılık düzeyi 0.05 (p-value) olarak dikkate alınmıştır.

Çalışmadan elde edilen verilerin özetlenmesinde tanımlayıcı istatistikler sürekli değişkenler için (Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyutları) *ortalama*, *standart sapma* olarak tablolar halinde verilmiştir. Sosyo-demografik değişkenler (cinsiyet, eğitim durumu, yabancı dil eğitimi, çalıştığı kurumdaki hizmet süresi, yurtdışı spor organizasyonlarına katılım durumu ve maraton organizasyonunda yaptıkları iş ile ilgili sözlü veya yazılı değerlendirme yapma durumları) *sayı* ve *yüzde* olarak özetlenmiştir.

Sayısal değişkenlerin (Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyutları) normallik testi *Kolmogorov-Smirnov testi* ile kontrol edilmiştir.

Bağımsız iki grup karşılaştırılmalarında sayısal değişkenlerin (Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyutları) normal dağılım göstermediği durumlarda Mann Whitney U testi kullanılmıştır.

Bağımsız ikiden fazla grup karşılaştırmalarında sayısal değişkenlerin normal dağılım göstermediği durumlarda Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Parametrik olmayan testlerde gruplar arasındaki farklılıklar Dwass-Steel-Critchlow-Fligner testi ile ikili olarak değerlendirilmiştir.

Spor İstanbul personellerinin, kurumda son üç yıl içerisinde eğitim/seminer programına katılım sayısı ve maraton organizasyonuna katılım sayısı ile USODÖ genel ve alt boyut puanları arasındaki ilişkilerin incelenmesinde *Spearman's Rho Korelasyon Katsayısı* kullanılmıştır.

Ölçek alt boyut ve genel toplam üzerinden güvenilirliği hesaplamak için Cronbach Alfa katsayısı kullanılmıştır. İstatistik analizlerde anlamlılık düzeyi 0.05 (p-value) olarak dikkate alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Spor organizasyonları, maraton, yerel yönetimler, İstanbul Büyükşehir Belediyesi

ABSTRACT

INVESTIGATION OF PROBLEMS IN SPORTS ORGANIZATIONS ORGANIZED
BY SPORTS COMPANIES THAT ARE LOCATED IN LOCAL GOVERNMENTS
(ISTANBUL METROPOLITAN MUNICIPALITY, SPORT ISTANBUL, ISTANBUL
MARATHON EXAMPLE)

Zafer Şahinoğlu

Coaching Education Department

Sport Management Science

Thesis Supervisor : Doç. Dr. Kubilay Çimen

June 2019, 96 Pages

The purpose of this study is to analyze the problems encountered in sports organizations organized by sports companies affiliated to local administrations, and to produce relevant data and provide solutions about the issue.

The staff of the Istanbul Marathon organization, working under the Istanbul Metropolitan Municipality Sports Istanbul company, participated in the study. 228 of the participants were male and 147 were female.

In order to provide solutions to the problems that are subject to the research, “*International Sportive Organization Rating Scale*”, the reliability and validity of which was done by Tek (2006), was used. The scale consists of two parts. In the first part, there are questions that include demographic information and in the second part, there are questions related to the scale. The scale consists of 15 items in 5-point Likert type. The 1st Article consists of a negative (reversed) expression. The other items are composed of plain expressions. Responses to scale questions were scored as 1. Strongly Disagree, 2. Disagree, 3. Undecided, 4. Agree, 5. Strongly Agree, but the 1st question was reversely scored. Data were collected through face-to-face interviews.

The statistical analysis of the obtained data was done with Jamovi project (2019) Jamovi (Version 0.9.6.9) [Computer Software] and the significance level was considered as 0.05 (p-value) in statistical analysis.

In the summary of the data obtained from the study, descriptive statistics are given in tables as *mean*, *standard deviation* for continuous variables (General and Sub-dimensions of International Sportive Organization Rating Scale). Socio-demographic variables (gender, educational status, foreign language education, duration of service in the institution they work at, the status of participation in the sports organizations abroad and the status of doing verbal or written evaluation in the marathon organization) are summarized as *number* and *percentage*.

The normality test of the numerical variables (General and Sub-dimensions of the International Sportive Organization Rating Scale) was checked with the Kolmogorov-Smirnov test.

Mann Whitney U test was used in the comparison of two independent groups in cases where the numerical variables (General and Sub-dimensions of International Sportive Rating Scale) did not show normal distribution.

Kruskal-Wallis test was used in the comparison of more than two independent groups in cases where the numerical variables did not show normal distribution. The differences between the groups in non-parametric tests were evaluated as binary by Dwass-Steel-Critchlow-Fligner test.

Spearman /s Rho Correlation Coefficient was used to examine the relationship between the general and sub-dimension scores of International Sportive Rating Scale and the Sports Istanbul staff's participation number of the training / seminar program in the institution within the last three years, and the participation number of marathon organization.

The Cronbach Alpha coefficient was used to calculate reliability over the scale sub-dimension and overall total. In statistical analysis, significance level was considered as 0.05 (p-value).

Keywords: Sports organizations, marathon, local authorities, Istanbul Metropolitan Municipality

İÇİNDEKİLER

İÇ KAPAK	
ONAY SAYFASI	
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK.....	iii
TEZ YAZIM KILAVUZU UYGUNLUK ONAYI.....	iv
TEŞEKKÜR	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT.....	viii
İÇİNDEKİLER	x
TABLolar	xiv
ŞEKİLLER	xvi
KISALTMALAR	xvii
1. GİRİŞ	1
1.1 AMAÇ.....	1
1.2 ÖNEM.....	2
1.3 PROBLEM CÜMLESİ	2
1.4 HİPOTEZLER.....	2
1.5 VARSAYIMLAR.....	3
1.6 SINIRLILIKLAR.....	3
2. GENEL BİLGİLER.....	4
2.1 SPORDA YÖNETİM, ORGANİZASYON VE YÖNETİCİ KAVRAMLARI	4
2.1.1 Spor Kavramı.....	4
2.1.2 Spor Yönetimi	5

2.1.3 Spor Yöneticiliği.....	5
2.2 SPOR YÖNETİCİLİĞİNİN SINIFLANDIRILMASI.....	6
2.2.1 Resmi Spor Yöneticisi.....	6
2.2.2 Gönüllü Spor Yöneticisi	7
2.2.3 Spor Yöneticisinde Bulunması Gereken Özellikler	7
2.3 SPOR ORGANİZASYONLARI TANIMI.....	8
2.3.1 Spor Organizasyonlarının Önemi	9
2.3.2 Spor Organizasyonlarının Hedefleri.....	10
2.3.2.1 Yurtiçi spor organizasyonlarının hedefleri.....	10
2.3.2.2 Yurtdışı spor organizasyonlarının hedefleri.....	11
2.4 TÜRKİYE’DE ULUSAL SPOR ORGANİZASYONLARI	11
2.4.1 Geleneksel Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri	12
2.4.2 Boğaziçi Kıtalararası Yüzme Yarışı.....	16
2.4.3 Cumhurbaşkanlığı Bisiklet Turu	17
2.5 ÖNEMLİ ULUSLARASI SPOR ORGANİZASYONLARI.....	18
2.5.1 Olimpiyat Oyunları.....	19
2.5.2 FIFA (Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği) Dünya Kupası.....	21
2.5.3 EYOF (Avrupa Gençlik Olimpik Festivali) Erzurum 2017.....	24
2.5.4 UEFA (Avrupa Futbol Federasyonları Birliği) Avrupa Futbol Şampiyonası.....	26
2.6 SPOR ORGANİZASYONLARINDA PLANLAMA SÜRECİ	28
2.6.1 Organizasyon Öncesi	28
2.6.2 Organizasyon Esnası	29
2.6.3 Organizasyon Sonrası.....	30
2.7 SPOR OYUNLARI İLE İLGİLİ KOMİTELER	30

2.7.1 Genel Sekreterlik veya Koordinasyon Hizmetleri Komitesi.....	31
2.7.2 Tanıtım Komitesi	32
2.7.3 Karşılama ve Uğurlama Komitesi	33
2.7.4 Ulaşım Komitesi	33
2.7.5 Rehberlik Komitesi	34
2.7.6 Konaklama Komitesi	34
2.7.7 Müsabaka Tesislerini Hazırlama Komitesi	35
2.7.8 Basın Komitesi.....	36
2.7.9 Protokol Komitesi	36
2.7.10 Sağlık Hizmetleri Komitesi	37
2.7.11 Müsabakaları Uygulama Komitesi.....	38
2.7.12 Tören Komitesi.....	38
2.8 TÜRKİYE’DE YEREL YÖNETİMLER VE SPOR.....	39
2.8.1 Yerel Yönetimin Tanımı.....	39
2.8.2 Büyükşehir Belediye Kanunu	40
2.8.3 İstanbul Büyükşehir Belediyesi Teşkilat Yapısı.....	40
2.8.4 İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nde Spor Yönetimi ve Organizasyonlar	46
2.8.4.1 İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nin düzenlediği spor organizasyonları	47
2.8.4.2 İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait spor tesisleri	47
2.8.5 Gelişmiş Ülkelerde Belediye ve Spor İlişkisi	49
2.9 MARATON ORGANİZASYONLARI.....	51
2.9.1 Dünya’da Maratonun Tarihçesi.....	51
2.9.2 Dünya’da Maraton Örnekleri	52
2.9.2.1 Boston maratonu	52

2.9.2.2 Londra maratonu	52
2.9.2.3 New York maratonu	53
2.9.3 IAAF (Uluslararası Atletizm Federasyonları Birliği) Maraton Örnekleri	53
2.9.4 Türkiye’de İstanbul Maratonunun Tarihi	55
2.9.5 İstanbul Maratonu Koordinasyon Kurulu	57
2.9.6 Maraton Öncesi ve Sonrası Yapılan Çalışmalar	57
2.9.7 İstanbul Maratonu Parkur (42.195 mt.) Güzergâhı	60
2.9.8 Maraton ve Spor Fuarı	61
2.9.9 İstanbul Maratonu Yıllara Göre Kazananlar ve Dereceleri (Erkekler) ..	61
2.9.10 İstanbul Maratonu Yıllara Göre Kazananlar ve Dereceleri (Kadınlar) ..	63
2.9.11 İstanbul Maratonu Ödül Dağıtımı	65
2.9.12 Spor İstanbul’un Tarihi ve Teşkilat Yapısı	67
3. MATERİYAL VE YÖNTEM	68
3.1 MATERİYAL	68
3.2 YÖNTEM	69
4. BULGULAR	71
5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	83
KAYNAKÇA	93
EKLER	97
Ek A.1 İBB İzin Dilekçesi	97
Ek A.2 İBB Spor İstanbul Onay Yazısı	98
Ek A.3 Anket Formu	99
ÖZGEÇMİŞ	101

TABLULAR

Tablo 2.1. Boğaziçi Kıtalararası Yüzme Yarışı Yaş Kategorileri Tablosu.....	17
Tablo 2.2. FIFA Dünya Kupası Yıllara Göre Ülke ve Seyirci Rakamları Tablosu	23
Tablo 2.3. Erkekler.....	61
Tablo 2.4. Kadınlar	63
Tablo 2.5. Maraton – Genel Klasman	65
Tablo 2.6. Maraton – Türk Sporcu Klasmanı	65
Tablo 2.7. Maraton – Tekerlekli Sandalye Klasmanı	65
Tablo 2.8. Maraton – Türk Master Sporcu.....	66
Tablo 2.9. Maraton – Türk Master Sporcu Yaş Grupları.....	66
Tablo 2.10. Maraton – En Yaşlı Türk Master Sporcu.....	67
Tablo 4.1. Spor İstanbul Personellerine Ait Demografik Özelliklere Ait Dağılım.....	72
Tablo 4.2. USODÖ: Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyutlarına Ait Ortalama, Standart Sapma, Çarpıklık, Basıklık, Minimum ve Maksimum Değerleri	73
Tablo 4.3. Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyut Puanlarına Ait Güvenilirlik Sonuçları.....	74
Tablo 4.4. Spor İstanbul Personellerinin Yaş Düzeylerine Göre Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması	75
Tablo 4.5. Spor İstanbul Personellerinin Cinsiyetleri Bakımından Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması	76

Tablo 4.6. Spor İstanbul Personellerinin Eğitim Düzeylerine Göre Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması	77
Tablo 4.7. Spor İstanbul Personellerinin Yabancı Dil Düzeylerine Göre Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması	78
Tablo 4.8. Spor İstanbul Personellerinin Kurumdaki Hizmet Süresi Düzeylerine Göre Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması	79
Tablo 4.9. Spor İstanbul Personellerinin Yurtdışında Spor Organizasyonlarına Katılım Durumuna Göre Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması	80
Tablo 4.10. Spor İstanbul Personellerinin Maraton Organizasyonunda Yaptıkları İş ile İlgili Sözlü veya Yazılı Değerlendirme Yapma Durumlarına Göre Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması	81
Tablo 4.11. Personellerin Kurumda Son 3 Yıl İçerisinde Eğitim/Seminer Programına Katılım Sayısı ve Maraton Organizasyonuna Katılım Sayısı ile USODÖ Toplam, Bürokratik Engeller, Bütçe Yeterliliği, Personel Hizmetleri ve Tesis Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	82

ŞEKİLLER

Şekil 2.1. Spor İstanbul Teşkilat Şeması.....68

KISALTMALAR

AIMS	:	Uluslararası Maratonlar Birliği
EYOF	:	Avrupa Gençlik Olimpik Festivali
EOC	:	Avrupa Milli Olimpiyat Komiteleri Birliği
EYOF	:	Avrupa Gençlik Olimpik Festivali
FIFA	:	Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği
İBB	:	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
IOC	:	Uluslararası Olimpiyat Komitesi
M.Ö.	:	Milattan Önce
MOK	:	Milli Olimpiyat Komitesi
SPOR A.Ş.	:	İstanbul Spor Etkinlikleri ve İşletmeciliği A.Ş.
T.C.	:	Türkiye Cumhuriyeti
TL	:	Türk Lirası
TBF	:	Türkiye Basketbol Federasyonu
TMOK	:	Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi
TDK	:	Türk Dil Kurumu
UEFA	:	Avrupa Futbol Federasyonları Birliği

1. GİRİŞ

Günümüzün toplumlar gerek sağlıklı olmak, gerek hobi yapmak, gerekse boş zamanları değerlendirmek maksadıyla spor yapmaktadır (Erkal 1986). Spor hayatımızın her alanında bizimle iç içe olan bir olgudur.

İnsanları spora yönlendirmek, yeteneklerinin farkına varmasını sağlamak, sağlıklı kalabilmesi için spor yapmanın gerekli olduğu artık tüm toplum kesimlerince bilinmektedir (Ramazanoğlu 2004).

Sağlıklı bir toplum yaratmanın ana unsuru sportif faaliyetler düzenlemek ve bunları bilimsel temellere dayandırmaktır. Yani yapılan her hareketin hem fiziksel hem de bilimsel bir açıklaması vardır.

İnsanın bütünü oluşturduğu zihni, fiziki ruhsal her unsuru kullanarak rekabet olmaksızın yapılan tüm faaliyetler spora dâhildir. Tüm bunların bilincine varılmasıyla özel veya resmi kuruluşlar vasıtasıyla spor organizasyonları düzenlenmektedir.

Spor organizasyonları ulusal ve uluslararası düzenlenen, geniş kitleye hitap eden, Farklı milletten sporcuları ve seyircileri, dil, din, ırk ayrımı gözetmeksizin bir araya getiren spor oyunlarıdır. Uluslararası bir spor organizasyonu olan İstanbul Maratonu çalışmamız, spor oyunlarına örnek teşkil etmektedir.

Çalışmamızda İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Spor İstanbul şirketi bünyesinde çalışan ve İstanbul Maratonunda görev yapan personellerin karşılaştığı sorunlar ele alınmış ve daha üst düzey organizasyonların nasıl düzenleneceği hakkında cevaplar aranmış ve yetişmiş insan gücü, tesisler, ekonomik yeterlilikler, idari yapılar ve bürokratik unsurlar ortaya konulmaya çalışılmıştır.

1.1 AMAÇ

Bu araştırmanın amacı; yerel yönetimlere bağlı spor şirketleri tarafından organize edilen Spor organizasyonlarında karşılaşılan sorunların (İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Spor İstanbul, İstanbul Maratonu Örneği) incelenerek konuyla ilgili veriler elde edilmesi ve çözüm önerileri üretilmesidir. Bu kapsamda organizasyonda direkt yer alan personel

herhangi bir sorunla karşılaşmış mıdır? Karşılaşılmışsa sorunlara ne gibi çözümler üretilmiştir sorularının detaylı cevapları aranacaktır.

1.2 ÖNEM

Hazırlanan bu çalışma literatürde yer alan diğer çalışmalara, bilimsel veriler ışığında bir yenisinin daha eklenmesi ve yapılacak olan çalışmalara ufuk açması açısından önemlidir. Spor İstanbul şirketinin ülkemizin en büyük spor şirketlerinden biri olmasına karşın literatürde beklenen düzeyde bir çalışmaya rastlanılamamıştır.

1.3 PROBLEM CÜMLESİ

Bu araştırma, Yerel Yönetimlere Bağlı Spor Şirketleri Tarafından Organize Edilen Spor Organizasyonlarında Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi (İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Spor İstanbul, İstanbul Maratonu Örneği)'dir. Bu kapsamda organizasyonda direkt yer alan personel herhangi bir sorunla karşılaşmış mıdır? sorusuna cevap aranacaktır.

1.4 HİPOTEZLER

Araştırmaya ait hipotezler aşağıdaki gibi sıralanmış olup her bir hipotez için açıklamalara ve önerilere yer verilmiştir.

1. Spor Organizasyonlarında karşılaşılan sorunlar bürokratik engellidir.
2. Spor Organizasyonlarında ülkenin genel bürokrasi anlayışı planlama ve uygulamada etkilidir.
3. Spor Organizasyonlarında öngörülen bütçe ihtiyaçların karşılanmasında önemli bir olasılıktır.
4. Spor Organizasyonlarında spor tesisi, konaklama alanları verimli bir spor organizasyonu için önemlidir.
5. Spor Organizasyonlarında hizmet veren personelin mesleki yeterlilikleri, bilgi ve becerileri belirlenen hedeflere ulaşmada sınırlıdır.
6. Spor Organizasyonlarında bir sonraki yıl nitelik ve hedeflenen sonuçlara ulaşmada etkili olacak değerlendirme raporları sınırlıdır.

1.5 VARSAYIMLAR

- Araştırmanın uygulanacağı örneklemin ana kütleyi temsil ettiği,
- Çalışmaya katılacak bireyler için hazırlanan kişisel bilgi formunun amaca uygun olduğu,
- Kullanılan ölçme aracının, ölçülmek istenen özelliklere uygun, geçerlik ve güvenilirliğinin kanıtlanmış olduğu varsayılmıştır.

1.6 SINIRLILIKLAR

Araştırmanın geneli göz önüne alındığında, uygulanacak kişisel bilgi formu ve kullanılan ölçeklerden elde edilen veriler çerçevesinde, yalnızca İstanbul ilindeki bir spor şirketinin düzenlemiş olduğu organizasyon kapsamında, bireylerin veri toplama araçlarındaki sorulara verdikleri cevaplarla sınırlıdır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1 SPORDA YÖNETİM, ORGANİZASYON VE YÖNETİCİ KAVRAMLARI

2.1.1 Spor Kavramı

Latince kökenli bir kavram olan spor, desport ve disport sözcüklerinin içeriğinden doğmuştur. Oyun, eğlence, oyalanma, hoşça vakit geçirme, vücudu geliştirme anlamına gelen bu kavram İngilizcede sport (zaman öldürme, eğlenme, oyalanma, dinlenme vb.) biçiminde yer edinmiş ve bütün dünya dillerine de aynı şekilde yayılmıştır.

Türkçede spor; bireysel veya takım halinde yapılan, kendine has kuralları ve teknikleri olan, bireyin bedensel ve zihinsel gelişimine katkı sağlayan ve vücudun gücünü arttıran eğlendirici, eğitici, çalışma anlamına gelmektedir.

Tanım olarak spor, bireysel veya takım oyunu şeklinde, zihinsel, fiziksel, sinirsel ve düşünsel rahatlamayı ve gelişmeyi sağlayan resmi bir çerçevede yapılan yarışmaların bütünüdür.

Birçok insan spor kavramının ne anlam ifade ettiğini kendi tecrübelerine dayanarak bilmektedir. Kimine göre spor, sağlık ve eğlence; kimine göre bir iş; kimine göre istihdam; kimine göre de bir ticarettir. Geniş bir kitleye göre spor, bireye kazanma ve kaybetme duygusu yaşatan, fiziksel ve zihinsel hareket sağlayan, izleyene haz veren rekreatif bir etkinliktir.

Spor, sporcu açısından kazanmaya yönelik teknik ve fiziksel bir çaba, seyirci açısından yarışmaya dayalı bir eğlence, yerine göre bir araç, topluma göre ise yaşayış biçimini yansıtan bir aynadır (Öztürk 2011).

Spor, farklı milletlerin sporcularını dil, din ve ırk bakımından bir araya getiren, birbirlerini tanıma fırsatı sunan bir kavramdır (Zengin ve Öztaş 2008).

Spor, insan yaşamıyla ayrılmaz bir bütün haline gelmiştir. Yaş grubu fark etmeksizin bilimsel temellere dayalı, bilinçli ve sistemli yapılan spor, bireyin yaşam boyu sağlıklı, mutlu ve başarılı olmasına katkı sağlar (Atasoy ve Kuter 2005).

Anlaşılmaktadır ki, bireyleri ve toplumları sporun sosyal gücü ile bir araya getirmek mümkündür. Sporun insana sağlık yönünden fiziksel katkı sağladığı da görülmektedir. Bireyler sporu bir yaşam tarzı olarak benimsemeli ve hayatının temeline istikrarlı bir spor disiplini yerleştirmelidir. Sportif faaliyetlerin yoğun, yaygın ve gelişmiş olduğu topluluklar güçlü olmaya aday toplumlardır (Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü 1991).

2.1.2 Spor Yönetimi

Yönetim, örgüt veya kurum amaçlarının etkili ve verimli olarak gerçekleştirilmesi amacıyla; planlama, örgütleme, yönetme, koordinasyon ve kontrol fonksiyonlarına ilişkin teori, model, ilke, kavram ve tekniklerin sistemli ve bilinçli bir şekilde devamlı uygulanmasıyla ilgili faaliyetlerin tümüdür (İmamoğlu ve Ekenci 2014).

Her kurumda olduğu gibi Spor kuruluşları da yönetim esaslıdır ve arz talep üzerine işleyen bir sistemi vardır. Spor kuruluşlarının arz ettikleri ürünün bir hizmet olduğu dikkate alındığında bu konuda yapılan yorumlar arz ve talep ilişkisini daha net ortaya çıkarmaktadır. Denilebilir ki; spor kuruluşları birer hizmet işletmeleridir. Bu sebeple hizmet kuruluşunda mal hizmettir ve elle tutulamaz. Spor hizmetleri soyuttur ve satışı yapılacak bir üründen çok, bir organizasyon veya aktivitedir. Spor hizmetlerinin üretim ve tüketimi eş zamanlıdır. Fiziksel mallar önce üretilip sonra pazarlanabildiği halde spor hizmetleri önce satılır, sonra üretim ve tüketimleri aynı anda gerçekleştirilir (Serarslan 2006). Bu sebeple yönetim ne kadar başarılıysa, ulaşılmak istenen hedef de o kadar gerçekçidir diyebiliriz.

Spor yönetiminde amaç, spor faaliyetlerinin kusursuz yürütülmesi ve tamamlanmasıdır. Spor yönetimi, spor alanı ile ilgili kararlarla ve bu kararların sistemli bir biçimde yerine getirilmesi ile ilgilenmektedir. Spor yönetiminin en temel amaçlarından biri spor organizasyonlarının eksiksiz yürütülebilmesinde bilimsel gelişmelerden yararlanmak ve hedeflerin gerçekleşmesine yönelik faaliyetleri düzenlemektir (Sunay 2009).

2.1.3 Spor Yöneticiliği

Spor kurumları ve faaliyetlerinde, spor hizmetini belirlenen amaçlar doğrultusunda yerine getiren kişiler spor yöneticileridir. Spor politikalarının milli ve milletler arası düzeyde uygulanması ve yürütülmesinde spor yöneticilerinin rolü oldukça önemlidir. Sporun sosyal bir olgu olması, spor olgusunda hedefin ferdî ve toplum olması, spor yöneticiliğinde liderlik fonksiyonunu daha da ön plana çıkarmaktadır.

Spor yöneticisi, kurumun amaçlarının gerçekleşmesi için bütün faktörleri harekete geçiren, teşkilat içi ve dışı insan ilişkilerini düzenleyen - geliştiren, onları sevk ve idare eden kişidir (Yetim 1996).

Alan tecrübesine sahip, spor bilimleri konusunda kişisel gelişimini tamamlayan yöneticilerin spor organizasyonlarını yönetmesi mesleki açıdan da olumlu sonuçlar elde edilmesine katkı sağlar. Düzenlenen spor müsabakaları süresince kabilelerin tüm ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli ortamı oluşturacak kişiler spor yöneticileridir. Üzerinde birçok sorumluluk olan spor yöneticileri bu sebeple sürekli olarak, hem kişisel hem de mesleki anlamda devamlı olarak yenilenmek ve gelişmek durumundadırlar.

Sporun gelişmesi için yatırım yapan ülkeler, spor alanında eğitim almış gerçek spor yöneticilerine görev vererek hedeflenen amaçlara ulaşmaya çalışırlar. Spor yöneticileri ise kendilerine verilen görevi amaçlarına göre planlayan, sevk ve idare eden yeni hedefleri hayata geçiren kişidir (Jensen 1980).

2.2 SPOR YÖNETİCİLİĞİNİN SINIFLANDIRILMASI

2.2.1 Resmi Spor Yöneticisi

Resmi spor yöneticisi; spor hizmet ve faaliyetlerinin sevk ve idaresinde görev alan hakem, saha komiseri, top toplayıcı gibi çeşitli görevlerde yer alan ve bu işler karşılığında belli miktarda ücret alan kişilerdir. Resmi spor yöneticisini sadece sporla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarında görev alan personelle sınırlamak mümkün değildir. Kulüp veya özel spor kuruluşlarında sporla ilgili hizmetin yürütülmesi karşılığı belli bir ücret alan kişileri de resmi spor yöneticisi sınıfına dâhil etmek gerekmektedir (Cankalp 2002).

Belirli bir sorumluluk bilinciyle, yaptığı hizmet karşılığında kazanç elde eden Resmi Spor Yöneticiliği bir meslektir diyebiliriz. Bu durum, alanla ilgili istihdam konusunu da gündeme getirmektedir.

2.2.2 Gönüllü Spor Yöneticisi

Gönüllü spor yöneticisi, spor hizmet ve faaliyetlerinin sevk ve idaresinde hiçbir ücret almaksızın gönüllü olarak görev yapan kişilerdir. Spor federasyonlarında görev alan üyeler ile spor kulüplerindeki yöneticiler, gönüllü spor yöneticileridir.

Gönüllü spor yöneticileri toplumun her kesiminden ve meslek grubundan olabilirler. Ücret talebi almaksızın sporun gelişmesi ve yaygınlaşması için toplumsal bir görev üstlenen fahri spor yöneticileri insanlar ile ilişkilerindeki sağlıklı iletişim sonunda toplum içerisinde farklı ve saygın bir yer edinmektedirler (Cankalp 2002).

Spor organizasyonu içerisinde gönüllü olarak yer alan bireyler, organizasyonun amacına uygun hareket etmesine katkı sağlamakla birlikte, sporun içerisindeki gönüllülük kavramının da yayılmasına olanak sağlamış olmaktadır.

2.2.3 Spor Yöneticisinde Bulunması Gereken Özellikler

Sporun içinden gelen, belli bir donanıma sahip olan, alan bilgisi eğitimlerini tamamlamış ve tecrübe edinmiş olan spor yöneticileri; her geçen gün değişen ve gelişen spor branşlarının içeriği ve kuralları hakkında gerekli birikime sahip olmalıdırlar.

Bir spor yöneticisinde bulunması gereken özellikler şu şekilde sıralanabilir;

- Sporun içinde olması sebebiyle kendisini sürekli olarak yenilemelidir.
- İyi bir eğitime sahip olmalıdır.
- Dürüst ve çalışkan olmalıdır.
- Spor yöneticisi samimi olmalı, düşünce ve davranışlarıyla kuşku yaratmamalıdır.
- Spor yöneticisi objektif ve tarafsız olmalıdır.
- Kurum içerisinde ve dışında karşısındakini dinlemeli, söylenenleri dikkate almalıdır.
- Pratik düşünüp hızlı karar verme yeteneğine sahip olmalıdır.
- Soğukkanlı olmalı, aceleci davranmamalıdır (Yetim 1996).
- Eleştirilere açık olmalı, her konuda mutlaka kendi fikrinin doğruluğunu ispata çalışmamalıdır.
- İyi bir organizatör olmalıdır.
- En az bir yabancı dil bilmeli veya öğrenmeye çalışmalıdır.

- Ülkesinin milli ve milletlerarası durumunu dikkate alarak, memleket menfaatlerini kendi kişisel çıkarlarından her zaman daha üstün tutmalıdır.
- İnsanları düşünerek onlara yardımcı olmalıdır (Cankalp 2002).

Eğitim düzeyi, devamlı yenilik, hareket ve iletişim spor yöneticilerinde bulunması gereken özellikleri kapsamaktadır. Spor yöneticileri hem fiziksel hem de psikolojik yönden kendilerini geliştirebilmelidirler.

2.3 SPOR ORGANİZASYONLARI TANIMI

Organizasyonlar belirli bir zamanda, önceden belirlenmiş konu ile ilgili hedeflenen kitleye, geniş kapsamlı hazırlıklar sonucunda sunulan hizmetlerdir. Organizasyonun alanı ve kapsamı ciddi düzeyde önem arz etmektedir. Organizasyonlar sportif faaliyetler ile birleştirildiği zaman ortaya spor organizasyonları çıkmaktadır ki; Spor ve Organizasyon sözcükleri her geçen gün yan yana sıkça duyulmaktadır. Spor Organizasyonları alanı, içeriği ve kitlesi bakımından hem göze, hem kulağa hem fiziksel aktivitelere hem de psikolojiye hitap etmektedir.

Spor organizasyonu, spor yarışmaları ile sportif amaca yönelik olarak düzenlenen seminer, toplantı, kurs, panel, kamp ve benzeri her türlü spor faaliyetlerinin sevk ve idaresinin gerçekleşebilmesi için yapılan çalışmaların tümüne denir. İnsanların dil, din, ırk ve benzeri unsurlarda ayırım gözetmeksizin, sportif faaliyetlerde ortak amaçlı kişilerin eşitlik ilkesine uygun davranması, politik fayda ile maddi kazanç elde edilen, uygulama ve sonuçları ile mükemmel organizasyonlar gerçekleştirilmektedir (Devecioğlu 2003).

Spor organizasyonları kişilerin ve toplumların etkileşimine yardımcı olmakla birlikte, ülkelerin tanıtımına ve bütçesine katkı sağlamaktadır. Spor organizasyonlarını düzenleyen ülkeler, organizasyonda yer alan takımlar ve izleyen seyirciler spor aracılığı ile gündem oluşturmaktadırlar.

Uluslararası spor organizasyonlarında uluslararası bir saygınlık söz konusu iken, ulusal spor organizasyonları ile halka iyiyi sunup, spor alanlarına daha çok kişiyi çekebilmek ve özendirmek amaçlanmaktadır. Düzenlenen spor organizasyonlarında emniyet, sağlık, ulaşım, teknik hizmetler, haberleşme basın vb. temel unsurlarda tedbirler alınmalıdır (Cankalp 2002).

Spor organizasyonlarına ait bazı özellikler aşağıda sıralanmıştır:

- Üretim ve yenilik spor organizasyonlarının özelliğidir.
- Spor organizasyonları düzenlenirken birimler arasında sürekli koordinasyon ve etkileşim vardır.
- Spor organizasyonlarının çevresinde değişim ile birlikte uyum da vardır.
- Spor organizasyonları dinamiktir (Yetim 1996).

Görülmektedir ki spor organizasyonları, hem yeniliği hem sürekliliği hem de değişimi ele alarak kendine özgü bir gündem belirlemektedir.

2.3.1 Spor Organizasyonlarının Önemi

Her geçen yıl ulusal ve uluslararası alanda etkili bir araç olma özelliği kazanan spor, bu yüzyılda teknolojik gelişmelerle de paralel olarak önemli bir yol kat etmiştir. Şöyle ki, farklı spor branşlarında düzenlenen sportif faaliyetler günümüzde uydular aracılığıyla bütün dünya ülkelerinin televizyonlarında seyredilebilmektedir (Johns 1995).

Spor organizasyonları, kitle iletişim araçları ile yaygınlaşması ve herkes tarafından takip edilmesi için ciddi önem arz etmektedir. Aynı müsabakanın farklı dillerde dünyanın birçok ülkesinde izlenmesi, sporun ne kadar etkili ve güçlü bir araç olduğunu göstermektedir.

Teknolojik gelişmelerin sağladığı bu imkândan yararlanmak isteyen ülke sayısı her geçen gün artmaktadır. Bu durum uluslararası alanda, ülkeler arasındaki rekabeti yansıtmaktadır (Badiru 1991). Görülmektedir ki, düzenlenen spor organizasyonlarında yapılan haberler, alınan kayıtlar ve televizyon görüntüleri etkileşimi arttırmakla birlikte spor oyunlarının yapıldığı ülkeye ve şehre olan ilgiyi de arttırmaktadır.

Spor organizasyonlarının eksiksiz yapılması hususunda bilimsel araştırmalara daha fazla önem verilmiş, bu konuda büyük miktarda paralar harcanmaya başlanmıştır. Amaç sporun bilimsel temellere dayanarak inşa edilmesi, bilinçli ve programlı bir şekilde bundan yararlanılmak istenmesidir (Fişek 2003).

2.3.2 Spor Organizasyonlarının Hedefleri

Spor organizasyonları önceden belirlenmiş amaçlara ve hedeflere ulaşabilmek için organize edilmektedir. Spor organizasyonlarının hedefi; sporun barış, dostluk ve kardeşlik ilkeleri doğrultusunda, farklı zamanlarda değişik ülkelerde düzenlenmesi, ülke ve kulüp sporcularının eşit şartlarda yarışmaları, başarı elde eden sporcuların ve spor görevlilerinin ödüllendirilip yetiştirilmesi, çeşitli spor branşlarının kitlelere tanıtılması ve yaygınlaştırılması olarak görülmektedir (Demirci 1986).

Spor organizasyonlarını takip eden seyirci kitlesinin her geçen gün arttığı ve buna doğru orantılı olarak da ülkelerin bu organizasyonlara ev sahipliği yapmak istemesi, katılımın yüksek oranda olması, bu organizasyonlara verilen önemi açıkça ortaya koymaktadır.

Ulusal alanda ülkenin tanıtımını yapmak, dostluk ve barışa katkı sağlamak, ülkenin ideolojik ve siyasi üstünlüğünü göstermek, spor aracılığıyla maddi kazanç elde etmek spor organizasyonlarının hedefleri arasındadır (Demirci 1986).

Bu doğrultuda spor organizasyonlarının düzenlendiği ülkede spor turizmi hareketlenmekte, kültürel miras öne çıkmaktadır. Katılımcılar üzerinde olumlu etki bırakan ülkeler, ilerleyen yıllarda düzenlenecek spor organizasyonları için kendilerine referans da oluşturmaktadırlar (Demirci 1986).

Denilebilir ki, düzenlenen organizasyonlar ülkelerin maddi ve manevi değerlerine, gelişmişlik düzeylerine, ekonomilerine ve siyasi bağlarına önemli derecede katkı sağlamaktadır. Ülkeleri birbirleri ile spor organizasyonları alanında yarışmacı konumuna da getirmektedir.

2.3.2.1 Yurtiçi spor organizasyonlarının hedefleri

Yurt içinde düzenlenen spor organizasyonları farklı bölgelerde yaşayan vatandaşların sosyal ve kültürel yönden gelişmesine fayda sağlarken, çeşitli kurum ve kuruluşların da etkileşimine katkı sunmaktadır. Spor branşlarının tanıtılması, spora olan ilginin artması, spor kültürünün yurdun tüm kesimlerine yayılması yurt içi spor organizasyonlarının hedefleri arasındadır. Bu doğrultuda yurt içinde düzenlenen spor organizasyonlarının hedeflerini şu şekilde sıralayabiliriz;

- Kamu hizmeti sunmak,
- Sağlıklı bireyler yetiştirmek,

- Politik amaç gözetmek,
- Tanıtım yapmak,
- Spor branşlarının gelişmesine katkı sağlamak,
- Milli ve manevi duyguları geliştirmek,
- Fairplay ruhunun yayılmasını önemsemek,
- Uluslararası spor organizasyonlarında yarışacak sporcular yetiştirmek,
- Sponsorluk faaliyetlerinin gelişmesini desteklemek (Tek 2006).

2.3.2.2 Yurtdışı spor organizasyonlarının hedefleri

Uluslararası spor organizasyonları içerik ve uygulama bakımından, geniş kapsamlı çalışmalar neticesinde gerçekleşen önemli spor faaliyetleridir. Yurt dışı spor organizasyonlarının hedefleri şu şekildedir.

- Uluslararası alanda ülkelerin tanıtımını yapmak,
- Uluslararası alanda birlik ve beraberliğe katkı sağlamak,
- Ülkenin siyasi ve İdeolojik anlayışını göstermek,
- Sponsorluk çalışmalarının hacmini genişletmek,
- Maddi kazanç elde etmek,
- Uluslararası alanda prestij kazanmak,
- Uluslararası alanda ülke turizmini canlandırmak,
- Ülkeye sportif ve sosyal tesisler kazandırmak,
- Uluslararası ticareti canlandırmak (Öztürk 2011).

Belirtildiği gibi yurt dışı spor organizasyonları düzenlendiği ülkeye birçok konuda prestij kazandırmaktadır. Ülke gündemini belirlemekte, farklı alanlarda katkı sağlamaktadır.

2.4 TÜRKİYE’DE ULUSAL SPOR ORGANİZASYONLARI

Ülkelerin kendi vatandaşları için spor, kültür, sanat vb. alanlarda gelişimlerini amaçlaması, ülke sınırları içerisinde organizasyon kabiliyetlerinin artmasına yol açmaktadır. Bireysel sporcuların yetişmesi, takım sporlarının gelişmesi spor organizasyonlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Bu kapsamda ülkeler çeşitli spor organizasyonları düzenlemektedirler. Türkiye’de düzenlenen başlıca spor organizasyonları şu şekilde sıralanmaktadır:

- Türkiye şampiyonaları

- Ulusal turnuvalar
- Kulüpler arası organizasyonlar
- Bölgesel organizasyonlar
- İl düzeyinde organizasyonlar
- İlçe düzeyinde organizasyonlar
- Mahalli düzeyde organizasyonlar (Demirci 1986).

Spor organizasyonları düzenlendiği ülkenin kendi kültürüne göre farklılık gösterebilmektedir. Ülkeler kendi kültürlerini yansıtan, geleneksel spor oyunları yarışmaları gerçekleştirebilirler.

2.4.1 Geleneksel Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri

Dünyanın bilinen ilk sporlarından biri güreştir. İnsanlık tarihi kadar eskidir ve geçmişe dayanır. Doğal bir yaşama isteği ve hayat uğraşı, insanların birbirleriyle mücadele etmesine yol açmıştır. Türkler tabiata ve kuvvete düşkün insanlardır. Güreş de insanların üstünlüklerini ispatlamak ve güçlerini kabul ettirmek için başvurdukları bir mücadele yöntemidir. Güreşte; güç, cesaret, mertlik, çeviklik, çabukluk, zekâ ve beceri gibi özelliklerin bulunması ve Türk karakterine uygun bir spor dalı olması dolayısıyla, Türk tarihinde sevilmiş, atalarımız tarafından baş tacı edilmiştir (Tüzün 2010).

Güreş, eski Türklerin bayram görüntülerinden biridir. Türk boylarında sadece güreşlerin yapıldığı büyük şenlikler düzenlenmiştir. Türkler kendilerine özgü kurallar verdikleri güreşe büyük ilgi duymuşlardır. “*Türk pehlivan doğar, pehlivan ölür.*” sözü güreş camiasında çok ünlüdür (Yıldız 1979).

Osmanlı’da, sarayın da ilgi odağı olan güreş padişahın da huzurunda yer alan ve düzenli olarak her Cuma organize edilen ‘Huzur Güreşleri’ adı altındaki sportif faaliyetlerdendir. Güreş, çeşitli coğrafyalara göre çeşitlilik göstermektedir. Diğer bir güreş çeşidi ise ‘Yağlı Pehlivan Güreşleridir.’

Orta Asya kökenli karakucak güreşlerine benzeyen, pehlivanların zeytin ile yağlanarak çayırdaki yaptıkları güreşe ise yağlı güreş denilmektedir. Yağlı güreşlerin Türkler tarafından hemen benimsenmesinde bu benzerliğin de büyük etkisi olmuştur (Öğretici ve Karcılılar 2005).

Güreşler ilk çağdan günümüze, farklı zamanlarda çeşitlilikler göstererek karşımıza çıkmaktadır. Ancak güreşin doğasında yer alan mücadele, cesaret, kuvvet ve zekâ unsurları hiçbir zaman değişmemektedir.

Anadolu'daki güreşler karakucak, Rumeli'deki güreşler ise yağlı güreş şeklinde gerçekleşmiştir. Başpehlivanlık unvanı sadece Kırkpınar yağlı güreşlerinde olan bir uygulamadır. Kırkpınar'da "Başı" kazanan pehlivan, ertesi yılın Kırkpınar güreşlerine kadar Türkiye'nin başpehlivanı unvanını taşımaya hak kazanırdı (Atabeyoğlu 2000).

Kırkpınar güreşlerinin en iyi döneminin Kurtuluş Savaşı sonrasına denk gelmesi, gerek ülkemiz, gerekse dünya ülkelerinin, özellikle Avrupa'nın içinde bulunduğu dönem şartları ile ilişkilidir.

Kırkpınar yağlı güreşlerinin en parlak dönemi 19. Yüzyıl sonlarıyla 20. Yüzyıl başlarında olmuştur. Bu dönemde pek çok ünlü pehlivan yetişmiştir. Yirmi yedi yıl aralıksız başpehlivan olan Kel Aliço, Koca Yusuf, Kurtdereli Mehmet gibi uluslararası alanda ünlenen yağlı güreşçilerimiz bu dönemde yaşamışlardır (Öğretici ve Karcılılar 2005).

a. Kırkpınar Ağası

Geleneklere göre üç gün süren Kırkpınar Yağlı Güreşleri ve organizasyonun tek hâkimi Kırkpınar Ağası'dır. Güreşi seven, saygın ve hali vakti yerinde olan kişiler arasından seçilir. Pehlivanları güreşe çağıran, gelen konukları ağırlayan, yemek ve yatacak yerlerini temin eden, örf ve adetlere uygun olarak güreşlerin yapılmasını sağlayan, ödüller veren kişidir. Kırkpınar Ağası (Edirne İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2019).

b. Başpehlivan

Pehlivan; boylu poslu, güçlü kimseye denmektedir (TDK 2006). Başpehlivanlık ise, alt boylardan itibaren derece kazanarak elde edilen en büyük boy olan kategoriye verilen isimdir. Başpehlivanlık kategorisi güreşen pehlivanlar açısından en önemli hedefler arasında yer almaktadır.

Yağlı güreşlerin en büyük ödülü başpehlivanlık ödülüdür. Kırkpınar'da başpehlivan olan kişi bir yıl süreyle "Türkiye Başpehlivanı" unvanını elinde tutar. Bu unvanı üç yıl arka arkaya koruduğu takdirde altın kemerin sahibi olur (Edirne İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2019).

c. Cazgır

Cazgırlar yağlı güreşlerin olmazsa olmaz bir parçasıdır. Kırkpınar yağlı güreşlerinde pehlivanları seyirciye tanıtan, oyunlardaki hünerlerini uygun mısra ve dualarla anlatan kişiye “Cazgır” veya “Salavatçı” denir.

“Allah, Allah, İllallah,

Hayırlar gele İnşaallah

İki yiğit çıktı meydana,

Birbirinden merdane

Mevlam her birine kuvvet vere.

Bu meydan, er meydanıdır,

Nice koçyiğitler bu meydandan geçti,

Acı-tatlı suyun içip göçtü.

Alta düştüm diye erinme,

Üste çıktım diye sevinme

Alta düşersenem apış,

Üstte çıkarsan yapış

Pirimiz Hazret-i Hamza Velidir

Vur sarmayı kündeden,

Gönder Muhammed’e salavat

Seğirttim gittim Pınar’a,

Allah işinizi onara...”

Yüzlerce yıldan beri Kırkpınar Yağlı Güreşleri’nde cazgırların buna benzer çeşitli salavatlar okudukları bilinmektedir. Cazgırlar, söyledikleri manilerle heyecan ortamı oluşturan, hem sporcuları hem de seyircileri müsabakaya hazırlayan kişilerdir (Edirne İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2019).

Kırkpınar yağlı güreşlerinde pehlivanların mücadelesini seyircilere heyecanla anlatan cazgırlar, kültürümüzün de bir parçasını yansıtmaktadır.

d. Yağlanma

Kırkpınar yağlı güreşlerinde yağlanma işlemi geleneksel bir olgudur. Pehlivanlık, güreş ve yağlanma Kırkpınar'ın temelini oluşturmaktadır. Adından da anlaşılacağı üzere, güreşlerin ana konusu yağlanmadır. Kırkpınar yağlı güreşlerinde pehlivanların kavranması zor olsun diye, güreş meydanına yakın bir yerde yağ ve su ile doldurulmuş kazanların etrafında yağlanırlar. Pehlivanlar önce sağ el ile sol omuza, göğse, kol ve kispete yağ sürerler. Daha sonra sol el ile sağ omuza, göğse, kol ve kispete yağ sürerler. Pehlivanlar güreşe başladıktan sonra çayırdaki dolaşan ibrikçilerden diledikleri zaman yağ ve su alabilirler (Atabeyoğlu 2000).

e. Peşrev

Yağlı güreşlerde görsel estetiği seyirciye sunan etkinliğe peşrev denir. Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde davul zurna eşliğinde yapılan ısınma hareketidir. İzleyen seyirciye keyif aldırarak, pehlivanların moralini yükselten ve mücadeleye hazır hale getirmek için yapılan görsel bir harekettir peşrev. Mücadele öncesi pehlivanlar ellerini ve kollarını sallayarak peşreve başlarlar. Peşrevde üç kez ileri üç kez de geri gidildikten sonra yere sol diz ile çökülerek önce sağ el yere, dize, dudağa ve alna üç defa değdirilir. Daha sonra aynı şekilde sağ diz yere değdirilerek aynı hareket tekrarlanır. Bu merasim bittikten sonra tekrar sıçrayarak arada sırada "Hayda bre pehlivan!" diye bağırlır. Karşılıklı gidiş ve gelişlerden sonra rakibin paçaları yoklanır ve sırtı sıvazlanır, enseler bağlanır, eller tutuşur ve birkaç defa sallanır, güreşe böylece girilmiş olunur (Atabeyoğlu 2000).

Peşrev, spor ve güreş tarihimizde önemli bir yeri teşkil etmektedir. Görsel bir etkinliğin seyircide uyandırdığı mutluluk olarak görülebilmektedir.

f. Kispet

Kırkpınar yağlı güreşlerinin kendine has kıyafetidir. Yağlı güreşlerde pehlivanların giydiği, bel hizasından, diz kapağı altına kadar olan malzemenin adı kispettir. Kispetin bel kısmını sarması için bir ip geçirilir, bu kısma kaskak denir. Kispetin diz kapağının altına gelen kısma paça denir. Paça kısmını iyi bağlamayan pehlivan rakibine avantaj sağlamış olur (Atabeyoğlu 2000).

g. Davul Zurna

Kültürümüzün bir parçası, her yörenin kendine has çalma özelliği bulunan davul zurna, spor tarihinde ise Kırkpınar da güreşle buluşan, sesi ile seyirciyi coşturan kültürel enstrümanlarımızdandır. Yağlı güreşlerin olmazsa olmazlarından biri de davul zurnadır. Yağlı güreşlerde pehlivanlara heyecan veren, tribünleri coşturan davul zurnalar yıllardır Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin sembolüdür. Yağlı güreşler sürdüğü sürece davul ve zurna sesi hiç kısılmaz (Edirne İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2019).

h. Kırmızı dipli mum

Yağlı güreşlerin duyurulması için özel hazırlanan davet mumlarıdır. Kırmızı dipli mum bilinen parafin mumlarının dip kısmına kırmızı boya sürülmüş mumlardır. Kırkpınar Ağası, Mart ayından itibaren köylere, kasabalara, şehirlere Mühürlü kırmızı dipli mum göndererek Kırkpınar'ın ne zaman başlayacağını, güreşlerin hangi tarihte yapılacağını bildirirdi. Kırmızı dipli mumlar köylerde ve kasabalarda kahvehanelerin en yüksek yerine asılırdı. Böylece herkes Kırkpınar'a davet edildiği anlardı (Edirne İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2019).

2.4.2 Boğaziçi Kıtalararası Yüzme Yarışı

İnsanoğlu yerleşik düzene geçtiğinde hayat gereksinimlerini karşılamak için öncelikli olarak su kaynakları olan bölgeleri tercih etmişlerdir. Böylelikle insanoğlunun su ile bağı kuvvetlenmiş artık ondan yararlanmayı düşünmüşlerdir (Yıldız 1979).

Geçmişten günümüze su ve çevresi Türk kültüründe önemli bir yer edinmiştir. Türkler avlanma alanındaki becerilerini deniz ürünlerinden yararlanmak için de kullanmış, bunun neticesinde yüzme ile tanışmışlardır (Yıldız 1979).

Bu durum Türk kültürünün içinde bulunduğu doğa koşullarına ne kadar hızlı ve iyi uyum sağladıklarının önemli bir göstergesidir.

Yüzme sporu; fizik tedavi, güç kazandırma, boş zamanları değerlendirme ve hastaları tedavi etmek amacıyla uygulanmaktadır. Yüzme, vücut kaslarının gelişimini sağlar insana güven ve disiplin duygusunu aşılar. Su içerisinde bilgi ve teknik becerilerinin nasıl kullanılacağını öğrenen insan, bunu hareketlerine yansıtılabildiğinde iyi bir yüzücü olabilir (Bozdoğan 2006).

Yüzmeye olan ilgi, bu alana ilişkin spor organizasyonları yapılmasına olanak sağlamıştır. Ülkemizde de yüzme branşında en önemli uluslararası spor organizasyonu Boğaziçi Kıtalararası Yüzme Yarışı'dır.

Boğaziçi Kıtalararası Yüzme Yarışı tam 30 yıldır Dünya'da ve Türkiye'de binlerce sporcuyla dostluk için, yarışmak ve mücadele etmek için eşsiz güzelliğe sahip İstanbul'da bir araya getirmiştir. 1989 yılında 4'ü kadın, 64'ü erkek sporcunun katılımıyla başlayan serüven Türkiye'de spor geleceğinin bir parçasını oluşturmuştur. Boğaziçi Kıtalararası Yüzme Yarışı, 12 farklı yaş kategorisinde düzenlenmektedir.

Tablo 2.1. Boğaziçi Kıtalararası Yüzme Yarışı Yaş Kategorileri Tablosu

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
14-18	19-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70+

Boğaziçi Kıtalararası Yüzme Yarışı, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK) tarafından her yaştan, her dilden, her meslekten sporseverleri yarışmak ve eğlenmek için bir araya getirmektedir. Yarışlara daha önce katılmış olanlar eski dostları ile karşılaşmanın mutluluğunu yaşarken, yarışlara yeni katılanlar ise yeni dostluklar kurmaktadır. Bu özelliği ile Kıtalararası Yüzme Yarışı Türkiye'de faaliyet gösteren kurum ve kuruluşları vakıfları, STK'ları (Sivil Toplum Kuruluşu) ve uluslararası kuruluşları bir araya getiren önemli bir spor organizasyonudur (TMOK 2019).

Eşsiz güzelliğe sahip olan ülkemizde su ile sporun buluşması toplumsal farkındalığı da beraberinde getirmektedir. Bu tür organizasyonların sayısının artması su sporları alanında ulusal ve uluslararası organizasyon kabiliyetimizin de gelişmesine olanak sağlamaktadır.

2.4.3 Cumhurbaşkanlığı Bisiklet Turu

Bisiklet, yürüme aktivitesinden sonra dünyada en yaygın çapta yapılan spordur. Hem bir sportif yarışma hem de boş zamanı değerlendirme etkinliğidir. Bisiklet, yürüme gibi kolay uygulanabilen bir spor olmasının yanında, günlük ulaşım için gayet ekonomik, insan hayatını kolaylaştıran ve bireyin bedensel yapısını geliştiren bir kullanım aracıdır.

Bisiklet, şehirlerde motorlu taşıt trafiği nedeniyle ortaya çıkan trafik gürültüsü ve çevre kirliliği problemini çözüme ulaştıran çevre dostu bir araçtır (LOC 2008).

Yukarıdaki açıklamadan da anlaşıldığı gibi bisiklet insan hayatında ulaşımı kolaylaştıran insanlar arasındaki mesafeleri kısaltan araç olma özelliğini korumaktadır. Bisiklet yarışları da farklı dil, din ve ırklara mensup sporcuları bir araya getiren spor organizasyonlarıdır. 55 yıldan bu yana ülkemizde gerçekleşen Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu bu organizasyonlara örnek teşkil etmektedir.

1963 yılında etaplar halinde düzenlenen Marmara Bisiklet Turu, üç yıl sonra 1966 yılında nitelik kazanarak Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu adını alarak, Dünya'nın sayılı turlarından biri olmuştur (Öğretici Karcılılar 2004).

Türkiye Bisiklet Federasyonu'nun (TBF) 1963 yılından bu yana her yıl geleneksel olarak düzenlediği Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu, Türkiye'nin dünya çapındaki en kapsamlı spor organizasyonlarından biridir. 2019 yılı içerisinde 55.'si düzenlenecek olan Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu 16-21 Nisan 2019 tarihleri arasında, İstanbul-Tekirdağ, Tekirdağ-Eceabat, Çanakkale-Edremit, Balıkesir-Bursa, Bursa-Kartepe, Sakarya-İstanbul etaplarında dünyaca ünlü birçok bisikletçiye ev sahipliği yapacaktır.

55. Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu'na ait 6 etap ve km'ler;

1. Etap: İstanbul-Tekirdağ 165 km,
2. Etap: Tekirdağ-Eceabat 180 km,
3. Etap: Çanakkale-Edremit 155 km,
4. Etap: Balıkesir-Bursa 185 km,
5. Etap: Bursa-Kartepe 170 km,
6. Etap: Sakarya-İstanbul 165 km (T.C Cumhurbaşkanlığı 2019).

2.5 ÖNEMLİ ULUSLARASI SPOR ORGANİZASYONLARI

Dünyanın çeşitli coğrafyalarında yaşayan insanların ve sporcuların aynı hedef doğrultusunda bir araya geldikleri spor oyunlarıdır.

Farklı ülke sporcularının müsabaka yapmak üzere bir araya gelmeleri ile gerçekleşen sportif organizasyonlardır. Düzenlenen uluslararası müsabakalar, katılımcı ülkeler ve

müsabakalarda yer alan spor branşlarına göre farklı kategorilere ayrılırlar (Öğretici ve Karcılılar 2005). Uluslararası spor organizasyonları şu şekilde sıralanabilir;

- *Olimpiyat oyunları*
- *Dünya şampiyonaları*
- *Dünya kupaları*
- *Üniversite oyunları*
- *Avrupa şampiyonaları*
- *Avrupa kupaları*
- *Asya oyunları*
- *Afrika oyunları*
- *Akdeniz oyunları*
- *Okul spor yarışmaları*
- *Balkan şampiyonaları*
- *Milletler arası turnuvalar*
- *Gençlik oyunları* (Demirci 1986)

Görülmektedir ki, dünyanın çeşitli bölgelerinde farklı zamanlarda spor oyunları yapılmaktadır. Yıl boyunca gerçekleşen uluslararası spor oyunları kendine özgü gündem de belirlemektedir.

2.5.1 Olimpiyat Oyunları

Olimpiyat oyunlarına, spor oyunlarının zirvesi de diyebiliriz. Merakla, heyecanla beklenen ve ciddi bir hazırlık sürecini kapsayan, dünya üzerinde sporseverlerin takip ettiği, ülke sporcularının yarıştığı, ulusal ve uluslararası basında gündem olan ve canlı yayınlanan büyük spor organizasyonlarına olimpiyat oyunları denilmektedir.

Dil, din, ırk ayrımı olmaksızın 200'ün üstünde ülkeden sporcuyu bir araya getiren, kurallara bağlı kalarak şölen havasında 4 yılda bir farklı ülkelerde gerçekleştirilen, uluslararası spor oyunlarıdır.

Olimpiyat oyunlarının temeli Antik Yunan'da yapılan şenliklere dayanır. İlk olimpiyatlar Eski Yunan'da M.Ö. 776 yılında Yunanistan'ın Olimpia bölgesinde yapılan şenliklerdir. İlk başlarda 1 gün süren oyunlarda sadece koşular yapılmaktaydı. Daha sonra disk, cirit atma, uzun atlama, boks, güreş gibi branşlar da eklenerek oyunlar 5 güne çıkarılmıştır. İlk zamanlar ölümlerin ruhlarının 8 yılda bir dirileceği inancıyla oyunlar 8 yılda bir yapılmış, daha sonraları ise 4 yılda bir yapılmaya başlanmıştır. Modern olimpiyatların kurucusu Baron Pierre de Coubertin olarak bilinir. İlk modern olimpiyat oyunları ise 1896 yılında Atina'da düzenlenmiştir (Afyon 1997).

a. Olimpiyat Bayrağı

Olimpiyat oyunlarında beyaz bir zemin üzerinde yer alan olimpiyat bayrağı yeryüzündeki halkalar 5 kıtayı temsil etmektedir. Mavi renkli halka Avrupa, sarı renkli halka Asya, siyah renkli halka Afrika, kırmızı renkli halka Amerika, yeşil renkli halka ise Avustralya kıtasını temsil etmektedir. Olimpiyat bayrağı ilk kez 1920 olimpiyat oyunlarında kullanılmıştır.

b. Olimpiyat Meşalesi

Olimpiyat meşalesi Yunanistan'ın Olimpia dağında, güneş ışığından mercekler yardımıyla tutuşturulmaktadır. Olimpiyat meşalesi, olimpiyat oyunlarının yapılacağı ülkeye kadar elden ele taşınmak suretiyle, geçtiği ülkelerin atletleri tarafından, oyunların düzenleneceği ülkeye taşınır. Daha sonra olimpiyat oyunlarının düzenleneceği stadyumdaki büyük meşale ile tutuşturulur. Olimpiyat oyunlarının açılış günü yanan olimpiyat ateşi, kapanış töreni sonuna kadar sönmez. Olimpiyat meşalesi 1936 Berlin olimpiyatlarında, olimpiyat tarihindeki yerini almıştır.

c. Olimpiyat Yemini

Olimpiyat yemini, olimpiyat oyunlarının düzenlendiği ülkenin sporcularından herhangi birinin, oyunların açılış günü kürsüye çıkarak bütün yarışmalara katılan sporcular adına yemin etmesidir.

Olimpiyat yemini;

“Bütün yarışmaya katılanlar adına, bu olimpiyat oyunlarında, olimpiyat kurallarını bozmayacağımıza; gerçek bir sporcu ruhu ile sporun zaferi, ülkemizin zaferi için çalışacağımıza yemin ederim.” şeklindedir. Olimpiyat yemini 1928 olimpiyat oyunlarından itibaren, olimpiyat tarihindeki yerini almıştır (Öğretici ve Karcılılar 2005).

Modern olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapan şehir ve ülkeler şu şekildedir:

- 1896 – Atina, Yunanistan
- 1900 – Paris, Fransa
- 1904 – St. Louis, ABD
- 1908 – Londra, İngiltere
- 1912 – Stokholm, İsveç
- 1916 – İPTAL
- 1920 – Antwerp, Belçika
- 1924 – Paris, Fransa
- 1928 – Amsterdam, Hollanda
- 1932 – Los Angeles, ABD
- 1936 – Berlin, Almanya
- 1940 – İPTAL
- 1944 – İPTAL

- 1948 - Londra, İngiltere
- 1952 – Helsinki, Finlandiya
- 1956 – Melbourne, Avustralya
- 1960 – Roma, İtalya
- 1968 – Mexico City, Meksika
- 1972 – Münih, Doğu Almanya
- 1976 – Los Angeles, ABD
- 1988 – Seul, Güney Kore
- 1992 – Barselona, İspanya
- 1996 – Atlanta, ABD
- 2000 – Sidney, Avustralya
- 2004 – Atina, Yunanistan
- 2008 – Pekin, Çin
- 2012 - Londra, İngiltere
- 2016 – Rio de Janeiro, Brezilya
- 2020 – Tokyo, Japonya
- 2024 – Paris, Fransa (Koryürek 2003).

Görülmektedir ki olimpiyat oyunları 1986 yılından itibaren 27 defa gerçekleştirilmiş, 3 defa tarihleri belli olmasına rağmen farklı sebeplerden dolayı yapılamamıştır. Olimpiyat oyunlarını 4 defa ABD; 3 defa Fransa İngiltere; 2 defa Yunanistan, Almanya, Avustralya; 1 defa da Hollanda, İsveç, Belçika, Finlandiya, İtalya, Meksika, İspanya, Çin, Brezilya, Japonya ve Çin düzenlemişlerdir.

Baron Pierre de Coubertin'in olimpiyatlar ile alakalı şu sözü çok anlamlıdır; *“Olimpiyatlardaki en önemli unsur kazanmak değil katılmaktır. Hayattaki en önemli unsur zafer değil mücadeledir. Önemli olan birinci gelmek değil sonuna kadar savaşabilmektir.”*

2.5.2 FIFA (Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği) Dünya Kupası

Futbol adına söz sahibi olan, kuralları belirleyen, gerekli düzenlemeleri yapan, alınan kararları ülkelerin futbol federasyonlarına ileten, uluslararası yaptırım gücü bulunan, dünya futboluna yön veren, uluslararası dünya futbol şampiyonası düzenleme yetkisi, Uluslararası Futbol Federasyonu (FIFA)'ya aittir. Dünya kupası, sporseverler tarafından en fazla izlenen ve takip edilen spor organizasyonudur. Uluslararası Futbol Federasyonu (FIFA) tarafından dört yılda bir düzenlenen dünya kupası, farklı ülkelerin ev sahipliğinde yapılmaktadır. Dünya Kupası ilk defa 1930 yılında Uruguay'da yapılmıştır. Ülkeler şampiyonaya milli takımlar düzeyinde katılabilmektedirler (Önder 2017).

FIFA Dünya Kupasına ev sahipliği yapan ülkeler şu şekildedir:

- 1930 – Uruguay
- 1934 – İtalya
- 1938 – Fransa
- 1950 – Brezilya
- 1954 – İsviçre
- 1958 – İsveç
- 1962 – Şili
- 1966 – İngiltere
- 1970 – Meksika
- 1974 – Almanya
- 1978 – Arjantin
- 1982 – İspanya
- 1986 – Meksika
- 1990 – İtalya
- 1994 – ABD
- 1998 – Fransa
- 2002 – Güney Kore, Japonya
- 2006 – Almanya
- 2010 – Güney Afrika
- 2014 – Brezilya
- 2018 – Rusya

1942 ve 1946 yılında İkinci Dünya Savaşı nedeniyle FIFA Dünya Kupası düzenlenememiştir. Dünya kupası 1930 yılından 2018 yılına kadar 21 kez düzenlenmiştir (Balcı 2002). Görülmektedir ki, Dünya kupası belirli ülkelerin el değiştirmesi ile devam etmektedir.

FIFA Dünya Kupasını kazanan ülkeleri şu şekilde sıralayabiliriz:

- 1930 – Uruguay
- 1934 – İtalya
- 1938 – İtalya
- 1950 – Uruguay
- 1954 – Batı Almanya
- 1958 – Brezilya
- 1962 – Brezilya
- 1966 – İngiltere
- 1970 – Brezilya
- 1974 – Batı Almanya
- 1978 – Arjantin
- 1982 – İtalya
- 1986 – Arjantin
- 1990 – Batı Almanya
- 1994 – Brezilya
- 1998 – Fransa
- 2002 – Brezilya
- 2006 – İtalya
- 2010 – İspanya
- 2014 – Almanya
- 2018 – Fransa

FIFA Dünya Kupasını 5 defa Brezilya, 4 defa Almanya ve İtalya; 2 defa Arjantin, Uruguay, Fransa; 1 defa İngiltere ve İspanya kazanmışlardır.

Tablo 2.2. FIFA Dünya Kupası Yıllara Göre Ülke ve Seyirci Rakamları Tablosu

Yıl	Ülke	Maç	Seyirci	Ortalama
1930	Uruguay	18	434.500	24.138
1934	İtalya	17	395.000	23.235
1938	Fransa	18	483.000	26.833
1950	Brezilya	22	1.337.000	60.772
1954	İsviçre	26	943.000	36.270
1958	İsveç	35	868.000	24.800
1962	Şili	32	776.000	24.250
1966	İngiltere	32	1.614.677	50.458
1970	Meksika	32	1.673.975	52.311
1974	Almanya	38	1.774.022	46.684
1978	Arjantin	38	1.610.215	42.374
1982	İspanya	52	1.856.277	35.698
1986	Meksika	52	2.407.431	42.297
1990	İtalya	52	2.517.348	48.411
1994	ABD	52	3.587.538	68.991
1998	Fransa	64	2.785.100	43.517
2002	G. Kore - Japonya	64	2.705.197	42.269
2006	Almanya	64	3.359.439	52.491
2010	Güney Afrika	64	3.178.856	49.670
2014	Brezilya	64	3.429.876	53.592
2018	Rusya	64	3.222.319	50.778

(Balcı 2002).

Yukarıdaki istatistiklere baktığımızda FIFA Dünya kupası 21 kez düzenlenmiş, 900 maç oynanmış, 40.723.032 kişi maçları tribünden takip etmiştir. Karşılaşma başına seyirci ortalaması 45.247 kişi olmuştur (Balcı 2002).

2.5.3 EYOF (Avrupa Gençlik Olimpik Festivali) Erzurum 2017

Olimpiyat oyunları ve Dünya Şampiyonaları öncesinde gerçekleşen, Avrupalı ülkelerini ve genç sporcuları bir araya getiren spor oyunlarıdır.

EYOF Yaz ve kış Festivalleri olmak üzere, Avrupalı 50 üye ülkenin katılımıyla, tekli yıllarda ve her iki yılda bir düzenlenen önemli bir spor organizasyonudur. Oyunlar, Uluslararası Olimpiyat Komitesi (EOC) tarafından düzenlenmektedir (Önder 2017).

Avrupalı 14-18 yaşları arasındaki genç sporcular için üst düzey spor etkinliği olan EYOF, yaz ve kış oyunları şeklinde gerçekleştirilmektedir. Kış oyunlarına 1600, yaz oyunlarına ise 3600 sporcu katılmaktadır. EYOF, yaz ve kış spor oyunları genç sporcuların olimpiyat kariyerlerinin başlangıcı olarak görülmektedir (Önder 2017).

EYOF Avrupa Gençlik Olimpiyat Festivali'ne ev sahipliği yapmanın ülkeye ve şehre önemli katkıları bulunmaktadır;

- Ülkede sporu geliştirmek ve tanıtmak,
- Ülkenin ve şehrin turizm potansiyelini geliştirmek/teşvik etmek,
- Ev sahipliği yapan şehrin imajını yükseltmek,
- Ülkeye ve şehre yeni spor tesisleri kazandırmak,
- Spor yoluyla olimpiyat değerlerini, adil oyun, saygı, vb. değerleri desteklemek,
- Gençleri sporla temas ettirmek,
- Rekreatif aktif katılımı arttırmak ve sporun sağlıklı yaşam tarzının önemi konusunda farkındalık oluşturmak (EOC 2019).

EYOF Avrupa Gençlik Olimpiyat Festivali kış oyunları 34 ülkeden 665 sporcunun katılımıyla, 11-18 Şubat 2017 tarihleri arasında Erzurum'da yapılmıştır. Türkiye kış oyunlarına 9 branşta 24 kız, 45 erkek toplamda 69 sporcu ile katılım sağlamıştır (TMOK 2019).

Kış spor oyunlarının Ülkemizin Erzurum ilinde gerçekleşmesi de böyle büyük bir organizasyona ev sahipliği yapma gücünde olduğumuzu göstermektedir.

1991 yılından günümüze 14 yaz 13 de kış olmak üzere toplam 27 EYOF gerçekleştirilmiştir. Kış ve yaz EYOF düzenleyen ülkeler ve şehirler şu şekilde sıralanabilir:

a. Yaz

- 1991 - Brüksel, Belçika
- 1993 – Valkensward, Hollanda
- 1995 – Bath, Büyük Britanya
- 1997 – Lizbon, Portekiz
- 1999 – Esjerb, Danimarka
- 2001 – Murcia, İspanya
- 2003 – Paris, Fransa
- 2005 – Lignano Sabbiadoro, İtalya
- 2007 – Belgrad, Sırbistan
- 2009 – Tampere, Finlandiya
- 2011 – Trabzon, Türkiye
- 2013 – Utrecht, Hollanda
- 2015 – Tiflis, Gürcistan
- 2017 – Győr, Macaristan
- 2019 – Bakü, Azerbaycan
- 2021 – Kosice, Slovak

b. Kış

- 1993 – Aosta, İtalya
- 1995 – Androlla la Vella, Andorra
- 1997 – Sundsvall, İsveç
- 1999 – Poprad-Tatry, Slovakya
- 2001 – Vuokatti, Finlandiya
- 2003 – Bled, Slovenya
- 2005 – Monthey, İsviçre
- 2007 – Jaca, İspanya
- 2009 – Silesian Voivodeship, Polonya
- 2011 – Librec, Çek Cumhuriyeti
- 2013 – Braşov, Romanya
- 2015 – Vorarlberg Vaduz, Avusturya / Lihtenştayn
- 2017 – Erzurum, Türkiye
- 2019 – Sarajevo, Bosna Hersek
- 2021 – Vuokatti, Finlandiya (TMOK 2019).

Yukarıda da görüldüğü gibi 16 yaz, 15 kış olmak üzere 31 defa EYOF düzenlenmiştir. Ülkemizde 2011 yılında Trabzon'da yaz; 2017 yılında Erzurum'da ise kış spor oyunları gerçekleştirilmiştir.

2.5.4 UEFA (Avrupa Futbol Federasyonları Birliği) Avrupa Futbol Şampiyonası

Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA) Avrupa futbolunu tanıtmak, korumak ve katkı sağlamak amacıyla 1954 yılında Avrupa kıtasına mensup futbol federasyonları tarafından İsviçre'de kurulan birliktir. 55 ülkenin futbol federasyon UEFA'nın üyesidir. Türkiye UEFA'ya 1962 yılında kabul edilmiştir. Avrupa Futbol Şampiyonası UEFA tarafından 4 yılda bir yapılan, Avrupa ülkelerinin (A Milli) milli takımlarının katıldığı bir turnuvadır. Avrupa Futbol Şampiyonasının temelleri 1958 yılında atılmış, ilk turnuva 1960 yılında Fransa'da yapılmıştır. Avrupa Futbol Şampiyonası kıta ölçeğinde gerçekleşen en pahalı ve prestijli spor organizasyonu olarak değerlendirilmektedir (UEFA 2019).

UEFA'ya Üye Olan Futbol Federasyonları şu şekilde sıralanabilir:

- Arnavutluk Futbol Federasyonu
- Andorra Futbol Federasyonu
- Ermenistan Futbol Federasyonu
- Avusturya Futbol Federasyonu
- Azerbaycan Futbol Federasyonu
- Belarus Futbol Federasyonu
- Belçika Futbol Federasyonu
- Bosna Hersek Futbol Federasyonu
- Bulgaristan Futbol Federasyonu
- Hırvatistan Futbol Federasyonu
- Kıbrıs Futbol Federasyonu
- Çek Cumhuriyeti Futbol Federasyonu
- Danimarka Futbol Federasyonu
- İngiltere Futbol Federasyonu
- Estonya Futbol Federasyonu
- Faroe Adaları Futbol Federasyonu
- Finlandiya Futbol Federasyonu
- Fransa Futbol Federasyonu
- Makedonya Futbol Federasyonu
- Gürcistan Futbol Federasyonu
- Almanya Futbol Federasyonu
- Cebelitarık Futbol Federasyonu
- Yunanistan Futbol Federasyonu
- Macaristan Futbol Federasyonu
- İzlanda Futbol Federasyonu
- İsrail Futbol Federasyonu
- İtalya Futbol Federasyonu
- Kazakistan Futbol Federasyonu
- Kosova Futbol Federasyonu
- Letonya Futbol Federasyonu

- Lihtenştayn Futbol Federasyonu
- Litvanya Futbol Federasyonu
- Lüksemburg Futbol Federasyonu
- Malta Futbol Federasyonu
- Moldova Futbol Federasyonu
- Karadağ Futbol Federasyonu
- Hollanda Futbol Federasyonu
- Kuzey İrlanda Futbol Federasyonu
- Norveç Futbol Federasyonu
- Polonya Futbol Federasyonu
- Portekiz Futbol Federasyonu
- İrlanda Cumhuriyeti Futbol Federasyonu
- Romanya Futbol Federasyonu
- Rusya Futbol Federasyonu
- San Marino Futbol Federasyonu
- İskoçya Futbol Federasyonu
- Sırbistan Futbol Federasyonu
- Slovakya Futbol Federasyonu
- Slovenya Futbol Federasyonu
- İspanya Futbol Federasyonu
- İsveç Futbol Federasyonu
- İsviçre Futbol Federasyonu
- Türkiye Futbol Federasyonu
- Ukrayna Futbol Federasyonu
- Galler Futbol Federasyonu (UEFA 2019).

Avrupa Futbol Birliği UEFA'ya 55 ülkenin futbol federasyonu üyedir.

UEFA Avrupa Futbol Şampiyonasına ev sahipliği yapan ülkeler şu şekildedir:

- 1960 – Fransa
- 1964 – İspanya
- 1968 – İtalya
- 1972 – Belçika
- 1976– Yugoslavya
- 1984– İtalya
- 1984 – Fransa
- 1988 – Almanya
- 1992 – İsveç
- 1996 – İngiltere
- 2000 – Hollanda & Belçika
- 2004 – Portekiz
- 2008 – Avusturya & İsveç
- 2012 – Polonya & Ukrayna
- 2016 – Fransa (UEFA 2019).

UEFA Avrupa Futbol Şampiyonası 1960 yılından 2016 yılına kadar 15 defa farklı Avrupa ülkesinin ev sahipliğinde yapılmıştır.

UEFA Avrupa Futbol Şampiyonasını kazanan ülkeler şu şekilde sıralanabilir:

- 1960 – Sovyetler Birliği
- 1964 – İspanya
- 1968 – İtalya
- 1972 – Almanya

- 1976 – Çekoslovakya
- 1980 – Almanya
- 1984 – Fransa
- 1988 – Hollanda
- 1992 – Danimarka
- 1996 – Fransa
- 2000 – Almanya
- 2004 – Yunanistan
- 2008 – İspanya
- 2012 – İspanya
- 2016- Portekiz(UEFA 2019).

UEFA Avrupa Futbol Şampiyonasını 3 defa Almanya, İspanya; 2 defa Fransa; 1 defa Sovyetler Birliği, İtalya, Çekoslovakya, Hollanda, Danimarka, Yunanistan ve Portekiz kazanmışlardır.

2.6 SPOR ORGANİZASYONLARINDA PLANLAMA SÜRECİ

Spor organizasyonları süreç bakımından bir takım farklılıklar göstermektedir. Organizasyonun büyüklüğü, iş bölümleri ile doğru orantıda ilerleme kaydetmektedir.

Spor organizasyonlarının düzenlenmesi öncesinde yapılacak çalışmaların gruplandırılması ve gerekli hazırlıkların yapılması organizasyonun gerçekleştirilmesine kolaylık sağlayacaktır. Spor organizasyonlarında planlama süreci, organizasyon öncesi, organizasyon esnası ve organizasyon sonrası olarak üç aşamadan oluşmaktadır (Erdal 2012).

2.6.1 Organizasyon Öncesi

Spor organizasyonları düzenlenmeden önce kurulacak komisyonlar veya komiteler görev dağılımı yaparken mutlaka görev tanımları net olarak ortaya koyulmalıdır (Erdal 2012).

Organizasyon öncesinde yapılacak hazırlıklar şu şekilde sıralanabilir:

- Organizasyonda görev alacak kişi ve kurumlar belirlenir,
- Organizasyona katılacak ülke, federasyon veya spor kulüplerine davet mektupları gönderilerek, organizasyona katılım durumları teyit edilir,
- Hazırlanan organizasyon faaliyet programı katılımcılara ulaştırılır,
- Organizasyonun finansmanında sponsor desteği alınabilir,
- Organizasyona katılacak kabilelerin konaklama yerleri ayarlanmalı, organizasyonun yapılacağı yere ulaşımını sağlanmalı,
- Organizasyon süresi boyunca gerekli güvenlik önlemleri alınmalı,

- Organizasyona ulusal ve uluslararası basın yayın kuruluşları davet edilmeli, yapılacak faaliyetlerin programı ve içeriği medya kurum ve kuruluşların temsilcileriyle paylaşılmalıdır,
- Organizasyon katılımcıları için kayıt masaları oluşturulmalı,
- Teknik toplantılar için gerekli mekânlar tahsis edilmeli, toplantılar esnasında yeterince rehber hazır bulunmalıdır,
- Organizasyon için gerekli sahne, ses ve ışık düzeni oluşturulmalı, herhangi bir olumsuzluk durumunda programın aksamaması için alternatifler düşünülmelidir,
- Organizasyonun açılış programında, kabilelerin bayrakları, milli marşlarının kasetleri ve takım flamaları hazır bulundurulmalıdır (Fişek 2003).

Spor organizasyonları öncesinde gerçekleşecek bir aksama organizasyonun büyüklüğüne göre ciddi sorunlara yol açabilir. Bu sebeple tüm süreç tekrar tekrar gözden geçirilmeli ve her organizasyon öncesinde yapılacak olan toplantılarda belirli alternatifler gündeme alınmalı ve gerekli önlemler alınarak ilgili birimler görevlendirilmelidir.

2.6.2 Organizasyon Esnası

Organizasyon öncesi yapılması gereken temel çalışmalar bu aşamaya eksiksiz bir şekilde yansıtılmalıdır. Performansların sergilendiği aşama organizasyon esnasıdır. Programdaki aksamaların düzeltilmesi mümkün olmadığından bu aşamaya özel önem verilmelidir (Parks 1998).

Organizasyon sürecinde yapılacak hazırlıklar şu şekilde sıralanabilir:

- Organizasyonun başlayabilmesi için spor tesisleri hazırlanır,
- Organizasyon açılış programı eksiksiz bir şekilde yerine getirilir,
- Organizasyon açılış programında davetlilere kokteyli verilir,
- Organizasyon süresince yapılacak faaliyetler katılımcılarla paylaşılır,
- Organizasyon süresi boyunca ara ara toplantılar düzenleyerek, faaliyetlerin aksamadan devamlılığı sağlanır.
- Organizasyon süresince hizmet verecek görevlilerin yerlerinde olmaları sağlanır,
- Organizasyon esnasında sağlık personeli hazır bulunmalıdır,
- Organizasyonda yer alan takımların görevlilerin ve gönüllülerin dostluklarını pekiştirecekleri programlar organize edilir,

- Yarışma dışında kalan zamanlarda organizasyona katılanlara, organizasyonun yapıldığı ülke ile ilgili bilgiler verilir, kültür-sanat faaliyetleri izlettirilir, ülkenin tarihi mekânları ve güzellikleri gezdirilerek gösterilir, ülkeye ait farklı lezzetler tattırılır, ülkeyi anlatan yazılı ve görsel kaynaklar katılımcılara takdim edilir,
- Organizasyona katılan tüm katılımcılara her türlü kolaylık sağlanır (Sutton 1990).

Tüm bu kurallara dikkat edildiği takdirde organizasyonun sağlıklı işlemesi beklenmektedir.

2.6.3 Organizasyon Sonrası

Gerçekleşmiş olan spor organizasyonundan sonra yapılacak çalışmalar belirli bir düzende sıralanır. Genel değerlendirmeler ve analizler bu aşamada yapılmaktadır. Organizasyon sonrasında yapılacak hazırlıklar şu şekilde sıralanabilir:

- Ödül töreni ve kapanış programı düzenlenir,
- Organizasyon bitiminde kabileler ülkelerine uğurlanır,
- Organizasyonla ilgili yazılı ve görsel medyada çıkan haberler toplanarak ilgili yerlere gönderilir,
- Organizasyon esnasında kullanılan spor tesisleri ve araç-gereçler bakım ve onarımdan geçirilir,
- Organizasyon sonrasında görev yapan personelle değerlendirme toplantısı yapılmalı, genel değerlendirme raporu hazırlanmalıdır,
- Hazırlanan raporlar, sonuçlar ve istatistikler ilgili ülkelere, ulusal ve uluslararası medya kuruluşlarına gönderilmelidir (Fişek 2003).

Yine tüm bu kurallara uyularak gerçekleştirilen organizasyonun başarılı olması beklenmektedir. Her spor organizasyon sonunda yapılacak toplantılar, hazırlanacak raporlar bir sonraki organizasyonlar için yol gösterici olacaktır.

2.7 SPOR OYUNLARI İLE İLGİLİ KOMİTELER

Yapılması planlanan spor organizasyonlarından önce ihtiyaca binaen farklı konularda organizasyon ile ilgili komiteler kurulmalıdır. Organizasyonun konusuna göre komiteler değişiklik gösterebilmektedir. Bir spor organizasyonunda ihtiyaç duyulan komiteler şu şekilde sıralanabilir:

- Genel sekreterlik veya koordinasyon hizmetleri komitesi

- Tanıtım komitesi
- Karşılama ve uğurlama komitesi
- Ulaşım komitesi
- Rehberlik komitesi
- Konaklama ve ağırlama komitesi
- Müsabaka tesislerini hazırlama komitesi
- Basın komitesi
- Protokol komitesi
- Sağlık hizmetleri komitesi
- Müsabakaları uygulama komitesi
- Tören komitesi (Öztürk 2011).

Komiteler arası iletişim, spor organizasyonlarında önem arz etmektedir. O yüzden iç koordinasyon ne kadar başarılı olursa yapılan spor organizasyonu da o derece eksiksiz gerçekleşir.

2.7.1 Genel Sekreterlik veya Koordinasyon Hizmetleri Komitesi

Spor organizasyonları düzenleyerek, tertip komitelerince amacına uygun bir şekilde yürütülecek organizasyon komiteleri kurulmaktadır. İlgili komiteler:

- İl sınırları içerisinde resmi veya özel spor organizasyonunu düzenleyecek kurum ve kuruluşların, valilik makamından izin almaları gerekmektedir.
- Bölgesel veya federasyonlarca düzenlenen spor organizasyonlarında ilgili makamlardan belirli kurallar yerine getirilerek izin alınmalıdır.
- Uluslararası spor organizasyonlarında ilgili federasyon aracılığıyla Milli Olimpiyat Komitesinden görüş alınmalıdır. İçişleri ve Dış İşleri Bakanlıklarına bilgi verilmelidir.
- Organizasyona davet edilmesi planlanan ülkelere davet yazıları gönderilmelidir. Ülke takımlarından bayrak ve milli marşlarını kaset olarak yanlarında getirmeleri istenmelidir (Cankalp 2002).

Ulusal veya uluslararası düzeyde gerçekleşecek spor organizasyonları öncesinde koordinasyonu yürütecek olan en önemli komite genel sekreterlik komitesidir.

2.7.2 Tanıtım Komitesi

Organizasyonun etkinliğini arttırmak için geniş kapsamlı bir tanıtım programı uygulanmalıdır. Spor organizasyonunun tanıtımı, katılımcıların yer aldığı her ortamda yapılmalıdır. Etkili bir tanıtım organizasyonu maddi ve manevi kazanımlar sağlarken sponsorluk anlaşmalarının da yolunu açmaktadır (Erdal 2012).

Gerçekleşecek spor organizasyonunun tanıtımının tam anlamıyla yapılması kamuoyunun ilgisini çekmesine imkân sağlamaktadır. Tanıtım komitesinin yaptığı çalışmalar şu şekilde sıralanabilir;

- Spor organizasyonları öncesi bir amblem belirlenir. Organizasyonla ilgili resmi yazışmalarda ve tanıtım materyallerinde bu amblem kullanılır.
- Organizasyon öncesi ve sonrası yapılan toplantılarda ve müsabaka esnasında amblemli materyaller kullanılır.
- Organizasyon öncesinde katılan kabilelere tanışma kokteyli verilir.
- Organizasyona katılan kabilelere rozet, anahtarlık, dosya, kalem, çanta, not defteri, sırt numarası ve katılım belgesi gibi hediyeler verilebilir.
- Organizasyon için hazırlanan tişört, şapka, bardaklık vb. malzeme üzerine baskı yapılarak kazanç elde edilebilir.
- Organizasyona katılım gösteren kabilelere, hakemlere ve görevlilere kupa, şilt vb. hediyeler takdim edilebilir.
- Organizasyonun yapılacağı ülkeyi ve şehri tanıtıcı konser ve konferanslar düzenlenmeli, broşür dağıtılmalıdır (Cankalp 2002).
- Spor organizasyonları aracılığıyla ülkenin ve şehrin tanıtımı yapılmalı, kültürü, doğal güzellikleri, tarihi mekânları, kültürel mutfağı katılımcılara anlatılmalı ve gösterilmelidir.
- Organizasyon öncesi ve sonrası alanında uzman kişiler tarafından ülkenin teknolojik çalışmaları anlatılmalı ve gösterilmelidir.
- Organizasyonun gerek yurtiçi gerekse yurtdışı tanıtımı yapılmalı. Afiş, broşür, program kitapçığı medya kurum ve kuruluşları ile paylaşılmalıdır (Erdal 2012).

2.7.3 Karşılama ve Uğurlama Komitesi

Karşılama ve uğurlama komitesinin görevleri; spor organizasyonuna katılacak kabilelerin karşılanması, uğurlanması, organizasyon içi ve organizasyon dışı transferlerin yapılması, toplantılarda, antrenmanlarda, müsabakalarda sporcuların ve takımların gerekli ihtiyaçlarını karşılama konusunda rehberlik yapılması, organizasyon komitesi tarafından yapılan açıklamaların takımlara ve sporculara iletilmesi, konuk kabilelerin dilini bilen rehberlerin görevlendirilmesi, çalışmaların kontrol edilmesidir. Maddeler halinde sıralayacak olursak;

- Spor organizasyonuna katılacak kabilelerin detaylı bilgileri organizasyon komitesinden alınarak gerekli karşılama ve uğurlama program düzenlenmelidir.
- Kara, deniz, hava ulaşım hatlarını kullanarak organizasyona katılacak kabileler için gerekli yerlere danışma merkezleri kurarak konukların barınacakları otellere transferleri sağlanmalıdır.
- Organizasyona katılacak kabilelerin programlı bir şekilde hareket etmelerini sağlanmalı, herhangi bir olumsuzluk karşısında diğer komitelerle iletişim halinde olunmalıdır.
- Organizasyona katılan ülkelerin geliş, dönüş ve konaklama yerleri ile devamlı irtibatta olmaları, gerek antrenman ve müsabakalarda gerekse gezi programlarında gerekli güvenlik tedbirlerinin alınması için ilgili makamlarla iletişim halinde olunması gerekmektedir (Tek 2006).

Spor organizasyonlarında karşılama komitesi o organizasyonun imajını ortaya koyan komitedir. Organizasyona katılacak misafirlerin muhatabı konumunda olan komite üyeleri gerek kıyafet, gerekse kurdukları iletişim ile misafirlerin memnuniyet oranlarını yükseltebilir, ülke, şehir ve organizasyon hakkında konukların izlenimlerine önemli katkı sunabilirler.

2.7.4 Ulaşım Komitesi

Ulaşım komitesinin görevleri şu şekilde sıralanabilir:

- Ulaşım için araç sayısını belirlemek.
- Ulaşım personelinin giyimi ve görevi ile ilgili eğitim vermek.

- Ulaşım hizmetlerinde görev alan sürücülerin görev çizelgelerini oluşturmak ve denetlemek.
- Araç sürücüleri ile organizasyonun diğer komitelerindeki görevlilerin iletişimini sağlamak.
- Araç temizliği yapmak ve ulaşım ile ilgili gerekli evrakları ulaşım esnasında bulundurmak.
- Acil durumlarda kullanılmak üzere belirli merkezlerde araç bulundurmak (Hacıhasanoğlu 1995).

2.7.5 Rehberlik Komitesi

Rehberlik komitesinin görevleri şu şekilde sıralanabilir:

- Organizasyona katılacak ülkelerin sayısına ve bildirdikleri dillere göre tercüman belirlemek.
- Organizasyona katılacak takımların müsabaka esnasında karşılaştığı sorunların çözümüne cevap verecek görevliler ile iletişimi sağlamak.
- Organizasyon boyunca kafiyelelere yardımcı olacak rehberlerin yakalarına kimlik ve bildirdikleri yabancı dili gösteren kart koymak (Tek 2006).

2.7.6 Konaklama Komitesi

Konaklama komitesinin görevleri şu şekilde sıralanabilir:

- Organizasyona katılan kafiyelelerin ve misafirlerin konaklama ve yemek işlerinin düzenlenmesini sağlamak.
- Organizasyona katılan tüm ekiplerin katılacağı bir tanışma yemeği düzenlemek.
- Organizasyona katılacağını bildiren özel davetliler için kalacakları yerlerin düzenlenmesini sağlamak.
- Organizasyon kapsamında katılımcılar için gezi programları yapmak, geziye katılacak kişi sayısını belirleyerek, ulaşım komitesine bildirilmesini sağlamak.
- Organizasyona katılan kafiyeleler için özel sanat ve rekreatif faaliyetler planlayıp, katılımcıların birbirleri ile etkileşimlerini sağlamak (Öztürk 2011).

Spor organizasyonlarının düzenleneceği ülke ve şehirlerde konaklama sorunu oluşmaması için organizasyon öncesinde iyi bir araştırma gerçekleştirilmeli,

organizasyona katılacak sporcu, misafir, seyirci ve ön görülemeyen bütün unsurlar değerlendirilmelidir.

2.7.7 Müsabaka Tesislerini Hazırlama Komitesi

Müsabaka tesislerini hazırlama komitesinin görevleri şu şekilde sıralanabilir:

- Düzenlenecek spor organizasyonuna ev sahipliği yapacak tesislerin türlerine göre gerekli bakımlarının yapılması ve ihtiyaç duyulacak araç gereçlerin teminini sağlamak.
- Organizasyonun yapılacağı tesiste sağlık görevlisi odası bulundurmak ve müsabakalar esnasında ambulans ile birlikte sağlık çalışanlarının hazır olarak bekletilmelerini sağlamak.
- Müsabakalar esnasında karşılaşılabilecek elektrik ve su kesintilerine karşı önlemler almak.
- Tesislerin müsabaka öncesi ve sonrası havalandırılmasını sağlamak ve tesislerin ortalama sıcaklıklarının ayarlanmasını sağlamak.
- Organizasyonu takip eden katılımcıların yiyecek ve içecek temini için gerekli hizmetleri sağlamak.
- Organizasyon için hazırlanmış olan tesislerin giriş kapılarının, otoparklarının, tesis çevrelerinin ve tesis içerisinde resmi ve özel güvenlik tedbirlerini oluşturulmasını sağlamak.
- Organizasyonu takip eden medya kurum ve kuruluşlarının görev yapacağı yerleri düzenlemek.
- Organizasyona katılacak ülkelerin bayraklarını tesis içlerine ve tesis dışlarına asılmasını sağlamak.
- Olağanüstü durumlar için gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak.
- Spor branşlarının özelliklerine göre tedbir almak (Hacıhasanoğlu 1995).

Spor tesisleri bakımından zengin olan ülkeler spor organizasyonları düzenlerken avantaj elde ederler. Uluslararası düzenlenen organizasyonlarda tam donanımlı tesisler sporcu ve seyircilerin dikkatini çekmekte, yarışmalarda kolaylıklar sağlamaktadır.

2.7.8 Basın Komitesi

Organizasyonun istenilen şekilde topluma ulaşmasını sağlayabilmek için iletişim araçları etkili bir şekilde kullanılmalıdır. Basın komitesi basın-yayın temsilcilerinin olduğu bir komite olursa organizasyonun etkinliği artmış olur. Basın komitesi organizasyonla ilgili en iyi görüntü, en iyi yazı, en iyi fotoğraf ve en iyi söyleşi gibi yarışmalar düzenleyerek basının organizasyona ilgisi artırılmalıdır. Basın komitesinin görevleri şu şekilde sıralanabilir:

- Organizasyonun her aşaması ile ilgili yazılı ve görsel basını bilgilendirmek.
- Organizasyonun tanıtımı aşamasında TV'ler ve medya ile gerekli iletişimi sağlamak.
- Uluslararası veya ulusal medya kurum ve kuruluşlarına organizasyonun programı hakkında bilgilendirici bültenlerin hazırlanmasını sağlamak.
- Organizasyon esnasında görev yapacak basın mensuplarının kullanımı için telefon, faks, fotokopi, bilgisayar vs. iletişim imkânlarının hazır bulunmasını sağlamak.
- Basın komitesi organizasyonu takip eden basın mensuplarına müsabaka sonuçlarının zamanında ulaşmasını sağlamak için basın merkezlerinin kurulmasını sağlamak ve bilgi akışının basın mensupları ile devamlı olarak paylaşılmasını sağlamak.
- Organizasyon esnasında bilginin, basın merkezine ulaşması için birden fazla iletişim aracı kullanmak (Erdal 2012).

2.7.9 Protokol Komitesi

Protokol komitesinin görevleri şu şekilde sıralanabilir:

- Devlet protokol listesinde yer alan sıraya göre, protokol davetlilerinin yerleştirilmesi ve gerekli güvenlik tedbirlerinin alınmasını sağlamak.
- Organizasyonun açılış ve kapanış törenlerinde protokol düzenini sağlamak ve program akışını protokol çerçevesinde yürütmek.
- Kafile başkanlarını organizasyona ev sahipliği yapacak ve devletin temsilciliğini sağlayacak kişiler olarak vali ve belediye başkanlarına teşekkürleri gerçekleştirmek için gerekli ziyaretin yapılmasını sağlamak (Tek 2006).

2.7.10 Sağlık Hizmetleri Komitesi

Sağlık hizmetleri komitesinin görevleri şu şekilde sıralanabilir:

- Sağlık hizmetleri organizasyona katılan ve müsabakaları takip eden tüm insanlar için verilebilmelidir.
- Sağlık personelinin sağlıklı bir ortamda görev yapması sağlanmalı sağlıklı bir ortam oluşturulması engellenmelidir.
- Organizasyon kapsamında sağlık hizmetlerinin amacı önleyici tedbirler almaktır.
- Organizasyon için konaklama yerlerinde karşılaşılabilecek sağlık problemleri düşünülerek gerekli tedbirler alınmalıdır.
- Organizasyon başından sonuna kadar katilelerin kolayca ulaşabileceği gezici sağlık ekipleri kurulmalıdır.
- Organizasyon kapsamında katilelerin antrenman ve müsabaka yaptıkları tesislerde sağlık hizmetleri verilmelidir.
- Organizasyon kapsamında müsabakalarda sadece sporcular için sağlık hizmetleri düşünülmemelidir. Müsabakaları takip eden her yaşta sporsever olduğundan dolayı sağlık tedbirleri genişletilmelidir.
- Organizasyon kapsamında tam teşekküllü bir sağlık kuruluşu ile protokol imzalanmalıdır.
- Organizasyon süresince müsabakaların yapıldığı tesislere yakın sağlık kuruluşlarına bilgi verilmelidir.
- Organizasyon kapsamında sağlık personelinin hızlı ve sağlıklı müdahale edebilmesi için sağlık malzemelerinin eksiksiz bir şekilde temin edilmesi gerekmektedir.
- Sağlık komitesi tarafından önceden belirlenen müsabakaların yapıldığı tesislere doping kontrol merkezleri kurulmalıdır.
- WADA'nın belirttiği hijyen kurallarına uyarak gerekli ortam sağlanmalıdır.
- Organizasyon süresince ambulans ve sağlık hizmetleri hazır bulunmalıdır (Erdal 2012).

Her geçen gün artarak devam eden spor organizasyonları için sağlık, ciddi düzeyde önem arz etmektedir. Sporun içerisinde yer alan tüm sporcu ve yöneticilerin önleyici sağlık eğitimi alması kaçınılmaz bir gerçektir. Özellikle müsabaka esnasında herhangi bir

sakatlık yaşandığında, sakatlanan oyuncuya ilk müdahalenin yapılabilmesi, diğer sporcuların da ilk yardım müdahalesinde bulunabilmeleri için gerekli çalışmalar yapılmalı, ilgili eğitimler verilmelidir.

2.7.11 Müsabakaları Uygulama Komitesi

Müسابakaları uygulama komitesinin görevleri şu şekilde sıralanabilir:

- Organizasyona katılan ülke ve sporcu sayılarına göre karşılaşmaların gün ve saatini belirten programlar hazırlanmalıdır.
- Organizasyon kapsamında müsabaka programları dikkate alınarak antrenman gün, yer ve saatlerini belirten programlar hazırlanmalıdır.
- Müsabakalarda görev alacak hakem ve görevliler temin edilmelidir.
- Müsabaka esnasında kullanılacak teknik teçhizat hazırlanmalıdır.
- Müsabakalarla ilgili gelişmeler, kabilelerle ve medya mensuplarıyla paylaşılmalıdır.
- Organizasyon öncesi ve sonrasında kabile başkanları ile müşterek toplantılar yapılarak, görüş alışverişinde bulunulup ortak kararlar alınmalıdır.
- Müsabaka sonuçları tören komitesine bildirilerek ödül töreninin sorunsuz bir şekilde yapılması planlanmaktadır (Cankalp 2002).

2.7.12 Tören Komitesi

Tören komitesinin görevleri şu şekilde sıralanabilir:

- Organizasyona katılım gösteren ülkenin bayrağı ve milli müziği tören komitesince hazır tutulmalıdır.
- Organizasyonda yer alan sporcu, idareci, basın mensubu ve tüm konuklara katılım belgesi hazırlanmalıdır.
- Ödül töreni alfabetik sıraya göre yapılır. Ev sahibi kabile en arka sırada yer alır.
- Ödül töreninde kabilelerin duracakları yerler önceden işaretlenerek kabile başkanlarına bilgi verilmelidir.
- Kabilelerin saha içerisindeki yerlerini almaları ile birlikte töreni yöneten kişi tarafından misafirler önce saygı duruşuna ardından ev sahibi ülkenin milli marşı okunmaya davet edilir. Ev sahibi ülkenin bayrağı ile oyunların bayrağı çekilir.

- Protokol tribününde devletin en üst yöneticisi kısa bir konuşma yaparak katılımcılara hitap eder.
- Organizasyona katılan sporcu ve kabileler açılış programında protokol ve seyircilerin önünden tribünleri selamlayarak tören geçişini yaparlar.
- Açılış programlarında sahne gösterileri yapılır. Ülkelerin veya organizasyona ev sahipliği yapan ülkenin folklor ekipleri katılımcılara görsel bir etkinlik yapmalıdırlar.
- Spor organizasyonlarında faaliyet programında eğer atletizm branşı varsa oyunlar atletizm branşı ile başlamalıdır.
- Organizasyonun ödül töreninin yapılacağı alana bir podyum kurularak solo ve müzik grupları performanslarını sergileyebilirler, halk oyunları ekipleri yöresel oyunlarını oynayabilirler.
- Ödül töreni için havai fişek gösterileri ve tribün şovları yapılarak seyircilerin mutluluğuna ortak olunabilir (Cankalp 2002).

2.8 TÜRKİYE’DE YEREL YÖNETİMLER VE SPOR

2.8.1 Yerel Yönetimin Tanımı

Yerel yönetim, devlet sınırları içerisinde yaşayan halkın ihtiyaçları karşılamak üzere, karar organları halk tarafından seçilen görev ve yetkileri kanunlarla sınırlı olan, özel gelire ve bütçeye sahip olan kamu, tüzel kişileridir (Ulusoy ve Akdemir, 2001).

Yukarıda belirtilen tanıma ek olarak Anayasamızın 127. Maddesinde yerel yönetimlerin tanımı: “*Mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir.*” Şeklinde verilmiştir (T.C Anayasası 1982).

Yerel yönetimler ülkelerin demokrasileri açısından önemli bir mekanizmadır. Halkın kendi kendini yönetmesi ve seçtiği kişilerin bölge halkına hizmet etmesi şüphesiz demokrasiye katkı sağlamaktadır. Halkın sorunlarını çözmek, yaşam standartlarını arttırmak, sosyal yönden halkın taleplerini karşılamak bölgede yaşayan halkın yerel yönetimlerle ilişkisini geliştirmektedir. Bu gelişmelerin sonucunda yerel halkın demokrasiye olan güveni arttıracaktır.

2.8.2 Büyükşehir Belediye Kanunu

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir Ve İlçe Belediyelerinin Görev ve Sorumlulukları" başlıklı 7. maddesi ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Büyükşehir Belediyesi'nin stratejik planını, yıllık hedeflerini, yatırım programını ve bunlara uygun olarak bütçesini hazırlamak, çevre düzeni planına uygun olarak imar planı yapmak, ruhsat vermek ve denetlemek, ulaşım ana planını yaparak ulaşım hizmetlerini sağlamak, coğrafi ve kent bilgi sistemlerini kurmak, büyükşehirin bütünlüğüne hizmet eden sosyal donatılar, bölge parkları, hayvanat bahçeleri, hayvan barınakları, kütüphane, müze, spor, dinlenme, eğlence yerleri yapmak, gerektiğinde amatör spor kulüplerine nakdî yardım yapmak, malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakaları düzenlemek, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara, teknik yönetici, antrenör ve öğrencilere belediye meclis kararıyla ödül vermek vb. hizmetleri yapmak ya da yaptırmak büyükşehir belediyelerinin görev ve sorumlulukları arasındadır (Büyükşehir Belediye Kanunu).

2.8.3 İstanbul Büyükşehir Belediyesi Teşkilat Yapısı

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin teşkilat yapısı şu şekildedir;

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI

GENEL SEKRETERLİK

HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ

- *GENEL SEKRETER YARDIMCILIĞI*
- *İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığı*
- *İnsan Kaynakları Müdürlüğü*
- *Eğitim Müdürlüğü*
- *Dış İlişkiler Müdürlüğü*
- *Hayat Boyu Öğrenme Müdürlüğü*
- *Raylı Sistem Daire Başkanlığı*
- *Anadolu Yakası Raylı Sistem Müdürlüğü*
- *Avrupa Yakası Raylı Sistem Müdürlüğü*

- *Raylı Sistem Projeler Müdürlüğü*
- *Satın alma Daire Başkanlığı*
- *İhale İşleri Müdürlüğü*
- *Satın alma Müdürlüğü*
- *Yazı İşleri Ve Kararlar Daire Başkanlığı*
- *Arşiv Müdürlüğü*
- *Encümen Müdürlüğü*
- *Meclis Müdürlüğü*
- *Yazı İşleri Müdürlüğü*

GENEL SEKRETER YARDIMCILIĞI

- *Bilgi İşlem Daire Başkanlığı*
- *Akıllı Şehir Müdürlüğü*
- *Bilgi İşlem Müdürlüğü*
- *Coğrafi Bilgi Sistemi Müdürlüğü*
- *Elektronik Sistemler Müdürlüğü*
- *Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı*
- *Atık Yönetimi Müdürlüğü*
- *Çevre Koruma Müdürlüğü*
- *Deniz Hizmetleri Müdürlüğü*
- *Ulaşım Daire Başkanlığı*
- *Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü*
- *Trafik Müdürlüğü*
- *Ulaşım Koordinasyon Müdürlüğü*
- *Ulaşım Planlama Müdürlüğü*
- *Yol Bakım ve Altyapı Koordinasyon Daire Başkanlığı*
- *Altyapı Koordinasyon Müdürlüğü*
- *Anadolu Yakası Yol Bakım ve Onarım Müdürlüğü*
- *Avrupa Yakası Yol Bakım ve Onarım Müdürlüğü*
- *Makine İkmal Müdürlüğü*

GENEL SEKRETER YARDIMCILIĞI

- *Kültür Daire Başkanlığı*
- *Basın Yayın Müdürlüğü*
- *Kültürel Etkinlikler Müdürlüğü*
- *Orkestralar Müdürlüğü*
- *Şehir Tiyatroları Müdürlüğü*
- *Turizm Müdürlüğü*
- *Mezarlıklar Daire Başkanlığı*
- *Anadolu Yakası Mezarlıklar Müdürlüğü*
- *Avrupa Yakası Mezarlıklar Müdürlüğü*
- *Mezarlıklar Destek Hizmetleri Müdürlüğü*
- *Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Daire Başkanlığı*
- *Anadolu Yakası Park ve Bahçeler Müdürlüğü*
- *Avrupa Yakası Park ve Bahçeler Müdürlüğü*
- *Enerji Yönetimi ve Aydınlatma Müdürlüğü*
- *Yeşil Alan ve Tesisler Yapım Müdürlüğü*
- *Sağlık Daire Başkanlığı*
- *Engelliler Müdürlüğü*
- *İstanbul Darülaceze Müdürlüğü*
- *İş Sağlığı ve Güvenliği Müdürlüğü*
- *Sağlık ve Hıfzıssıhha Müdürlüğü*
- *Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı*
- *Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü*
- *Sosyal Hizmetler Müdürlüğü*

GENEL SEKRETER YARDIMCILIĞI

- *Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Daire Başkanlığı*
- *Deprem ve Zemin İnceleme Müdürlüğü*
- *İstanbul Şehircilik Atölyesi Müdürlüğü (İŞAT)*
- *Kentsel Dönüşüm Müdürlüğü*
- *İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı*
- *Harita Müdürlüğü*

- İmar Müdürlüğü
- Planlama Müdürlüğü
- Şehir Planlama Müdürlüğü
- Boğaziçi İmar Müdürlüğü

GENEL SEKRETER YARDIMCILIĞI

- Emlak Yönetimi Daire Başkanlığı
- Emlak Müdürlüğü
- Kamulaştırma Müdürlüğü
- Mesken Müdürlüğü
- Reklam Yönetimi Müdürlüğü
- Kurumsal Gelişim ve Yönetim Sistemleri Daire Başkanlığı
- AB İlişkileri Müdürlüğü
- Hizmet İyileştirme Müdürlüğü
- Strateji Geliştirme Müdürlüğü
- Mali Hizmetler Daire Başkanlığı
- Bütçe ve Denetim Müdürlüğü
- Finansman Müdürlüğü
- Gelirler Müdürlüğü
- Giderler Müdürlüğü
- Mali Kontrol Müdürlüğü
- İştirakler Koordinasyon Müdürlüğü
- İştirak Şirket Genel Müdürlükleri
- AĞAÇ VE PEYZAJ A.Ş.
- BELBİM A.Ş.
- BELTUR A.Ş.
- BİMTAŞ
- BOĞAZIÇI YÖNETİM A.Ş.
- GÜVEN SU A.Ş.
- HAMİDİYE A.Ş.
- İGDAŞ

- İSBAK A.Ş
- İSFALT A.Ş.
- İSPARK A.Ş.
- İ.D.T.M. A.Ş
- ENERJİ A.Ş.
- İSTANBUL İMAR İNŞAAT A.Ş.
- HALK EKMEK A.Ş
- ŞEHİR HATLARI A.Ş.
- İSTAÇ A.Ş.
- İSTON A.Ş.
- İSTTELKOM A.Ş.
- İSTGÜVEN A.Ş.
- İSYÖN A.Ş.
- KİPTAŞ
- KÜLTÜR A.Ş.
- MEDYA A.Ş.
- METRO İSTANBUL A.Ş.
- OTOBÜS A.Ş.
- İSPER A.Ş.
- SPOR İSTANBUL A.Ş.
- ŞİŞLİ KÜLTÜR A.Ş.
- UGETAM A.Ş.

GENEL SEKRETER YARDIMCILIĞI

- Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı
- Destek Hizmetleri Müdürlüğü
- Gençlik ve Spor Müdürlüğü
- Güvenlik Müdürlüğü
- Halkla İlişkiler Müdürlüğü
- İşletmeler Müdürlüğü
- Tesisler Bakım ve Onarım Müdürlüğü

- *İtfaiye Daire Başkanlığı*
- *Acil Yardım ve Can kurtarma Müdürlüğü*
- *Afet Koordinasyon Merkezi Müdürlüğü*
- *Anadolu Yakası İtfaiye Müdürlüğü*
- *Avrupa Yakası İtfaiye Müdürlüğü*
- *İtfaiye Destek Hizmetleri Müdürlüğü*
- *Muhtarlıklar ve Gıda Daire Başkanlığı*
- *Hal Müdürlüğü*
- *Muhtarlıklar Müdürlüğü*
- *Tarım ve Su Ürünleri Müdürlüğü*
- *Veteriner Hizmetleri Müdürlüğü*
- *Zabıta Daire Başkanlığı*
- *Anadolu Yakası Zabıta Müdürlüğü*
- *Avrupa Yakası Zabıta Müdürlüğü*
- *Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü*
- *Zabıta Destek Hizmetleri Müdürlüğü*
- *Zabıta Tedbir Müdürlüğü*

GENEL SEKRETER YARDIMCILIĞI

- *Etüt ve Projeler Daire Başkanlığı*
- *Altyapı Projeler Müdürlüğü*
- *Kentsel Tasarım Müdürlüğü*
- *Kurumsal Proje Yönetim Müdürlüğü*
- *Üstyapı Projeler Müdürlüğü*
- *Fen İşleri Daire Başkanlığı*
- *Altyapı Hizmetleri Müdürlüğü*
- *Birim Fiyat ve Standartlar Müdürlüğü*
- *Kesin Hesap Müdürlüğü*
- *Yapı İşleri Müdürlüğü*
- *Kültür Varlıkları Daire Başkanlığı*
- *Koruma Uygulama ve Denetim Müdürlüğü*

- *Kültür Varlıkları Projeler Müdürlüğü*
- *Kültürel Miras Koruma Müdürlüğü*
- *Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü*
- *BASIN DANIŞMANI*
- *ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ*
- *TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI*
- *İÇ DENETİM BİRİMİ BAŞKANLIĞI*
- *DANIŞMANLAR*
- *UKOME*
- *AYKOME*
- *İ.E.T.T*
- *İSKİ*
- *İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE MECLİSİ*
- *İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE ENCÜMENİ*

(İstanbul Büyükşehir Belediyesi 2019).

İstanbul Büyükşehir Belediyesi; 1 Belediye Başkanı, 1 Genel Sekreterlik, 6 Genel Sekreter Yardımcılığı, 25 Daire Başkanlığı, 102 Müdürlük, 30 Anonim Şirket (Genel Müdürlük), Hukuk Müşavirliği, Basın Danışmanlığı, Özel Kalem Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Başkanlığı, İç Denetim Birimi Başkanlığı, Danışmanlar, UKOME, AYKOME, İ.E.T.T, İSKİ, İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi ve İstanbul Büyükşehir Belediye Encümeninden oluşmaktadır.

2.8.4 İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde Spor Yönetimi ve Organizasyonlar

"İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Gençlik ve Spor Müdürlüğü ve İştirak Şirketi Spor İstanbul ile "Spor sevgisini ve bilincini kazandırarak spor yapma alışkanlığını yaygınlaştırmak." misyonu ile İstanbul halkına hizmet etmeye devam etmektedir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin İstanbul'un 24 ilçesinde 39 spor tesisi mevcut iken 15 ilçesinde spor tesisi bulunmamaktadır.

2017 yılı itibariyle 5.574.301 seans sayısı ile 1.030.041 sporsevere spor hizmeti sunulmuştur. 22 spor tesisinde Basketbol, Buz Pateni, Fitness, Futbol, Goalball, Tekerlekli Basketbol, Pilates, Voleybol, 9 branşta 106.432 seans sayısı ile toplam 23.113 engelli vatandaşımızın rehabilitelerine destek verilmiştir. Yaz Spor Okulları ile Futbol, Basketbol, Voleybol, Tenis, Taekwondo, Karate, Kungfu, Wushu, Yüzme,

Masa Tenisi, Badminton, Jimnastik, Buz Pateni, Atletizm, Okçuluk, Mini Golf ve Halk Oyunları gibi 17 farklı branşta 414.450 seans sayısı ile 763 çocuğa spor eğitimi verilmiştir” (Spor İstanbul 2019).

2.8.4.1 İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nin düzenlediği spor organizasyonları

- 2010 Dünya Basketbol Şampiyonası
- 2010 Avrupa Gençler - Yıldızlar Masa Tenisi Şampiyonası
- 2011 WTA Championships Dünya Kadınlar Tenis Şampiyonası
- 2012 Dünya Salon Atletizm Şampiyonası
- 2012 Dünya Kısa Kulvar Yüzme Şampiyonası
- 2013 WTA Championships Dünya Kadınlar Tenis Şampiyonası
- Uluslararası Ritmik Jimnastik Şampiyonası
- Uluslararası Badminton Turnuvası
- Uluslararası Masa Tenisi Turnuvası
- 2014 Uluslararası Triatlon Turnuvası
- Uluslararası Engelliler Spor Şöleni
- Vodafone İstanbul Yarı Maratonu
- 2015 yılında ilk kez yapılan İstanbul Çocuk Maratonu
- Spor A.Ş. Ligi
- 2016 yılında Yeşil Pil ve Mobil Spor
- Suya Adını Yaz Yüzme Akademi
- Avantaj Sende Tenis Akademi
- Basketbol Akademi (Spor İstanbul 2019).

2.8.4.2 İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait spor tesisleri

Spor tesisleri aracılığıyla birçok branşta eğitim veren İstanbul Büyükşehir Belediyesi ilçelere spor tesisi kazandırma çalışmalarına devam etmektedir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi’ne ait ilçelerde bulunan spor tesisleri şu şekildedir;

- *75. Yıl Yüzme Havuzu*
- *Avcılar Spor Kompleksi*
- *Bahçelievler Spor Kompleksi*
- *Bayrampaşa Spor Tesisi*

- *Beykoz Spor Kompleksi*
- *Beyođlu Spor Tesisi*
- *Beyođlu Yüzme Havuzu*
- *Çekmeköy Spor Kompleksi*
- *Çırpıcı Spor Tesisi*
- *Dudullu Spor Tesisi*
- *Esenler Spor Kompleksi*
- *Esenler Stadı*
- *Fatih Spor Kompleksi*
- *Florya Spor Tesisi*
- *Hakkı Başar Spor Tesisi*
- *Haldun Alagaş Spor Kompleksi*
- *Halkalı Çamlık Spor Tesisi*
- *Halkalı Yüzme Havuzu*
- *Hamza Yerlikaya Spor Kompleksi*
- *Hasan Dođan Spor Kompleksi*
- *Hidayet Türkođlu Spor Kompleksi*
- *Kafkale Spor Kompleksi*
- *Kuştepe Spor Tesisi*
- *Maltepe Sahil Spor Tesisi*
- *Metin Oktay Spor Tesisi*
- *Pendik Çamlık Spor Tesisi*
- *Pendik Kaynarca Spor Tesisi*
- *Pendik Kurtköy Spor Kompleksi*
- *Pendik Sahil Spor Tesisi*
- *Sancaktepe Safa Tepesi Spor Tesisi*
- *Sancaktepe Yenidođan Yüzme Havuzu*
- *Sefaköy Yüzme Havuzu*
- *Silivri Müjdat Gürsu Spor Tesisi ve Stadı*
- *Silivrikapı Buz Pisti ve Spor Tesisi*
- *Sultanbeyli Gölet Spor Tesisi*

- *Şile Spor Kompleksi*
- *Taha Akgül Spor Kompleksi*
- *Tevfik Aydeniz Spor Tesisi*
- *Tuzla Sahil Spor Tesisi*
- *Ümraniye Kapalı Yüzme Havuzu*
- *Yeşilpınar Yüzme Havuzu*
- *Yeşilvadi Spor Tesisi (Spor İstanbul 2019).*

İstanbul Büyükşehir Belediyesi ilçelerinde 42 adet Spor Tesisi bulunmaktadır. Bu tesislerde bireysel veya takım sporcuları yetiştirmenin yanı sıra halkında hizmetine sunulmuş tesislerdir.

2.8.5 Gelişmiş Ülkelerde Belediye ve Spor İlişkisi

Yerel yönetimler, sporun ve sporcunun gelişmesinde etkin rol oynayan kurumlardır. Sporun belediye sınırları içerisindeki okullarda yaygınlaşması, yeni tesislerin yapılması, spor organizasyonları düzenlenerek geniş kitlelere spor bilincinin yayılmasının sağlanması açısından önemli kuruluşlardır (Kaya 2014).

Yerel yönetimler bireylerin faydalanacağı tesisler inşa ederken, bu tesislerin işletmesini de ayrıca planlamalıdır. Tesis işletmeciliği konusunda Üniversitelerin spor yönetimi bölümü mezunu kişiler öncelikli olarak görevlendirilmelidir. Geniş kapsamlı spor organizasyonları düzenleyen yerel yönetimler halkın organizasyonlara katılımı konusunda özendirici çalışmalar yapmalıdır. Dünya'nın farklı coğrafyalarındaki ülkelerin spor politikaları ve yapılmış çalışmaları incelenerek uygulanmalıdır.

Gelişmiş ülkeler, alt ve üst yapı sorunlarını çözmüş, vatandaşa belli standartlarda hayat şartları sunmuş demokratik ülkelerdir. Spor faaliyetlerine bu ülkelerde önem verilmiş, spor hizmetini bilimsel bir yaklaşımla yıllar önce kurumsallaştırmışlardır (Sivrikaya 2000).

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin hemen hepsinde devletin spordaki rolü genel planlama, eğitim ve yetiştirme, kaynak tahsisi, uygulamaları izleme, gözetleme, denetleme ve değerlendirme olarak tespit edilmiştir. Spor faaliyetleri seçimle iş başına gelmiş yerel yönetimler, federasyonlar, kulüpler, fertler ve özel organizasyon eliyle görülmektedir (Rüzgâr 1996).

Yerel yönetimler öncelikli işlerini zamanında hayata geçirdikleri takdirde, spor alanında gerek tesisleşme gerekse organizasyonlar konusunda kent sakinlerine hızlı hizmet üretebilirler.

Avrupa kentsel şartı ilkeleri, yerel yönetimlere rekreasyon konusunda sorumluluklar yüklemiştir. Her kent sahibi spor ve rekreasyon faaliyetlerine katılma hakkına sahiptir. Herkes için spor şartının hükümleri uyarınca yerel yönetimler toplumsal yerleşim, ekonomik durum ve gelir, yaş ya da etnik grup ayrımı gözetmeksizin herkesin spordan ve spor tesislerinden yararlanmasını sağlamakla görevlidir (Orta 2004).

Yerel yönetimler sporcuların ve halkın istekleri üzerine spor alanlarını genişletmeli, hareket eden insan sayısını arttırmalı, bireysel sporcu yetiştirmeyle zaman kaybetmemelidir. Bireysel ve takım sporcuları yetiştirme sorumluluğu ilçede faaliyet gösteren spor kulüplerine verilmelidir. Yerel yönetimler ise bu kulüpleri desteklemelidir.

a. Los Angeles Belediyesi;1

Los Angeles Belediyesi, yeşil alan ve parklarla alakalı birimini 1899, spor alanı ve rekreasyon birimini 1904'te kurmuştur. Sanayileşme ve hızlı kentleşmenin birey, toplum ve kent üzerindeki olumsuz etkiyle mücadelede sporun önemini fark etmişlerdir. Daha sonra yaşanan savaşlar ve ekonomik buhran dönemlerinde sporun tedavi edici ve canlandırıcı etkisinden yararlanılmıştır (Sivrikaya 2000).

Spor, insanların bakış açılarına göre değişkenlik gösteren bir olgudur. Toplumlara göre de spor farklılık göstermektedir (Atalay 1998).

b. Clyde Belediyesi;

Clyde Belediyesi, spor alanında gençlere yönelik yerel ligler düzenlemektedir. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki belediyeler spor alanlarını işleterek eğitim ve yönetim programları düzenleyecek ve bu alanda hizmet veren kurum ve kuruluşlara, rehberlik ve liderlik çalışmalarıyla hizmet etmektedirler.

c. Eindhoven Belediyesi;

Belediye sınırları içerisinde çok çeşitli spor yapma imkânı olan ultramodern spor alanlarına 150.000 metrekare yer ayrılmıştır. Eindhoven Belediyesi mümkün olduğunca insanın spor yapması için sporu teşvik etmeyi amaç edinmiştir. Bu amaç doğrultusunda

spor kulüplerini desteklemekte, halka ucuz tarifelerle spor imkânı sunmakta, az gelirli ailelere fon ayırmakta, sivil toplum örgütleriyle işbirliği yapmaktadırlar (Sivrikaya 2000).

2.9 MARATON ORGANİZASYONLARI

2.9.1 Dünya’da Maratonun Tarihçesi

M.Ö. 546 yılında persler Anadolu’ya hâkim olmuş, Avrupa’ya hâkim olmak için de fırsat kollamışlardır. M.Ö. 490 yılında Pers ordusu Avrupa’ya doğru ilerlemek üzere toplanmış, Atina- yakınlarındaki Maraton Ovası’na yerleşerek saldırıya geçmek üzere hazırlanmışlardır.

Askeri yönden çok zayıf olan Atina, Sparta’nın güçlü ordusuna muhtaç kalmıştır... Atinalı generaller zamanın en hızlı atletlerinden olan Phidippides adlı askeri Sparta’ya göndermiştir. İki şehir arasındaki 225,5 km’lik mesafe oldukça engebeli ve taşlıdır. Phidippides bu uzun ve zorlu mesafeyi 36 saatte koşmuş, Sparta yardım edeceğini fakat dini kurallara göre savaşmak için dolunayı beklemek zorunda olduklarını söylemiştir.

Phidippides kötü haberi bildirmek üzere 225,5 km’lik mesafeyi Atina’ya doğru geri koşmuştur. Phidippides’in de yer aldığı küçük Atina ordusu maraton meydanına savaşmak için gelmiştir.

Pers ordusu Atinalıların dört katı olmasına rağmen Atinalılar intihar sayılabilecek ani bir atakla Perslerin aralarına dalarak gün sonunda savaşı kazanan taraf olmuşlardır. Buna rağmen Pers ordusu denize çekilerek, Yunan askeri henüz bölgeye varmadan Atina’ya girmek üzere harekete geçmiştir. Phidippides zafer müjdesini vermek ve halkı yaklaşan Pers ordusuna karşı uyarmak üzere Atinaya gönderilmiştir. Sparta’ya gidip gelen, gün boyunca savaşan Phidippides maraton meydanı ve Atina arasındaki yaklaşık 50 km.lik mesafeyi koşarak adeta insanüstü bir performans ortaya koymuş fakat vücudu iyice bitkin düşmüştür. Atina şehir meydanına vardığında “Niki” yani “Zafer” diye bağırdıktan sonra düşüp, ölmüştür.

Yüzyıllar sonra, Fransız tarihçi Michele Breal ilk modern olimpiyatlar olan 1896 Atina oyunlarına, Phidippides anısına uzun mesafeli bir koşu eklenmesini teklif etmiş ve bu teklif kabul görmüştür. Final müsabakası olarak Maraton köprüsünden Atina Olimpiyat stadına kadar, 40.000 metrelik parkurda “Maraton” adı verilen koşunun yapılması kararlaştırılmıştır. O yıl Atina’ya atletlerini getiren Boston Atletizm Birliği, ertesi yıl 19 Nisan 1897’de Boston’da yaklaşık 38.000 metrelik bir maraton organize etmiştir. Böylece ünlü Boston Maratonu doğmuştur (Bayram 2004).

10 Nisan 1896 günü Atina’da Maraton savaş askerleri anısına dikilmiş anıtın hemen önünde, 25 maraton koşucusu start almak için bekliyordu. Maraton hattının iki kenarına dizilmiş yüz bine yakın seyircinin izlediği yarışı 2 saat, 58 dakika 50 saniye ile 26 yaşındaki Yunan atlet Spiridon Luise birinci bitirdi. Onu 7 dakika geriden izleyen ikinci atlet de yine bir Yunan Vasilikos oldu (Balçı 2003).

- Maraton 42.195 Metre Nasıl Oldu?

“Maratonun bugünkü resmi mesafesi olan 42.195 metre, 1908 Londra Olimpiyatları’nda tesadüfen belirlendi. Londra’da normal parkur Windsor Parkı’ndan White City Stadyumu’ndaki finish çizgisine kadar 41.843 metre iken yarışın kraliyet locasının önünde bitmesini sağlamak için 352 metre daha eklendi. 42.195 metrelik mesafe 1924 Paris’te resmi mesafe olarak kabul edildi” (Bayram 2002).

2.9.2 Dünya’da Maraton Örnekleri

2.9.2.1 Boston maratonu

Dünya’da birçok şehir yılda en az bir defa maraton düzenliyor. Boston Maratonu 1897 yılında start alan ilk şehir Maratonu olması açısından tarihte önemli bir yere sahiptir. 19 Nisan 1897 yılında düzenlenen yarışın mesafesi 39.430 metredir ve koşuya sadece 15 atlet katılmıştır. Boston Maratonunu 2.55.10’luk derecesiyle kazanan ilk isim John McDermontt adını yalnızca Boston Maratonuna değil, atletizm tarihine de yazdırmıştır.

Roberta Gibb 1966 yılında Boston Maratonu’nu bitiren ilk kadın oldu. Resmi kayıt yaptırmadan Maratona katılan Gibb, yarış başlayana kadar start çizgisine yakın bir yerde saklanmış koşuya resmi olmadan kaçak katılmıştır. 1972 yılında Amerikan Atletizm Birliği’nin bayanların maratona katılmalarını serbest bırakmasının ardından Nica Kuscik Boston Maratonunu kazanan ilk resmi bayan atlet olmuştur. 1975 yılında ise Bob Hall’un tekerlekli sandalyesi ile koşuya katılmasıyla birlikte, tekerlekli sandalye kategorisini bünyesine katan ilk Maraton Boston Maratonu olmuştur (Bölükbaşı 2002).

2.9.2.2 Londra maratonu

İngiliz The Observer gazetesi yazarı Chris Brasher 1979 yılında New York Maratonu’na katıldıktan sonra ülkesine döndüğünde yazdığı bir makalede “*Londra böyle bir organizasyonu düzenleyebilir mi? Parkurumuz var, hatta mükemmel bir parkur, fakat dünyayı ağırlayacak yüreğimiz ve misafirperverliğimiz var mı?*” diye sormuştur. Londra’da Maraton düzenlemeyle ilgili yürütülen çalışmalar olumlu sonuç vermiş, 29 Mart 1981 tarihinde Londra Maratonu ilk defa düzenlenmiştir. Bu maratona 20.000 kişi başvuru yapmış, başvuru yapan atletlerden 7.747’si maratona kabul edilmiştir. 1982 yılında ise Londra maratonuna 90.000 kişi başvuru yapmıştır. Bu tarihten itibaren Londra Maratonuna ilgi her geçen gün artarak devam etmiştir.

Londra Maratonu’nun parkur güzergâhı Londra’nın önde gelen turistik mekânlarından geçecek şekilde ayarlanmış, Greenwich Parkı’ndan başlayan yarış Thames Nehri boyunca devam etmekte, ün kazanmış Tower Bridge’den geçerek St. James’s Park’da sona ermektedir. Londra Maratonununun bir başka özelliği ise maratona kayıt esnasında katılımcılardan elde edilen kazancın dayanışma kurumlarına verilmesi, bugüne kadar toplam 181 milyon sterlin bu yolla dağıtılmıştır (Bölükbaşı 2002).

2.9.2.3 New York maratonu

13 Eylül 1970 tarihinde ilk kez düzenlenmiştir. İlk kez düzenlendiği için New York Maratonu düşük ölçekliydi bunun sebebi ise düşük bütçeye sahip olmasıydı. New York Maratonu'na her geçen yıl rağbet de arttı.1976 yılında ABD'nin 200. yıl kutlamaları çerçevesinde parkur şehrin beş büyük semtinden geçecek şekilde yeniden düzenlenmiştir. Staten İsland'tan başlayıp sırasıyla Brooklyn, Queens, Bronx ve Manhat'dan geçtikten sonra Central Park'da biten parkur şehrin beş önemli köprüsünü de kapsamaktaydı. New York Maratonu'nda parkur günümüze kadar hiç değişmemiştir.

New York Maratonu'nda 1979 yılından itibaren dereceye giren atletlere ödül olarak para verilmeye devam etmektedir. New York Maratonunu 1. Bitiren atlete 80.000 dolar verilirken, Maratonda dağıtılan ödül 250.000 doları aşmaktadır (Bölükbaşı 2002).

2.9.3 IAAF (Uluslararası Atletizm Federasyonları Birliği) Maraton Örnekleri

- Major Maratonlar

Büyük maratonlar serisi 2006 yılında Boston, Londra, Berlin, Chicago, New York maratonlarının bir araya gelmesiyle kurulmuştur. 2012 yılında bu seriye Tokyo Maratonu eklenmiştir. Bu serilerde koşan atletler puan kazanıyorlar, seri sonucunda 1. olan kadın ve erkek atletler 500.000'er dolar ödüle hak kazanmaktadırlar. Boston, Londra, Berlin, Chicago, New York ve Tokyo yarış direktörleri Major Maraton serisine dâhil olacak maratonu belirlemektedirler. Major Maraton koşucu sayıları şu şekildedir;

- Tokyo Maratonu: 36 Bin
- Londra Maratonu: 36 Bin
- Boston Maratonu: 30 Bin
- Berlin Maratonu: 40 Bin
- Chicago Maratonu: 45 Bin
- New York Maratonu: 50 Bin (Spor İstanbul 2018).

- Altın Maratonlar

IAAF tarafından belirlenen kriterlere uygun olan maratonlar altın maraton kategorisinde değerlendirilir. Dünyada 31 adet Altın Maraton bulunmaktadır. Altın Maratonlardan

bazıları şunlardır; İstanbul Maratonu, Shanghai Maratonu, Frankfurt Maratonu, Boston Maratonu, Valencia Maratonu ve New York Maratonudur.

Altın Maraton Kriterleri:

- AIMS Üyeliği

Yarışın AIMS'e (Uluslararası Maratonlar Birliği) üyeliğinin bulunması gerekmektedir.

- Elit Atletler

Minimum 4 ayrı ülkeden 6 erkek, 6 kadın atletin davet edilmesi ve derecelerinin son 36 ay içerisinde erkekler için; 2:09:30, kadınlar için 2:28:00'ın altında olması gerekmektedir.

- Yarış Organizasyonu

IAAF tarafından parkur boyunca belirlenmiş olan mesafelerde 5. km'den itibaren her 5 km'de bir su istasyonu ve 7,5 km'den itibaren her 2,5 km'de bir sünger istasyonları kurulması gerekmektedir.

- Parkur Ölçümü

Parkurun IAAF/AIMS tarafından verilmiş olan ölçüm sertifikasına sahip yetkililer tarafından son 5 yıl içerisinde ölçülerek fotoğraflanması ve ayrıntılı bir şekilde rapor olarak hazırlanması ve IAAF tarafından onaylanması gerekmektedir.

- Elektronik Zaman Çipi

Yarışa katılan tüm koşucuların ölçümlerinin elektronik zamanlama çipleri tarafından ölçülmesi gerekmektedir.

- Medya Hizmetleri

Yarışın ulusal ve uluslararası kanallarda canlı olarak yayınlanması gerekmektedir.

- İnternet Sitesi

Yarış sonuçlarının yarışın bitimiyle birlikte internet sitesinde yayınlanması gerekmektedir.

- Doping Kontrolü

Yarış sonunda dereceye giren ilk 3 kadın ve erkek atletlere gözlemciler nezaretinde doping kontrolü yapılması ve sonuçlarının negatif çıkması gerekmektedir.

- Sağlık Hizmetleri

Start ve finish noktası parkur boyunca sabit ve gezici sağlık ekiplerince ihtiyaç halinde sporculara anında müdahale edilebilecek şekilde hazır bulunulması gerekmektedir.

- Ödüller

Kadınlar ve erkeklerin ödülleri eşit miktarda ve sayıda olması gerekmektedir.

- Elit Atlet Davet Prosedürü

Yarışmaya katılacak atletler bireysel başvuruları ile değil, uluslararası Atletizm Federasyonları birliği (IAAF) tarafından yetkilendirilmiş Atlet temsilcileri (menajerler) tarafından teklif edilenler arasından belirlenmektedir. IAAF atlet temsilcileri tarafından teklif edilen atletler, geçmiş uluslararası başarıları kariyerlerinin en iyi dereceleri ve içinde bulunulan sezon elde ettikleri en iyi dereceler dikkate alınarak değerlendirilmektedirler. Sadece İstanbul Maratonu'nda yüksek performans ortaya koyabileceğine inanılan atletler yarışa kabul edilmektedirler (Spor İstanbul 2018).

2.9.4 Türkiye'de İstanbul Maratonunun Tarihi

1973 yılında Tercüman Gazetesi tarafından İstanbul Boğaziçi Köprüsü'nde maraton koşulması fikri ortaya atıldı. Kamuoyuna sıcak gelen fikir 1979 yılına kadar maalesef düşüncede kaldı. O yıl İstanbul'u ziyarete gelen bir grup Alman turist günde getirmesiyle, İstanbul Valiliği, Kara Yolları Genel Müdürlüğü ve Atletizm Federasyonu bir çalışma başlatmıştır. Gerekli görüşmelerin yapılması sonunda, Maraton yapılması fikrinde mutabık kalınmıştır. 1979 yılında büyük zorluklarla yola çıkılarak start alan "Asya Avrupa Koşusu" bir grup atletizme gönül veren insanların gayretleriyle gerçekleşmiştir. 1979 yılında yeni hizmete açılmış olan Boğaziçi Köprüsü'nde, insanların koştuğunu gören İstanbul halkı bunu 1 Nisan şakası sanmıştır. Maraton; 10, 15, 20 ve 42 kilometrelik 4 etaptan oluşmuştur (Spor A.Ş 2006).

Maraton, 42.195 metredir. 2019 yılı itibariyle İstanbul Maratonu ile birlikte halkın katılımını sağlamak ve rekabeti arttırmak için 15, 10 ve 8 kilometreden oluşan üç koşu kategorisi bulunmaktadır. Bu koşulardan 8 kilometre olan yarışın adı Halk Koşusudur. İstanbul Maratonunun tarihsel sürecine baktığımızda ise;

1979 yılından üç yıl sonra 1982 yılında Asya-Avrupa koşusu "Kıtalararası Avrasya Maratonu" olarak isim değiştirmiş, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin katkılarıyla

yoluna devam etmiştir. 1994 yılına gelindiğinde dönemin Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan; maratonun uluslararası etkinliğini arttırmak, sportif yönünün güçlenmesi fikrini savunmuş ve ilk defa dünyaca ünlü atletler bu maratona davet edilmiş, halkın katılımını arttırmak için geniş tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

1999 yılında Türkiye’yi derinden sarsan 17 Ağustos depremi nedeniyle maratonun koşulup, koşulmayacağı tartışma konusu olmuş, köprü üzerinde koşulmasının risk teşkil edeceği fikri ortaya atılmış, bunun neticesinde koşunun yapılması, katılımın 75 bin kişi ile sınırlı tutulması, elde edilen gelirlerin depremzedelere bağışlanması kararı alınmıştır. Bu Karar bir spor organizasyonunun toplumdaki yardımlaşma duygusunu ortaya çıkarması nedeniyle diğer ülkeler tarafında örnek alınmıştır.

2000 yılında maratonu takip eden yerli ve yabancı gazeteci sayısı artmış, ulusal ve uluslararası televizyon kanalları koşuyu canlı olarak ekranlara taşımıştır. 2005 yılında maraton barış içinde bir dünya için yapılmıştır. Farklı ülkelere gelen çocuklar Boğaziçi Köprüsü üzerinde barış güvercinleri uçurmuşlardır.

2006 yılında maratonun ödül miktarları arttırmıştır. Bununla birlikte maraton koşan atletlerin derecelerini anında ölçen elektronik zamanlama çip sistemi ile birlikte maraton ciddi bir ivme kazanmıştır. 2006 yılından itibaren maraton, uluslararası takvimde yer edinerek, elit atletlerin ve yüz bini aşkın sporseverin katıldığı bir spor organizasyonu kimliği kazanmıştır.

2008 yılına gelindiğinde maraton, silver label nişanına sahip dünyadaki 21 maraton arasındaki yerini alarak Gümüş Kategori’ye yükselmiştir. Koşu parkuruna tarihi özellik kazandırmak amacıyla finish noktası Beşiktaş’tan, Sultanahmet’e alınmıştır.

2011 yılında IAAF’ın belirlemiş olduğu tüm kriterlerin yerine getirilmesi ile 2012 yılı Kıtalararası İstanbul Avrasya Maratonu, altın kategoriye kabul edilerek, dünyanın en iyi 17. - Avrupa’nın en iyi 7. - Maraton’undan 1.’si olma unvanına ulaşmıştır. 2012 yılında Vodafone’un isim sponsoru olması ile birlikte Vodafone İstanbul Avrasya Maratonu”ilk kez altın kategoride düzenlenmiştir.

2013 yılında maratonun ismi değiştirilerek, Vodafone İstanbul Maratonu olmuştur. 2016 yılına gelindiğinde maraton “15 Temmuz Şehitleri için Koşuyoruz” sloganı ile düzenlenmiştir. 15K halk koşusunun adı “Kahramanlar Koşusu” olarak değiştirilmiştir.

2017 yılında ise maraton, “Çocuklar için Koş” temasıyla gerçekleştirilmiştir. 2018 yılı Vodafone İstanbul Maratonu’nun 40. Yılı olarak tarihe geçmiştir (Ünlü ve Sabah 2018).

İstanbul Maratonu 1979 yılından itibaren her yıl farklı bir temayla gerçekleştirilmiştir. Sporun araç olma özelliği 1999 depremi sonrası Maratonun yapılmasıyla insanlara yaşadıkları acıyı unutturmak için önemli konuma gelmiştir.

2.9.5 İstanbul Maratonu Koordinasyon Kurulu

İstanbul Maratonu öncesinde bir araya gelen, yapılacak çalışmalarını değerlendiren İstanbul Maratonu koordinasyon kurulu şu şekildedir;

- Atletizm Federasyonu
- İstanbul Olimpiyat Hazırlık Düzenleme Kurulu
- İstanbul Maratonu Organizasyon Komitesi
- İstanbul Emniyet Müdürlüğü
- İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü
- İstanbul Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü
- İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kontrol Daire Başkanlığı
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sağlık Daire Başkanlığı
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi İETT Genel Müdürlüğü
- Karayolları 17. Bölge Müdürlüğü
- Boğaz Köprüsü Müdürlüğü
- Atletizm İl Temsilciliği
- TRT
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Acil Yardım ve Can Kurtarma Müdürlüğü
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Zabıta Daire Başkanlığı (Bölükbaşı 2004).

2.9.6 Maraton Öncesi ve Sonrası Yapılan Çalışmalar

- Yarış Tarihi

İstanbul Maratonu her yıl 11 Kasım tarihinde yapılmaktadır. Maratonun başlama saati 09.00’dir.

- Başvuru Tarihleri ve Ücret

İstanbul Maratonu başvuruları her yıl 1 Ocak – 30 Ekim tarihleri arasında gerçekleştirilmektedir. Maraton Katılım ücreti kişi başı 40 tl'dir.

- Maratona Davet

Her yıl düzenlenen Maraton öncesi çeşitli kampanyalarla katılım arttırılmaya çalışılmaktadır. Türkiye Futbol Federasyonu ve diğer federasyonlarla gerekli görüşmeler gerçekleştirilerek, lig müsabakaları öncesinde sporcular sahaya maratona davet pankartları ile çıkmaktadırlar. Böylece bir farkındalık oluşturmak amaçlanmaktadır.

- Gerekli İzinler ve Görüşmeler

İstanbul Maratonu öncesi Koordinasyon kurulunda toplantılar gerçekleştirilmektedir. İstanbul Valiliği, Atletizm Federasyonu, İBB, Spor İstanbul, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Kara Yolları Bölge Müdürlüğü, İl Emniyet Müdürlüğü ve diğer yetkili Kurumlar resmi yazışmalar ile Maratonun sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesi için çalışma yürütmektedirler.

- Yaş Sınırı

İstanbul Maratonuna 18 yaşını doldurmuş olan herkes katılım sağlayabilir. Diğer yarışlar için yaş sınırı yoktur.

- Yarış Günü Program

03.00 15 Temmuz Şehitler Köprüsü'nün araç trafiğine kapanması

05.00 Tüm Parkurun araç trafiğine kapanması

07.00 – 07.30 42K ve 15K Sporcularını taşıyacak otobüslerin hareket saati (Taksim - Sultanahmet)

07.30 – 08.20 Halk Koşusu sporcularını taşıyacak otobüslerin hareket saati (Mecidiyeköy)

08.30 Eşya otobüslerinin start noktasından finish noktalarına hareketi

08.45 Tekerlekli sandalye yarış startı

09.00 Maraton Yarış startı

11.11 42K Şampiyonunun tahmini bitiriş zamanı

12.00 42K Genel klasman ödül töreni (Sultanahmet)

- İlk Yardım

Parkur boyunca 30 adet ambulans görev yapacak olup varış alanında çadır hastane kurulacaktır. Ayrıca parkur güzergâhındaki tüm hastanelere Maratonla ilgili bilgi verilmektedir.

- Ulaşım

Maratona Katılacak tüm sporcular önceden belirlenmiş noktalardan belirtilen saatler arasında start noktasına ulaştırılmaktadırlar.

- İstanbul Maratonu Su ve Sünger İstasyonları

5. Kilometreden itibaren parkur boyunca her 2,5 km'de bir su ve sünger istasyonu bulunmaktadır.

5 Km: İstanbul resim ve heykel müzesi önü

7.5 Km: Meclis-i Mebusan caddesi Sabahattin Zaim Üniversitesi önü

10 Km: Eminönü KFC önü

12.5 Km: Cankurtaran sosyal tesisleri önü

15 Km: 15K finish alanı 200 mt ilerisi

17.5 Km: Narlıkapı otobüs durağı köprü altı

20 Km: Zeytinburnu sahil TOKİ özak konutları önü

22.5 Km: AXU oto galeri önü yanyol bitişi

25 Km: Ataköy A plus karşısı köprü üstü

27.5 Km: Rauf Orbay caddesi Hyatt Regency otel çaprazı

30 Km: Su ürünleri kooperatifi satış ofisi önü tunç petrol çaprazı

32.5 Km: 16/9 Binaların karşısı, üstgeçit ilerisi

35 Km: Samatya hastanesi karşısı surların ilerisi

37.5 Km: Avrasya tüneli girişi yan yol otobüs cebi

40 Km: Kennedy caddesi 3 kapılı surun önü HGS tabelası

42 Km: Finish noktası (Spor İstanbul 2019).

- Güvenlik

İstanbul Maratonunda gerekli güvenlik tedbirlerini İstanbul Emniyet Müdürlüğü almaktadır.

- Elektronik Zamanlama Çipi

Maraton öncesinde yarışa katılacak sporculara yarış esnasında derecelerini ölçecek, Geri Dönüşüm özelliğine sahip, elektronik zamanlama çipi verilmektedir. Katılımcılar bu çipleri yarıştan önce mutlaka ayakkabılarına bağlamalıdır.

- Maraton ve Spor Fuarı

Her yıl İstanbul Maratonundan üç gün önce başlayan ve üç gün süren Maraton ve Spor Fuarı yapılmaktadır. Spora dair oyunların ve eğlencelerin olduğu fuarda çeşitli sportif gösterilerde planlanmaktadır. Maratona katılacak katılımcılar tişört, çanta, göğüs numarası ve çipleri alabilmeleri için spor fuarını ziyaret etmeleri gerekmektedir. Maraton fuarı ziyaretçilere ücretsiz hizmet vermektedir.

- Emanet Eşya Otobüsleri

Maratona katılan tüm katılımcılar yarış günü start noktasında hazır bekleyen emanet eşya otobüslerine yanlarında getirdikleri eşyaları teslim edebilmektedirler. Katılımcılar emanet eşyalarını koşu bitince finish noktalarında bekleyen otobüslerden alabilmektedirler.

- Madalya Takdimi

Yarışı altı saatlik zaman sınırı içerisinde tamamlayan katılımcılar yarış sonunda madalya almaya hak kazanırlar. Bu zaman zarfı içerisinde yarışı bitiremeyen katılımcılara madalya takdimi yapılmamaktadır (Spor İstanbul 2019).

2.9.7 İstanbul Maratonu Parkur (42.195 mt.) Güzergâhı

“Maraton koşusu 15 Temmuz Şehitler Köprüsü'nün girişlerinin yaklaşık 250 metre gerisinden başlamaktadır. Sporcular köprüyü geçtikten sonra Beşiktaş sapağından ayrılarak Barbaros bulvarından Beşiktaş'a iner ve sahil yolunu izleyerek Karaköy'e ulaşırlar. Galata Köprüsü'nden sonra Sirkeci yönüne saparlar, sahil yolunu takip eden sporcular Bakırköy Hava Harp Okulu önünden aynı istikamete geri dönerler. Geri dönen sporcular sahilden Gülhane Parkı'na doğru devam ederek parkın içinden geçer ve Sultanahmet'e çıkarlar. Yarış çizgisi, Roma, Bizans ve Osmanlı

imparatorluklarının toplantı ve spor merkezi olan At Meydanı'nda, Sultanahmet Camii'nin giriş kapısı ile Mısır Dikilitaşı'nın arasındadır'' (Spor İstanbul 2019).

2.9.8 Maraton ve Spor Fuarı

Spor İstanbul tarafından, İstanbul Maratonu öncesi üç gün süren ve spor fuarına spor sektöründe tanınmış birçok markanın yanı sıra, bünyesinde yerli ve yabancı maratonları, spor federasyonlarını, STK'ları, üniversiteleri, milli sporcuları, öğrencileri, eğitmenleri, akademisyenleri, işletme sahiplerini, gösteri gruplarını ve tüm İstanbul halkını bir araya getiren Spor Fuarı; 7'den 70'e tüm ziyaretçilere spor dolu bir gün yaşatmaktadır.

Geleneksel ve modern sporların tanıtıldığı, spora dair söyleyişlerin yapıldığı, renkli ve dinamik sahne gösterileri ile katılımcılara unutulmaz anlar yaşatan Spor Fuarı, ülkemizde gerçekleşen en büyük spor fuarı olma özelliğine de sahiptir (Spor İstanbul 2019).

Maraton koşacak sporcuların tişört ve göğüs numaralarını aldığı spor fuarında, çocuklar için hazırlanan gösteriler, yarışmalar ve oyunlar sporun hareket yönünün çocuklar tarafından hissedilmesini sağlamaktadır. Fuar her yıl binlerce İstanbullu vatandaşa Yenikapı Avrasya Gösteri Merkezi'nde kapılarını açmaktadır.

2.9.9 İstanbul Maratonu Yıllara Göre Kazananlar ve Dereceleri (Erkekler)

Tablo 2.3. Erkekler

Yıl	Erkekler	Derece	Ülke
1979	Hasan Saylan	2.35.39	Türkiye
1980	Necmettin Sağlam	2.36.00	Türkiye
1981	Süleyman Sılacı	2.31.40	Türkiye
1982	İsmail Karagöz	2.41.13	Türkiye
1983	İon Thompson	2.23.35	İngiltere
1984	Mehmet Yurdadön	2.22.30	Türkiye
1985	Mehmet Terzi	2.12.50	Türkiye
1986	Hanefi Atmaca	2.23.20	Türkiye
1987	Jeus Worsner	2.16.08	Danimarka

1988	Ahmet Altun	2.15.06	Türkiye
1989	Aydın Çeken	2.27.41	Türkiye
1990	Gazi Aşkoğlu	2.23.09	Türkiye
1991	Terry Mitchell	2.23.28	İngiltere
1992	Cihangir Demirel	2.23.28	Türkiye
1993	Jacop Ngunzu	2.20.43	Kenya
1994	B. Goromonzi	2.24.58	Zimbabve
1995	Stephen Langart	2.17.26	Kenya
1996	Stephen Langart	2.18.51	Kenya
1997	Taye Moges	2.13.37	Etiyopya
1998	Taye Moges	2.15.28	Etiyopya
1999	Taye Moges	2.13.55	Etiyopya
2000	Rop josephat	2.17.03	Kenya
2001	Turbe Bedasou	2.18.21	Etiyopya
2002	David Kiptanui	2.18.42	Kenya
2003	Belay Welashe	2.18.29	Etiyopya
2004	David Kiptanui	2.18.19	Kenya
2005	Joseph Mbithi	2.15.13	Kenya
2006	M. Pukstas	2.12.49	Litvanya
2007	D. Cheruiyot	2.10.56	Kenya
2008	Kasime Adilo Roba	2.11.16	Etiyopya
2009	Kasime Adilo Roba	2.12.14	Etiyopya
2010	Vincent Kiplagat	2.10.42	Kenya
2011	Vincent Kiplagat	2.10.58	Kenya

2012	Stephan Chebogut	2.11.05	Kenya
2013	Siraj Gena Amda	2.13.19	Etiyopya
2014	Hafid Chani	2.11.53	Fas
2015	Eliaz Kemboi Chelimo	2.11.13	Kenya
2016	Evans Kiplagat	2.13.28	Azerbaycan
2017	Abraham Kiprotich	2.11.22	Fransa
2018	Felix Kimutaj	2.09.56	Kenya

(Bölükbaşı 2006).

1979 yılında başlayan İstanbul Maratonu, 2018 yılı dâhil 40 kez düzenlenmiştir. İstanbul Maratonu'nda en fazla madalya kazanan ülke, 12 kez Kenya olmuştur. Kenya'yı 11 kez madalya kazanan Türkiye, 8 kez madalya kazanan Etiyopya ve 2 kez madalya kazanan İngiltere takip etmiştir. İstanbul Maratonu'nda 1 kez madalya kazanan ülkeler ise, Danimarka, Litvanya, Zimbabve, Fas ve Azerbaycan olmuştur.

2.9.10 İstanbul Maratonu Yıllara Göre Kazananlar ve Dereceleri (Kadınlar)

Tablo 2.4. Kadınlar

Yıl	Kadınlar	Derece	Ülke
1991	Jacki Davis	2.49.29	İngiltere
1992	Buia Aurica	2.26.29	Romanya
1993	Elena Spetova	2.48.10	Rusya
1994	Serap Aktaş	2.46.42	Türkiye
1995	Firaya Sultanova	2.34.44	Rusya
1996	P. Elena	2.37.38	Ukrayna
1997	Adriana Barbu	2.34.39	Romanya
1998	N. Galushka	2.38.10	Belarus
1999	Adriana Barbu	2.35.57	Romanya

2000	Rodica Chirata	2.37.39	Romanya
2001	Ludmila Puskina	2.38.21	Ukrayna
2002	Rimma Dubovik	2.37.20	Ukrayna
2003	Rimma Dubovik	2.36.49	Ukrayna
2004	Svetlana Demidenko	2.34.25	Rusya
2005	Madina Biktagirova	2.34.25	Rusya
2006	Madina Biktagirova	2.28.18	Rusya
2007	A. Bayisa Tesema	2.29.05	Etiyopya
2008	Nailya Yulamanova	2.30.17	Rusya
2009	Bizunesh Urgesa	2.32.45	Etiyopya
2010	Ashu Kasım	2.27.27	Etiyopya
2011	Alemitu	2.27.56	Etiyopya
2012	Koren Jelela Yal	2.28.06	Etiyopya
2013	Rebessa Kangogo Chesir	2.29.05	Kenya
2014	Amane Gobena Gameda	2.28.46	Etiyopya
2015	Amane Gobena Gameda	2.31.58	Etiyopya
2016	Agnes Jeruto Barsosio	2.28.23	Kenya
2017	Ruth Chepngetich	2.22.36	Kenya
2018	Ruth Chepngetich	2.22.36	Kenya

(Bölükbaşı 2006).

İstanbul Maratonu Kadınlar kategorisi 1991 yılından itibaren koşulmaya başlanmıştır. 1991-2018 yılları arasında kadınlar kategorisinde en fazla madalya kazanan ülke 7 kez birincilik kazanan Etiyopya'dır. Daha sonra 6 kez Rusya, 4 kez Romanya, Ukrayna ve Kenya, 1 kez Türkiye, İngiltere ve Belarus maratonda madalya kazanan ülkelerdir.

2.9.11 İstanbul Maratonu Ödül Dağıtımı

Tablo 2.5. Maraton – Genel Klasman

	Erkekler	Kadınlar
1.	50.000 \$	50.000 \$
2.	25.000 \$	25.000 \$
3.	15.000 \$	15.000 \$
4.	7.000 \$	7.000 \$
5.	5.000 \$	5.000 \$
6.	3.000 \$	3.000 \$
7.	2.000 \$	2.000 \$
8.	1.000 \$	1.000 \$
Toplam	108.000 \$	108.000 \$
Genel Toplam: 216.000 \$		

Tablo 2.6. Maraton – Türk Sporcu Klasmanı

	Erkekler	Kadınlar
1.	12.000 \$	12.000 \$
2.	8.000 \$	8.000 \$
3.	5.000 \$	5.000 \$
4.	4.000 \$	4.000 \$
5.	3.000 \$	3.000 \$
Toplam	32.000 \$	32.000 \$
Genel Toplam: 64.000 \$		

Tablo 2.7. Maraton – Tekerlekli Sandalye Klasmanı

	Erkekler	Kadınlar
1.	4.000 \$	4.000 \$
2.	3.000 \$	3.000 \$
3.	2.000 \$	2.000 \$
4.	1.000 \$	1.000 \$
Toplam	10.000 \$	10.000 \$
Genel Toplam: 20.000 \$		

Tablo 2.8. Maraton – Türk Master Sporcu

	Erkekler	Kadınlar
1.	200 \$	200 \$
2.	150 \$	150 \$
3.	100 \$	100 \$
450 \$ x 11 Grup	4950 \$	4950 \$
Genel Toplam: 20.000 \$		

11 grupta kadın ve erkekler kategorilerinde ilk 3 sraya girmeye hak kazanan Türk Master sporcular yukarıda belirtilen para ödüllerini almaya hak kazanmaktadır.

Tablo 2.9. Maraton – Türk Master Sporcu Yaş Grupları

1. Grup	2. Grup	3. Grup	4. Grup	5. Grup	6. Grup	7. Grup	8. Grup	9. Grup	10. Grup	11. Grup
35- 39	40- 44	45- 49	50- 54	55- 59	60- 64	65- 69	70- 74	75- 79	80-84	85+ yaş

Tablo 2.10. Maraton – En Yaşlı Türk Master Sporcu

	Erkekler	Kadınlar
1.	200 \$	200 \$
Toplam	200 \$	200 \$
Genel Toplam: 400 \$		

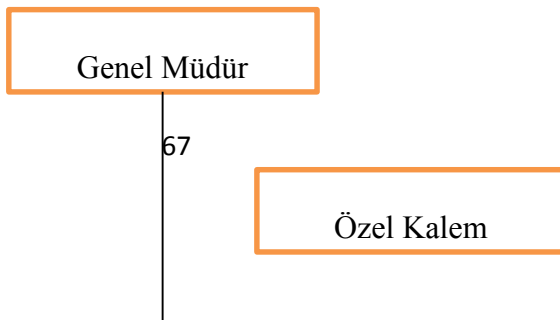
2.9.12 Spor İstanbul'un Tarihi ve Teşkilat Yapısı

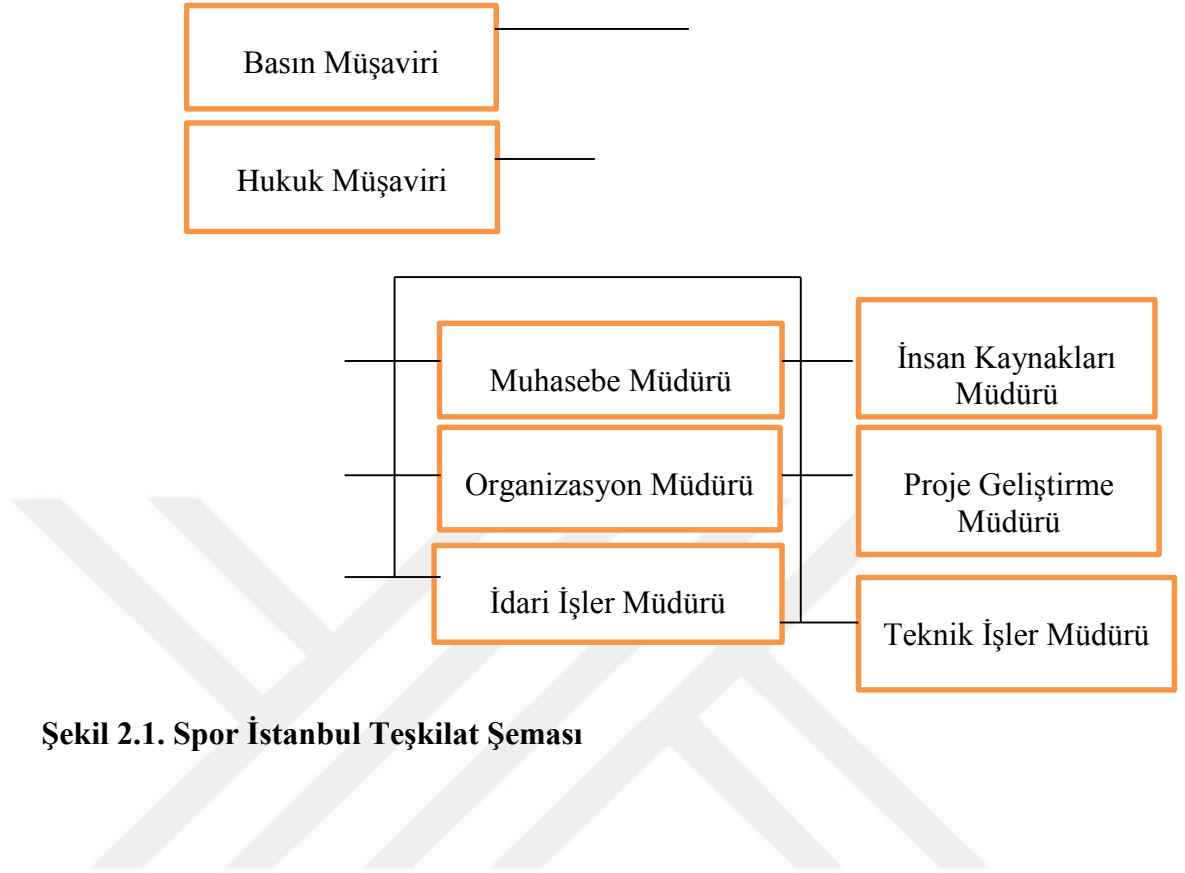
İstanbul Spor Etkinlikleri ve İşletmeciliği Ticaret AŞ. (Spor İstanbul), 1989 yılında İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin iştirak şirketi olarak kurulmuştur. İstanbul sınırları içerisinde yaşayan halkın bedensel ve ruhsal sağlığına katkı sağlamak, bireylerin yeteneklerini geliştirmek için spor tesislerinden faydalanmalarını ve spor faaliyetlerine aktif olarak katılımlarını önclemiştir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ait spor salonlarını işletmek; sporun her alanında ulusal ve uluslararası nitelikte, bilimsel, eğitsel, kültürel, yarışma, festival seminer ve kurs gibi faaliyetler düzenlemek, araştırma ve eğitim alanında çalışmalar yapmak öncelikli faaliyetleri arasındadır.

Spor tesisi işletmeciliği alanında İstanbullulara hizmet veren Spor İstanbul 2017 yılı itibariyle 5.574.301 seans sayısı ile 1.030.041 kişiye spor hizmeti sunmuştur. Spor İstanbul, İstanbul'un 24 ilçesinde 39 spor tesisi işletmektedir. İstanbul'un 15 ilçesinde Spor İstanbul'un tesisi bulunmamaktadır. Spor tesisi bulunmayan ilçeler; Adalar, Arnavutköy, Ataşehir, Bağcılar, Başakşehir, Beşiktaş, Beylikdüzü, Büyük Çekmece, Çatalca, Esenyurt, Gaziosmanpaşa, Güngören, Kağıthane, Şile ve Üsküdar'dır (Spor İstanbul 2018).

Spor İstanbul şehrin yaşam standartlarının yükseltilmesi hedefiyle, işlettiği tüm spor tesislerinde İstanbulluların çağdaş şartlarda devamlı ve bilinçli spor yapmasına yönelik yaygın ve farklı imkânlar sunarken, Türk sporuna gelişmiş bir alt yapı ve yeni sporcular kazandırmak için önemli adımlar atmaktadır (Spor A.Ş 2009).

Şekil 2.1. Spor İstanbul Teşkilat Şeması

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1 MATERYAL

Bu çalışmanın materyalini İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Spor İstanbul şirketinde çalışan ve maraton organizasyonunda görev alan personeller oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın amacı; yerel yönetimlere bağlı spor şirketleri tarafından organize edilen Spor organizasyonlarında karşılaşılan sorunların (İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Spor İstanbul, İstanbul Maratonu Örneği) incelenerek konuyla ilgili veriler elde edilmesi ve çözüm önerileri üretilmesidir. Bu kapsamda organizasyonda direkt yer alan personel

herhangi bir sorunla karşılaşmış mıdır? Karşılaşılmışsa sorunlara ne gibi çözümler üretilmiştir sorularının detaylı cevapları aranacaktır.

Hazırlanan bu çalışma literatürde yer alan diğer çalışmalara, bilimsel veriler ışığında bir yenisinin daha eklenmesi ve yapılacak olan çalışmalara ufuk açması açısından önemlidir. Spor İstanbul şirketinin ülkemizin en büyük spor şirketlerinden biri olmasına karşın literatürde herhangi bir çalışmaya rastlanılamamıştır.

Araştırmanın evrenini, spor organizasyonlarında görev alan personeller oluşturmuştur. Örneklem grubunu ise İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı spor organizasyonları düzenleyen ve Spor İstanbul şirketinde çalışan ve maraton organizasyonunda görev alan personeller oluşturmuştur. Personellere elden verilen anketler sonucunda 382 adet geri dönüş olmuş ve bu veriler çalışmada kullanılmıştır.

3.2 YÖNTEM

Araştırma süresince Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Türk Hava Yolları Kütüphanesi, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Kütüphanesi, Spor İstanbul Kütüphanesi, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Beyazıt Devlet Kütüphanesi vb. birçok kuruluşlarda yer alan kitaplar, ulusal ve uluslararası dergi ve makaleler, yüksek lisans ve doktora tezleri, basılı ve dijital kaynakların tümü incelenmiştir. Elde edilen verilerin tümü taranarak uygun olanlar çalışmaya eklenmiştir.

Araştırmaya ait istatistiksel verilen toplanabilmesi için Anket “Survey” tekniği kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Tek (2006) tarafından anlaşılabilirliği ve geçerliliği test edilerek hazırlanan “Türkiye’de Uluslararası Spor Organizasyonları Düzenleyen Federasyonların Karşılaştıkları Problemler” adlı çalışmada, belirtilen uzmanlarla oluşturulan ve Öztürk (2011) tarafından kullanılan “Spor Organizasyonları Düzenleyen İl Temsilcilerinin Karşılaştıkları Problemlerin Araştırılması” adlı çalışmada da yararlanılan, “Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği” kullanılmıştır.

Anket iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde demografik bilgilerin yer aldığı sorular, ikinci bölümde ise ankete ait sorular yer almaktadır. Anket, 5’li Likert tipinde 15 maddeden oluşmuştur. 1. Madde olumsuz (ters yönlü) ifadeden oluşmuştur. Diğer maddeler ise düz ifadelerden oluşmuştur. Anket sorularına verilen cevaplar 1. Kesinlikle

Katılmıyorum, 2. Katılmıyorum, 3. Kararsızım, 4. Katılıyorum, 5. Kesinlikle Katılıyorum şeklinde puanlanırken 1. Soru ters olarak puanlanmıştır.

Verilerin toplanmasında, elden dağıtma tekniği kullanılmıştır. İstatistiksel analizler, Jamovi project (2019) Jamovi (Version 0.9.6.9) [Computer Software]. (Retrieved from <https://www.jamovi.org>) programı ile yapılmış olup istatistik analizlerde anlamlılık düzeyi 0.05 (p-value) olarak dikkate alınmıştır.

4. BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde araştırmaya ait elde edilen veri analizlerine yer verilmiştir. Analizler sonucunda toplamda 11 adet tablo elde edilmiştir. Her bir özelliğin açıklaması ise ilgili tablonun altında verilmiştir.

Çalışmadan elde edilen verilerin özetlenmesinde tanımlayıcı istatistikler sürekli değişkenler için (Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyutları) *ortalama*, *standart sapma* olarak tablolar halinde verilmiştir. Kategorik değişkenler (cinsiyet, eğitim durumu, yabancı dil eğitimi, çalıştığı kurumdaki hizmet süresi, yurtdışı spor organizasyonlarına katılım durumu ve maraton organizasyonunda yaptıkları iş ile ilgili sözlü veya yazılı değerlendirme yapma durumları) *sayı* ve *yüzde* olarak özetlenmiştir.

Sayısal değişkenlerin (Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyutları) normallik testi *Kolmogorov-Smirnov testi* ile kontrol edilmiştir.

Bağımsız iki grup karşılaştırılmalarında sayısal değişkenlerin (Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyutları) normal dağılım göstermediği durumlarda Mann Whitney U testi kullanılmıştır.

Bağımsız ikiden fazla grup karşılaştırmalarında sayısal değişkenlerin normal dağılım göstermediği durumlarda Kruskal Wallis testi kullanıldı. Parametrik olmayan testlerde gruplar arasındaki farklılıklar Dwass-Steel-Critchlow-Fligner testi ile ikili olarak değerlendirilmiştir.

Spor İstanbul personellerinin, kurumda son 3 yıl içerisinde eğitim/seminer programına katılım sayısı ve maraton organizasyonuna katılım sayısı ile USODÖ genel ve alt boyut puanları arasındaki ilişkilerin incelenmesinde *Spearman's Rho Korelasyon Katsayısı* kullanılmıştır.

Ölçek alt boyut ve genel toplam üzerinden güvenilirliği hesaplamak için Cronbach Alfa katsayısı kullanılmıştır. İstatistik analizlerde anlamlılık düzeyi 0.05 (p-value) olarak dikkate alınmıştır.

Tablo 4.1. Spor İstanbul Personellerine Ait Demografik Özelliklere Ait Dağılım

		Sayı	%
Yaş	29 Yaş ve altı	104	%27,2
	30-39	189	%49,5
	40 yaş ve üzeri	89	%23,3
	Toplam	382	%100,0
Cinsiyet	Erkek	228	%60,8
	Kadın	147	%39,2
	Toplam	375	%100,0
Eğitim Durumu	Lise	90	%25,0
	Ön lisans	39	%10,8
	Lisans	187	%51,9
	Lisansüstü	44	%12,2
	Toplam	360	%100,0
Yabancı Dil Eğitimi	İyi	43	%12,2
	Orta	162	%45,9
	Zayıf	148	%41,9
	Toplam	353	%100,0
Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Süresi	0-1 Yıl	45	%12,0
	2-4 Yıl	117	%31,1
	5-7 Yıl	71	%18,9
	8-10 Yıl	72	%19,1
	11 Yıl ve üzeri	71	%18,9
	Toplam	376	%100,0
Yurtdışı Spor Organizasyonlarına Katılım Durumu	Evet	33	%8,7
	Hayır	346	%91,3
	Toplam	379	%100,0
Rapor Alma Durumu	Evet	125	%33,2
	Hayır	251	%66,8
	Toplam	376	%100,0

Tablo 4.1’de çalışmaya katılım sağlayan Spor İstanbul personellerine ait demografik özellikler verilmiştir. Buna göre çalışmaya katılanların 104’ü 29 yaş ve altı, 189’u 30-39, 89’unun 40 yaş ve üzerinde olduğu görülmüştür. Katılımcılar cinsiyet bakımından değerlendirildiğinde, 228 erkek, 147 kadın personel olduğu gözlenmiştir. Çalışmaya katılım gösteren Spor İstanbul personellerinin eğitim durumu araştırılmak istendiğinde, 90’ı lise, 39’u ön lisans, 187’lik çoğunluğu lisans ve 44’ünün de lisansüstü mezunu olduğu saptanmıştır. Personellerin yabancı dil eğitimlerinin ne durumda olduğu araştırıldığında ise, 43’ünün iyi, 162’sinin orta ve 148’inin zayıf düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Çalıştıkları kurumdaki hizmet sürelerine bakıldığında, 45’inin 0-1 yıl,

117'sinin 2-4 yıl, 71'inin 5-7 yıl, 72'sinin 8-10 yıl ve 71'inin 11 yıl ve üzerinde buldukları kurumda hizmet süresine sahip olduğu gözlenmiştir.

Spor İstanbul personellerinin yurt dışında uluslararası spor organizasyonlarına katılım durumlarına bakıldığında, 33 kişilik azınlığın bu tür organizasyonlara katıldığı tespit edilmiştir. Maraton Organizasyonunda yaptıkları iş ile ilgili sözlü veya yazılı değerlendirme yapıp yapmadıkları araştırıldığında, 125 personelin değerlendirme yaptığı sonucuna varılmıştır.

Çalışmaya dâhil edilen personeller kurumlarında son 3 yıl içerisinde minimum 1, maksimum 5 eğitim/seminere katıldığı görülmüştür. Maraton organizasyonuna ortalama katılım durumlarının 7 olduğu sonucuna varılmıştır.

Tablo 4.2. USODÖ: Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyutlarına Ait Ortalama, Standart Sapma, Çarpıklık, Basıklık, Minimum ve Maksimum Değerleri

	Bürokratik Engeller	Bütçe Yeterliliği	Personel Hizmetleri	Tesis	USODÖ Toplam
Ortalama	9,91	10,06	20,92	10,53	51,43
Standart Sapma	2,41	2,43	4,84	2,48	9,89
Çarpıklık	-0,03	-0,38	-0,46	-0,39	-0,24
Çarpıklık için Standart Hata	0,12	0,12	0,12	0,12	0,12
Basıklık	0,45	0,27	0,40	0,20	0,76
Basıklık için Standart Hata	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Minimum	3,00	3,00	6,00	3,00	15,00
Maksimum	15,00	15,00	30,00	15,00	75,00
P	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001

USODÖ: Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği, Kolmogorov-Smirnov testi kullanıldı.

Tablo 4.2'de Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği genel ve alt boyutlarına ait ortalama, standart sapma, çarpıklık, basıklık, minimum ve maksimum

değerleri verilmiştir. Bunlarla birlikte Bürokratik Engeller, Bütçe Yeterliliği, Personel Hizmetleri, Tesis ve Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği genel toplam puanlarına ait normallik testleri gerçekleştirildi ve her bir değişkenin de normal dağılım göstermediği saptanmıştır (her biri için $p < 0,05$).

Tablo 4.3. Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyut Puanlarına Ait Güvenilirlik Sonuçları

Faktörler	Madde Numaraları	Ortalama	Standart Sapma	Cronbach's α
Bürokratik Engeller	1-2-3	3,305	0,238	0,469
Personel Hizmetleri	10-11-12-13-14-15	3,492	0,106	0,882
Tesis	7-8-9	3,511	0,205	0,735
Bütçe Yeterliliği	4-5-6	3,369	0,102	0,730
USODÖ Genel Toplam		3,439	0,164	0,893

USODÖ: Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği

Tablo 4.3'te Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği genel ve alt boyutlarına ait ortalama, standart sapma ve güvenilirlik analiz sonuçları verilmiştir. Buna göre Bürokratik Engeller alt boyutu orta düzeyde güvenilir olduğu görülürken, Personel Hizmetleri, Tesis, Bütçe Yeterliliği ve Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği genel toplam puanlarının iyi düzeyde güvenilir olduğu söylenebilir.

NOT: Cronbach's alfa değeri 1'e yaklaştıkça güvenilirlik düzeyinin arttığına dair bir göstergedir.

Tablo 4.4. Spor İstanbul Personellerinin Yaş Düzeylerine Göre Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

		N	Ortalama	Standart Sapma	Sıra Ort.	Kruskal I-Wallis H	p	Çoklu Karşılaştırmalar
Bürokratik Engeller	29 Yaş ve altı	10 4	10,21	2,15	208,9 9	6,167	0,046	29 Yaş ve altı > 30-39 Yaş
	30-39	18 9	9,68	2,54	177,8 3			
	40 yaş ve üzeri	89	10,04	2,38	200,0 9			
	Toplam	38 2	9,91	2,41				
Bütçe Yeterliliği	29 Yaş ve altı	10 4	10,29	2,25	200,9 7	1,073	0,585	-
	30-39	18 9	10,01	2,35	187,8 1			
	40 yaş ve üzeri	89	9,91	2,77	188,2 6			
	Toplam	38 2	10,06	2,43				
Personel Hizmetleri	29 Yaş ve altı	10 4	20,94	4,35	188,3 3	2,811	0,245	-
	30-39	18 9	20,65	4,98	185,2 6			
	40 yaş ve üzeri	89	21,55	5,07	208,4 6			
	Toplam	38 2	20,94	4,84				
Tesis	29 Yaş ve altı	10 4	10,84	2,18	202,7 7	1,773	0,412	-
	30-39	18 9	10,36	2,52	185,0 0			
	40 yaş ve üzeri	89	10,54	2,73	192,1 4			
	Toplam	38 2	10,53	2,48				

USODÖ Toplam	29 Yaş ve altı	10 4	52,28	8,49	202,2 5	2,348	0,30 9	-
	30-39	18 9	50,69	10,37	182,9 6			
	40 yaş ve üzeri	89	52,04	10,40	197,0 9			
	Toplam	38 2	51,44	9,90				

USODÖ: Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği, Kruskal Wallis testi kullanıldı.

Tablo 4.4'te Spor İstanbul personellerinin yaş düzeylerine göre Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği (USODÖ) genel ve alt boyut puan ortalamaları karşılaştırılmıştır. Buna göre yaş düzeylerine göre bürokratik engeller alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmiştir ($p=0,046$). Farklılığın hangi ikili grup arasından kaynaklandığı araştırıldığında, 29 yaş ve altındaki personellerin bürokratik engeller ortalama puanı, 30-39 yaş aralığındaki personellere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Diğer karşılaştırmalar incelendiğinde, Spor İstanbul personellerinin yaş düzeylerine göre bütçe yeterliliği, personel hizmetleri, tesis ve USODÖ toplam puan ortalamaları arasında, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır (her biri için $p>0,05$).

Tablo 4.5. Spor İstanbul Personellerinin Cinsiyetleri Bakımından Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

		N	Ortalama	Standart Sapma	Sıra Ort.	Z	p
Bürokratik Engeller	Erkek	228	10,00	2,48	194,12	-	0,169
	Kadın	147	9,76	2,35	178,51	1,375	
Bütçe Yeterliliği	Erkek	228	10,21	2,44	193,27	-	0,237
	Kadın	147	9,85	2,43	179,83	1,183	
Personel Hizmetleri	Erkek	228	21,42	4,90	200,38	-	0,006
	Kadın	147	20,16	4,72	168,81	2,763	
Tesis	Erkek	228	10,76	2,58	199,43	-	0,010
	Kadın	147	10,16	2,35	170,27	2,566	

USODÖ Toplam	Erkek	228	52,39	10,04	199,17	-	0,013
	Kadın	147	49,93	9,71	170,68	2,486	

USODÖ: Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği, , Mann Whitney U testi kullanıldı.

Kalın olarak belirtilen p değeri istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi ($p < 0,05$).

Tablo 4.5'te Spor İstanbul personellerinin cinsiyetleri bakımından uluslararası sportif organizasyonlar değerlendirme ölçeği genel ve alt boyut puan ortalamaları karşılaştırıldığında, personel hizmetleri, tesis ve USODÖ toplam puan ortalamaları arasında, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olduğu saptanmıştır (sırasıyla $p=0,006$, $p=0,010$ ve $p=0,013$). Erkek personellerin personel hizmetleri, tesis ve USODÖ genel toplam puan ortalamaları, kadınların almış olduğu puanlardan daha yüksek olduğu görülmüştür. Diğer karşılaştırmalar incelendiğinde, personellerin cinsiyetlerine göre bürokratik engeller ve bütçe yeterliliği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır (her biri için $p > 0,05$).

Tablo 4.6. Spor İstanbul Personellerinin Eğitim Düzeylerine Göre Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

		N	Ortalama	Standart Sapma	Sıra Ort.	Kruskall-Wallis H	P
Bürokratik Engeller	Lise	90	9,84	2,69	177,13	1,105	0,776
	Önlisans	39	10,38	2,63	196,56		
	Lisans	187	9,83	2,22	178,66		
	Lisansüstü	44	9,70	2,51	180,99		
	Toplam	360	9,88	2,42			
Bütçe Yeterliliği	Lise	90	9,92	2,38	174,96	1,426	0,700
	Önlisans	39	10,33	2,41	191,69		
	Lisans	187	10,11	2,36	183,53		
	Lisansüstü	44	9,61	2,89	169,03		
	Toplam	360	10,03	2,44			
Personel Hizmetleri	Lise	90	21,38	4,35	189,87	1,372	0,712
	Önlisans	39	20,74	4,49	173,71		
	Lisans	187	20,70	5,07	179,91		
	Lisansüstü	44	20,11	4,78	169,85		
	Toplam	360	20,80	4,80			
Tesis	Lise	90	10,39	2,43	175,55	3,343	0,342
	Önlisans	39	10,33	2,51	173,14		
	Lisans	187	10,66	2,36	189,10		
	Lisansüstü	44	9,84	3,00	160,59		

	Toplam	360	10,46	2,48			
USODÖ	Lise	90	51,53	9,14	180,69	1,066	0,785
Toplam	Önlisans	39	51,79	9,67	181,23		
	Lisans	187	51,29	10,04	183,72		
	Lisansüstü	44	49,27	10,72	165,76		
	Toplam	360	51,16	9,85			

USODÖ: Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği, Kruskal Wallis testi kullanıldı.

Tablo 4.6’da Spor İstanbul personellerinin eğitim düzeylerine göre uluslararası sportif organizasyonlar değerlendirme ölçeği genel ve alt boyut puan ortalamaları karşılaştırıldığında, ortalamalar istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır (her biri için $p>0,05$).

Tablo 4.7. Spor İstanbul Personellerinin Yabancı Dil Düzeylerine Göre Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

		N	Ortalama	Standart Sapma	Sıra Ort.	Kruskall-Wallis H	p
Bürokratik Engeller	İyi	43	10,47	3,32	194,78	2,396	0,302
	Orta	162	9,75	2,21	169,40		
	Zayıf	148	9,95	2,29	180,16		
	Toplam	353	9,92	2,41			
Bütçe Yeterliliği	İyi	43	10,56	3,02	203,45	3,382	0,184
	Orta	162	9,95	2,41	172,40		
	Zayıf	148	10,04	2,29	174,34		
	Toplam	353	10,06	2,45			
Personel Hizmetleri	İyi	43	22,12	4,92	201,62	3,277	0,194
	Orta	162	20,78	5,08	177,10		
	Zayıf	148	20,79	4,36	169,74		
	Toplam	353	20,95	4,78			
Tesis	İyi	43	11,23	2,84	208,83	5,487	0,064
	Orta	162	10,49	2,39	176,98		
	Zayıf	148	10,33	2,45	167,77		
	Toplam	353	10,51	2,48			
USODÖ Toplam	İyi	43	54,37	11,87	206,00	4,289	0,117
	Orta	162	50,96	10,16	176,15		
	Zayıf	148	51,11	8,89	169,50		
	Toplam	353	51,44	9,91			

USODÖ: Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği, Kruskal Wallis testi kullanıldı.

Tablo 4.7’de Spor İstanbul personellerinin yabancı dil eğitim düzeylerine göre uluslararası sportif organizasyonlar değerlendirme ölçeği genel ve alt boyut puan ortalamaları karşılaştırıldığında, ortalamalar istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir (her biri için $p>0,05$).

Tablo 4.8. Spor İstanbul Personellerinin Kurumdaki Hizmet Süresi Düzeylerine Göre Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

		N	Ortalama	Standart Sapma	Sıra Ort.	Kruskall-Wallis H	p
Bürokratik Engeller	0-1 Yıl	45	9,47	1,97	172,24	3,717	0,446
	2-4 Yıl	117	10,16	2,24	196,86		
	5-7 Yıl	71	10,20	2,77	200,01		
	8-10 Yıl	72	9,69	2,64	174,85		
	11 Yıl ve üzeri	71	9,85	2,18	187,36		
	Toplam	376	9,94	2,39			
Bütçe Yeterliliği	0-1 Yıl	45	10,49	1,90	206,81	3,038	0,551
	2-4 Yıl	117	10,17	2,40	189,42		
	5-7 Yıl	71	10,34	2,32	196,39		
	8-10 Yıl	72	9,58	2,98	178,59		
	11 Yıl ve üzeri	71	9,90	2,26	177,54		
	Toplam	376	10,08	2,44			
Personel Hizmetleri	0-1 Yıl	45	20,47	4,39	182,41	4,308	0,366
	2-4 Yıl	117	21,26	4,95	190,86		
	5-7 Yıl	71	21,63	4,58	202,10		
	8-10 Yıl	72	19,96	4,97	167,72		
	11 Yıl ve üzeri	71	21,38	4,69	195,95		
	Toplam	376	21,01	4,79			
Tesis	0-1 Yıl	45	10,78	1,95	200,98	3,579	0,466
	2-4 Yıl	117	10,67	2,37	190,77		
	5-7 Yıl	71	10,80	2,69	200,25		
	8-10 Yıl	72	9,93	2,89	171,11		
	11 Yıl ve üzeri	71	10,55	2,25	182,74		
	Toplam	376	10,54	2,48			
USODÖ Toplam	0-1 Yıl	45	51,20	8,32	194,34	2,703	0,609
	2-4 Yıl	117	52,26	9,36	191,40		
	5-7 Yıl	71	52,97	10,39	199,80		
	8-10 Yıl	72	49,17	11,61	171,98		

11 Yıl ve üzeri	71	51,68	8,74	185,48
Toplam	376	51,57	9,84	

USODÖ: Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği, Kruskal Wallis testi kullanıldı.

Tablo 4.8’de Spor İstanbul personellerinin kurumdaki hizmet süresi düzeylerine göre uluslararası sportif organizasyonlar değerlendirme ölçeği genel ve alt boyut puan ortalamaları karşılaştırıldığında, ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir (her biri için $p>0,05$).

Tablo 4.9. Spor İstanbul Personellerinin Yurtdışında Spor Organizasyonlarına Katılım Durumuna Göre Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

		N	Ortalama	Standart Sapma	Sıra Ort.	Z	P
Bürokratik Engeller	Evet	33	10,18	2,71	210,74	-	0,250
	Hayır	346	9,89	2,39	188,02	1,150	
Bütçe Yeterliliği	Evet	33	10,21	2,43	194,42	-	0,806
	Hayır	346	10,05	2,43	189,58	0,245	
Personel Hizmetleri	Evet	33	21,64	3,97	208,45	-	0,309
	Hayır	346	20,85	4,91	188,24	1,017	
Tesis	Evet	33	11,36	1,83	232,03	-	0,020
	Hayır	346	10,44	2,52	185,99	2,327	
USODÖ Toplam	Evet	33	53,39	7,45	215,41	-	0,163
	Hayır	346	51,22	10,08	187,58	1,396	

USODÖ: Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği, Mann Whitney U testi kullanıldı.

Kalın olarak belirtilen p değeri istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi ($p<0,05$).

Tablo 4.9’da Spor İstanbul personellerinin yurtdışında spor organizasyonlarına katılım durumlarına göre uluslararası sportif organizasyonlar değerlendirme ölçeği genel ve alt boyut puan ortalamaları karşılaştırıldığında, yalnızca tesis alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmiştir ($p=0,020$). Yurtdışında spor organizasyonlarına katılan personellerin tesis alt boyut puan ortalaması, katılım göstermeyenlere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Diğer karşılaştırmalar incelendiğinde, personellerin yurtdışında spor organizasyonlarına katılım durumlarına göre bürokratik engeller, bütçe yeterliliği, personel hizmetleri ve USODÖ

genel toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir (her biri için $p>0,05$).

Tablo 4.10. Spor İstanbul Personellerinin Maraton Organizasyonunda Yaptıkları İş ile İlgili Sözlü veya Yazılı Değerlendirme Yapma Durumlarına Göre Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Genel ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

		N	Ortalama	Standart Sapma	Sıra Ort.	Z	P
Bürokratik Engeller	Evet	125	9,96	2,26	192,24	-	0,634
	Hayır	251	9,94	2,44	186,64	0,476	
Bütçe Yeterliliği	Evet	125	10,13	2,22	192,19	-	0,639
	Hayır	251	10,09	2,50	186,66	0,469	
Personel Hizmetleri	Evet	125	21,62	4,51	204,77	-	0,040
	Hayır	251	20,66	4,99	180,40	2,057	
Tesis	Evet	125	10,80	2,36	199,80	-	0,151
	Hayır	251	10,45	2,50	182,87	1,435	
USODÖ Toplam	Evet	125	52,50	9,00	203,29	-	0,062
	Hayır	251	51,13	10,18	181,14	1,863	

USODÖ: Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği, Mann Whitney U testi kullanıldı.

Kalın olarak belirtilen p değeri istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi ($p<0,05$).

Tablo 4.10’da Spor İstanbul personellerinin maraton organizasyonunda yaptıkları iş ile ilgili sözlü veya yazılı değerlendirme yapma durumlarına göre uluslararası sportif organizasyonlar değerlendirme ölçeği genel ve alt boyut puan ortalamaları karşılaştırıldığında, yalnızca personel hizmetleri alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmiştir ($p=0,040$). Maraton organizasyonunda yaptıkları iş ile ilgili sözlü veya yazılı değerlendirme yapan personellerin personel hizmetleri alt boyut puan ortalaması, değerlendirme yapmayanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Diğer karşılaştırmalar incelendiğinde, personellerin maraton organizasyonunda yaptıkları iş ile ilgili sözlü veya yazılı değerlendirme yapma durumlarına göre bürokratik engeller, bütçe yeterliliği, tesis ve USODÖ genel toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir (her biri için $p>0,05$).

Tablo 4.11. Personellerin Kurumda Son 3 Yıl İçerisinde Eğitim/Seminer Programına Katılım Sayısı ve Maraton Organizasyonuna Katılım Sayısı ile USODÖ Toplam, Bürokratik Engeller, Bütçe Yeterliliği, Personel Hizmetleri ve Tesis Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

		Spearman's rho	p
Kurumda son 3 yıl içerisinde eğitim seminer/programına katılım sayısı	- USODÖ_Toplam	0,054	0,476
Kurumda son 3 yıl içerisinde eğitim seminer/programına katılım sayısı	- Bürokratik Engeller	0,03	0,689
Kurumda son 3 yıl içerisinde eğitim seminer/programına katılım sayısı	- Bütçe Yeterliliği	-0,013	0,859
Kurumda son 3 yıl içerisinde eğitim seminer/programına katılım sayısı	- Personel Hizmetleri	0,085	0,262
Kurumda son 3 yıl içerisinde eğitim seminer/programına katılım sayısı	- Tesis	0,042	0,58
Maraton Organizasyonuna Katılım Sayısı	- USODÖ_Toplam	0,048	0,384
Maraton Organizasyonuna Katılım Sayısı	- Bürokratik Engeller	0,026	0,642
Maraton Organizasyonuna Katılım Sayısı	- Bütçe Yeterliliği	0,007	0,903
Maraton Organizasyonuna Katılım Sayısı	- Personel Hizmetleri	0,108	0,051
Maraton Organizasyonuna Katılım Sayısı	- Tesis	0,03	0,592

USODÖ: Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği Spearman Rho Korelasyon Katsayısı kullanıldı.

Tablo 4.11’de Spor İstanbul personellerinin, kurumda son 3 yıl içerisinde eğitim/seminer programına katılım sayısı ve maraton organizasyonuna katılım sayısı ile USODÖ toplam, bürokratik engeller, bütçe yeterliliği, personel hizmetleri ve tesis puanları arasında, istatistiksel olarak anlamlı ve doğrusal bir ilişki bulunamamıştır (her biri için $p>0,05$).

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Spor İstanbul şirketinde çalışan ve maraton organizasyonunda görev alan personellerin mevcut durumu ve karşılaştıkları problemler ele alınmıştır. Mevcut durum göz önünde bulundurulurken çalışmanın birinci bölümünde genel bilgiler verilmiştir. Araştırmanın ikinci bölümünde anket sonuçlarından elde edilen tablolara ve yorumlara yer verilmiştir. Bu bağlamda alanda yazılan benzer çalışmalar da ele alınarak, hazırlanmış olan araştırmanın değerlendirilmesi yapılmıştır.

Tablo 4.1'de araştırmaya katılan personellerin demografik özelliklerine yer verilmiştir. Personeller yaş, cinsiyet, eğitim durumu, yabancı dil eğitimi, çalıştığı kurumdaki hizmet süresi, yurtdışı spor organizasyonlarına katılım durumu, rapor alma durumu gibi değişkenler ile değerlendirilmiştir.

Tek (2006) ve Öztürk (2011), hazırlamış oldukları araştırmalarda verilen demografik değişkenlere ait sonuçlar araştırmamızla benzer özellikler göstermektedir.

Tablo 4.2'de kullanılmış olan ölçeğin genel ve alt boyutlarına ait ortalama, standart sapma, çarpıklık, basıklık, minimum ve maksimum değerler incelenmiştir. Bürokratik engeller, bütçe yeterliliği, personel hizmetleri ve tesis ve ölçek genel toplam puanlarına ait normallik testi sonucunda hiçbir değişken normal dağılım göstermemiştir.

Tablo 4.3'de kullanılan ölçeğin genel ve alt boyutlarına ait ortalama, standart sapma ve güvenilirlik analiz sonuçlarına yer verilmiştir. Bürokratik engeller alt boyutu orta düzeyde güvenilirken, personel hizmetleri, tesis, bütçe yeterliliği ve ölçek toplam puanlarının iyi düzeyde güvenilir olduğu söylenebilir.

Tablo 4.4'te personellerin yaş düzeylerine göre bürokratik engeller alt boyut puan ortalamalarının karşılaştırılması sonucunda anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmiştir. 29 yaş ve altındaki personellerin bürokratik engeller ortalama puanı, 30-39 yaş aralığında personellere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Yani 29 yaş ve altı bireylerin bürokratik engellere daha fazla takıldığı görülmüştür. Araştırmamızda karşılaştığımız bu sonuç, hipotezimizde yer alan spor organizasyonlarında karşılaşılan sorunlar bürokratik engellidir hipotezini yaş faktörü bakımından kısmen destekler

niteliktedir. Ilgar & Cihan (2019), Akademisyenlerle yaptıkları, Türk Sporunun güncel sorunları adlı çalışmalarında, sporun gelişiminde bürokratik engel olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu durum yaptığımız araştırmanın ve elde edilen sonuçların doğruluğunu teyit etmektedir. Erturan, Öğüt, ve Şahin (2017), Amatör spor kulüplerinin sorunları adlı çalışmalarında, Kulüp yöneticilerine sorular yöneltmişler, bu sorulara aldıkları cevaplar neticesinde, bürokrasiden yeterli desteği alamadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuç yaptığımız çalışmayı destekler niteliktedir. İmamoğlu, Karaoğlu ve Erturan (2007), Türkiye’de spor kulüplerinin yapısal nitelikleri ve temel problemleri adlı çalışmalarında, spor kulüplerinin spor organizasyonları düzenlerken farklı başlıklar altında bürokratik engeller ile karşılaştıkları sonucuna varmışlardır. Bu sonuç yaptığımız araştırmanın ve elde edilen sonuçların doğruluğunu destekler niteliktedir.

Tablo 4.5’te araştırmaya katılan personellerin cinsiyetleri bakımından ölçek genel ve alt boyut puan ortalamaları karşılaştırıldığında, personel hizmetleri, tesis ve ölçek toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmıştır. Belirtilen alt boyutlarda erkek personellerin ortalamaları daha yüksektir. Kalan diğer alt boyutlar cinsiyet değişkeni ile karşılaştırıldığında puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Araştırmamızda karşılaştığımız sonuca göre hipotezimizde yer alan spor organizasyonlarında spor tesisi ve konaklama alanı verimli bir spor organizasyonu için önemlidir hipotezini, ayrıca hipotezimizde yer alan spor organizasyonlarında hizmet veren personelin mesleki yeterlilikleri, bilgi ve becerileri belirlenen hedeflere ulaşmada sınırlıdır hipotezini cinsiyet faktörü bakımından kısmen destekler niteliktedir.

Tek (2006), hazırlamış olduğu çalışmasında cinsiyet ve bürokratik engellerle karşılaşma alt boyutunu karşılaştırdığında anlamlı bir farklılığa rastlamamıştır. Bu durum çalışmamızla benzerlik göstermiştir.

Öztürk (2011), ise cinsiyet ve bürokratik engellerle karşılaşma alt boyutunu incelediğinde anlamlı bir farklılığa rastlamıştır. Erkek personellerin daha fazla bürokratik engelle karşılaştığını tespit etmiştir. Bu sonuç araştırmamızla benzerlik göstermemektedir.

Tablo 4.6’da araştırmaya katılan personellerin eğitim düzeyleri ve ölçek alt boyut puan ortalamaları karşılaştırıldığında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Ancak, Öztürk (2011), çalışmasına göre personellerin eğitim düzeyleri ve karşılaştıkları bürokratik

zorluklar alt boyutu incelendiğinde anlamlı bir farklılığa rastlanılmıştır. Lisans ve altı eğitim düzeyine sahip personellerin bürokratik zorluklarla karşılaşma düzeyleri daha yüksektir.

Tek'e göre (2006), personellerin tahsil düzeyleri; yaş, maaş ve hizmet süresi ile paralellik göstermiştir. Yani eğitim seviyesi yüksek olan personelin kıdemi, maaşı daha iyi düzeydedir. Bu durum çalışmamızla bir benzerlik göstermemektedir.

Tablo 4.7'de araştırmaya katılan personellerin yabancı dil eğitim seviyeleri, ölçek genel ve alt boyut puanları incelemesi sonucunda anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Yani personellerin yabancı dil bilmesi veya bilmemesi; bürokratik engeller, bütçe yeterliliği, personel hizmetleri ve tesis alt boyutlarına bir etkisi olmamıştır.

Bu alanda yapılan araştırmalara bakıldığında yabancı dil eğitim seviyesi üzerine benzer bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

Tablo 4.8'de personellerin kurumdaki hizmet süreleri ve ölçek alt boyut puan ortalamaları karşılaştığında ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tek (2006) ve Öztürk (2011), hazırlamış olduğu çalışmada da personellerin hizmet süresi ve bürokratik engellerle karşılaşma durumu arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Yani ilgili çalışma, araştırmamızla benzer niteliktedir. Aynı zamanda Öztürk (2011) de hazırlamış olduğu çalışmasında kurumda geçirilen hizmet süresi ortalamalarında anlamlı bir farklılığa rastlamamıştır.

Tablo 4.9'da araştırmaya katılan personellerin yurt dışında spor organizasyonlarına katılma durumlarına göre ölçek genel ve alt boyut puan ortalamaları karşılaştırıldığında yalnızca tesis alt boyut puan ortalaması arasında anlamlı bir farklılığa rastlanırken diğer alt boyutlarda anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Yani uluslararası spor organizasyonunda yer alan personellerin tesis kullanım oranları, diğer alt boyutlara göre daha başarılıdır. Araştırmamızda karşılaştığımız bu sonuç hipotezimizde yer alan spor organizasyonlarında spor tesisi, konaklama alanı verimli bir spor organizasyonu için önemlidir hipotezini tesis faktörü bakımından kısmen destekler niteliktedir.

İlgar & Cihan (2019), Akademisyenlerle yaptıkları, Türk Sporunun güncel sorunları adlı çalışmalarında, sporun gelişiminde, tesis sorunları ile ilgi ulaştıkları sonuç, yapmış

olduğumuz çalışmayı tesis faktörü bakımından destekler niteliktedir. Erturan, vd. (2017), Amatör spor kulüplerinin sorunları adlı çalışmalarında, kulüp yöneticilerine yönelttikleri sorular karşılığında aldıkları cevaplar neticesinde, yapılacak spor organizasyonları için tesislerin yeterli olmadığı sonucuna varmışlardır. Bu sonuç yaptığımız çalışmayı tesis faktörü bakımından destekler niteliktedir.

Tek (2006), yapmış olduğu çalışmada uluslararası spor organizasyonlarına katılan federasyonların bürokrasiden gerekli desteği görmediği, bürokratik engellerle karşılaştığı, görevli personellerin mesleki açıdan yetersiz olduğunu, hedefe ulaşmada kısmen yeterli olduğunu, organizasyon için ayrılan bütçenin yetersiz olduğu ve özel kuruluşlardan gerekli desteğin sağlanmadığı ve spor tesislerinin de kısmen yeterli olduğu sonucuna varmıştır. Bu sonuç araştırmamızla az düzeyde benzerlik göstermektedir.

Öztürk (2011), araştırmaya katılan personellerin uluslararası spor organizasyonlarına katılma durumlarını incelerken, tesislerin kısmen yeterli olduğu sonucuna varmış ve Tek (2006) ile paralel yönde bir sonuca ulaşmıştır.

Tablo 4.10'da araştırmaya katılan personellerin maraton organizasyonunda yaptıkları iş ile ilgili sözlü veya yazılı değerlendirme yapma durumlarına göre uluslararası sportif organizasyonlar değerlendirme ölçeği genel ve alt boyut puan ortalamaları karşılaştırıldığında, yalnızca personel hizmetleri alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmiştir. Sözlü veya yazılı değerlendirme yapan personellerin personel hizmetleri alt boyut puan ortalaması, değerlendirme yapmayanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Araştırmamızda karşılaştığımız bu sonuç hipotezimizde spor organizasyonlarında bir sonraki yıl nitelik ve hedeflenen sonuçlara ulaşmada etkili olacak değerlendirme raporları sınırlıdır hipotezini, personel hizmetleri faktörü bakımından kısmen destekler niteliktedir.

Tablo 4.11'de araştırmaya katılan personellerin kurumda son 3 yıl içerisinde eğitim/seminer programına katılım sayısı ve maraton organizasyonuna katılım sayısı ile USODÖ toplam, bürokratik engeller, bütçe yeterliliği, personel hizmetleri ve tesis puanları arasında, istatistiksel olarak anlamlı ve doğrusal bir ilişki bulunamamıştır.

Tek (2006), hazırlamış olduğu çalışmada alana özgü eğitim alan ve almayan personellerin görüşleri karşılaştırılmıştır. İki grupta da bürokratik işlerin yürütülmesinde yeterli desteğin kısmen sağlandığı görülmüş fakat iki grubun karşılaştırılması sonucunda ölçek

genel ve alt boyut puan ortalamalarında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Yani Tek'in (2006) araştırması, çalışmamızı destekler niteliktedir.

Öztürk (2011), hazırlamış olduğu çalışmasında araştırmaya katılan personellerin eğitim/seminer vb. programlara katılma durumlarında karşılaştıkları sorunlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Seminerlere düzenli olarak katılan personeller bir spor organizasyonu düzenlerken daha fazla bürokratik sorunlarla karşılaşmıştır. Bu durum bizim araştırmamızla benzerlik göstermemektedir. Sonuç olarak;

Çalışmamızda İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Spor İstanbul şirketi bünyesinde çalışan ve İstanbul Maratonunda görev yapan personellerin karşılaştığı sorunlar ele alınmış ve daha üst düzey organizasyonların nasıl düzenleneceği hakkında cevaplar aranmış ve yetişmiş insan gücü, tesisler, ekonomik yeterlilikler, idari yapılar ve bürokratik unsurlar ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırmaya katılanların 228'i erkek, 147'si kadınlar oluşturmaktadır.

Bu çalışmada bir yerel yönetimin ulusal ve uluslararası bir spor organizasyonuna desteği de ortaya konulmuştur. İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından 40 yıldır düzenlenen İstanbul Maratonu yerel yönetimler açısından önemli bir adımdır.

Yaptığımız çalışmada araştırmaya konu olan sorunlara karşı çözüm önerileri üretmek amacıyla Tek (2006), anlaşılabilirliğini ve geçerliliğini yapmış olduğu "*Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği*" kullanılmıştır.

Hazırlanan bu çalışma literatürde yer alan diğer çalışmalara, bilimsel veriler ışığında bir yenisinin daha eklenmesi ve yapılacak olan çalışmalara ufuk açması açısından önemlidir. Spor İstanbul şirketinin ülkemizin en büyük spor şirketlerinden biri olmasına karşın literatürde herhangi bir çalışmaya rastlanılamamıştır.

Araştırmaya katılan personelin demografik özellikleri şu şekildedir; 104'ü 29 yaş ve altı, 189'u 30-39, 89'unun 40 yaş ve üzerinde olduğu görülmüştür. Katılımcılar cinsiyet bakımından değerlendirildiğinde, 228 erkek, 147 kadın personel olduğu gözlenmiştir.

Araştırmaya katılan personelin eğitim durumu araştırıldığında ise, 90'ı lise, 39'u ön lisans, 187'lik çoğunluğu lisans ve 44'ünün de lisansüstü mezunu olduğu saptanmıştır.

Personellerin yabancı dil eğitimlerinin ne durumda olduğu araştırıldığında ise, 43'ünün iyi, 162'sinin orta ve 148'inin zayıf düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Çalıştıkları kurumdaki hizmet sürelerine bakıldığında, 45'inin 0-1 yıl, 117'sinin 2-4 yıl, 71'inin 5-7 yıl, 72'sinin 8-10 yıl ve 71'inin 11 yıl ve üzerinde buldukları kurumda hizmet süresine sahip olduğu gözlenmiştir.

Spor İstanbul personellerinin yurt dışında uluslararası spor organizasyonlarına katılım durumlarına bakıldığında, 33 kişilik azınlığın bu tür organizasyonlara katıldığı tespit edilmiştir.

Maraton Organizasyonunda yaptıkları iş ile ilgili sözlü veya yazılı değerlendirme yapıp yapmadıkları araştırıldığında, 125 personelin değerlendirme yaptığı sonucuna varılmıştır.

Çalışmaya dâhil edilen personeller kurumlarında son 3 yıl içerisinde minimum 1, maksimum 5 eğitim/seminere katıldığı görülmüştür. Maraton organizasyonuna ortalama katılım durumlarının 7 olduğu sonucuna varılmıştır.

Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği genel ve alt boyutlarına ait ortalama, standart sapma ve güvenilirlik analiz sonuçları verilmiştir. Buna göre Bürokratik Engeller alt boyutu orta düzeyde güvenilir olduğu görülürken, Personel Hizmetleri, Tesis, Bütçe Yeterliliği ve Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği genel toplam puanlarının iyi düzeyde güvenilir olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan personelin yaş düzeylerine göre Uluslararası Sportif Organizasyonlar Değerlendirme Ölçeği (USODÖ) genel ve alt boyut puan ortalamaları karşılaştırılmıştır. Buna göre yaş düzeylerine göre bürokratik engeller alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmiştir

29 yaş ve altındaki personellerin bürokratik engeller ortalama puanı, 30-39 yaş aralığındaki personellere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Diğer karşılaştırmalar incelendiğinde, Spor İstanbul personellerinin yaş düzeylerine göre bütçe yeterliliği, personel hizmetleri, tesis ve USODÖ toplam puan ortalamaları arasında, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır.

Araştırmaya katılan personellerin cinsiyetleri bakımından genel ve alt boyut puan ortalamaları karşılaştırıldığında, personel hizmetleri, tesis ve USODÖ toplam puan ortalamaları arasında, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olduğu saptanmıştır. Erkek personellerin personel hizmetleri, tesis ve USODÖ genel toplam puan

ortalamları, kadınların almış olduğu puanlardan daha yüksek olduğu görülmüştür. Diğer karşılaştırmalar incelendiğinde ise farklı alt boyutlar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Araştırmaya katılan personellerin eğitim düzeylerine göre uluslararası sportif organizasyonlar değerlendirme ölçeği genel ve alt boyut puan ortalamaları karşılaştırıldığında, ortalamalar istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır. Yani personellerin eğitim düzeylerinin ilgili alt boyutlara bir etkisi olmadığı sonucuna varılmıştır.

Araştırmaya katılan personellerin yabancı dil eğitim düzeylerine göre uluslararası sportif organizasyonlar değerlendirme ölçeği genel ve alt boyut puan ortalamaları karşılaştırıldığında, ortalamalar istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Yani araştırmaya katılan personellerin yabancı dil eğitim düzeylerinin ilgili alt boyutlara bir etkisi olmadığı sonucuna varılmıştır.

Araştırmaya katılan personellerin kurumdaki hizmet süresi düzeylerine göre uluslararası sportif organizasyonlar değerlendirme ölçeği genel ve alt boyut puan ortalamaları karşılaştırıldığında, ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Yine araştırmaya katılan personellerin kurumdaki hizmet sürelerinin uzun veya kısa olması araştırmamızın alt boyutlarını etkilememiştir.

Araştırmaya katılan personellerin yurtdışında spor organizasyonlarına katılım durumlarına göre uluslararası sportif organizasyonlar değerlendirme ölçeği genel ve alt boyut puan ortalamaları karşılaştırıldığında, yalnızca tesis alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmiştir. Yani araştırmaya katılan personellerin yurt dışında eğitim almış olması sadece tesis alt boyutunu etkilemiştir. Yurt dışı eğitimi almış olanların spor tesislerini kullanım düzeyleri daha başarılıdır sonucuna varılmıştır.

Yurtdışında spor organizasyonlarına katılan personellerin tesis alt boyut puan ortalaması, katılım göstermeyenlere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Diğer karşılaştırmalar incelendiğinde, personellerin yurtdışında spor organizasyonlarına katılım durumlarına göre bürokratik engeller, bütçe yeterliliği, personel hizmetleri ve USODÖ genel toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık

olmadığı tespit edilmiştir. Yani yurt dışında eğitim alan personellerin tesis kullanım beceri düzeyleri daha yüksektir sonucuna varılmıştır.

Araştırmaya katılan personellerin maraton organizasyonunda yaptıkları iş ile ilgili sözlü veya yazılı değerlendirme yapma durumlarına göre uluslararası sportif organizasyonlar değerlendirme ölçeği genel ve alt boyut puan ortalamaları karşılaştırıldığında, yalnızca personel hizmetleri alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmiştir. Yani araştırma sonuçlarına göre çalışmaya katılan personellerin sözlü veya yazılı değerlendirme yapma durumları personel hizmetlerine olumlu yönde etki etmiştir. Maraton organizasyonunda yaptıkları iş ile ilgili sözlü veya yazılı değerlendirme yapan personellerin personel hizmetleri alt boyut puan ortalaması, değerlendirme yapmayanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Diğer karşılaştırmalar incelendiğinde, personellerin maraton organizasyonunda yaptıkları iş ile ilgili sözlü veya yazılı değerlendirme yapma durumlarına göre bürokratik engeller, bütçe yeterliliği, tesis ve USODÖ genel toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan personellerin kurumda son 3 yıl içerisinde eğitim/seminer programına katılım sayısı ve maraton organizasyonuna katılım sayısı ile USODÖ toplam, bürokratik engeller, bütçe yeterliliği, personel hizmetleri ve tesis puanları arasında, istatistiksel olarak anlamlı ve doğrusal bir ilişki bulunamamıştır.

Yukarıda anlatılan tüm çıkarımlar sonucunda; araştırmada karşılaşılan sorunlara yönelik olarak sunulan öneriler şu şekildedir:

- Yapılan araştırmalar sonucunda İstanbul Maratonu organizasyonunda görev alan personellerin organizasyon öncesinde bürokratik engellerle karşılaştığı tespit edilmiştir. Maraton organizasyonunun verimli olabilmesi adına gerekli bürokratik engellerin ortadan kaldırılması hususunda çalışmalar yapılmalıdır. Örnek verecek olursak, maraton organizasyonunda görevli kurumlar arasındaki iletişimin daha hızlı ve aktif olması gerekmektedir. Özellikle karşılaşılan bürokratik engellerin sürecin hangi bölümlerinde yaşandığı tespit edilmeli ve ortadan kaldırılması için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

- 29 yaş ve altındaki personellerin bürokratik engeller ile yüksek oranda karşılaştıkları tespit edilmiştir. Görevlendirmede bu yaş grubunun bürokratik yapı ile temasının olmaması için görev tanımı ve yerlerinin daha dikkatli seçilmesi ve bu yaş grubu içine en az bir deneyimli personelin yerleştirilmesi gerektiği kanaatindeyim.
- Yapılan araştırma sonucunda maraton organizasyonunda görev alan personellerin deneyimli olması hususu önem arz etmektedir. Örneğin organizasyonlarda birçok defa görev alan personellerin tekrar tekrar görev alması hata yapılma olasılığını minimum düzeye indirecektir.
- Araştırma sonucuna göre personellerin raporlama yapma konusunda eksik olduğu tespit edilmiştir. Maraton organizasyonu sonucunda hazırlanmış olan bir sistem üzerine anlık veri girişleri yapılması önerilmektedir. Bu raporların her yıl gözden geçirilmesi organizasyonun daha verimli olmasına imkan sağlayacağı kanaatindeyim.
- Araştırma sonuçlarına göre, personellerin uluslararası düzeyde yapılan maraton organizasyonlarına katılım düzeyi oldukça düşüktür. İlgili personellerin teşvikler sonucunda yurt dışı organizasyonlarında daha çok görev almaları, bilgi beceri ve deneyim edinmeleri önerilmektedir.
- Araştırma sonuçlarına göre İstanbul Maratonu ile ilgili kaynakların yeterli olmadığı sonucuna varılmıştır. Maraton organizasyonunu içeren bilimsel araştırma, makale, dergi, yayın vb. kaynaklara çok az rastlanılmıştır. Konu hakkında yapılan çalışma çeşitliliğinin artırılması önerilmektedir. İlgili konu hakkında Spor İstanbul tarafından, kütüphane, müze vb. alanların yapılması, gelecek nesillere aktarılması önem arz etmektedir.
- Araştırma sonuçlarına göre Spor İstanbul personellerinin eğitim, seminer vb. programlara katılım düzeyi oldukça düşüktür. Buna istinaden çalışanlara sertifika programları, konferans ve eğitim seminerleri düzenlenmesi hakkında çalışmalar yapılması gerekmektedir.
- Ayrıca araştırmaya katılan personellerin yabancı dil bilme düzeylerinin yeterli olmadığı görülmüştür. Uluslararası bir organizasyon olan İstanbul Maratonuna

katılan personelin yabancı dil bilme düzeyi iyileştirilmelidir. Spor İstanbul'un konu hakkında gerekli alt yapı çalışmalarını yürütmesi önerilmektedir.

Son olarak, tüm bu öneriler ışığında tespit edilen eksikliklerin giderilmesi durumunda İstanbul Maratonunun, ülkemizde düzenlenen diğer maraton organizasyonlarına da yol gösterici nitelikte örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Afyon, Y. A. & Tunç, A. (1997). *Beden eğitimi ve spor tarihi*. Konya: Damla Matbacılık.
- Ak, A. (2017). *Türk sporunda sorunlar ve çözüm önerileri*. Ankara: Spor yayınevi ve kitapevi.
- Atabeyoğlu, C. (2000). *Geleneksel türk güreşi ve kırkpınar*. İstanbul: Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Yayınları.
- Atalay, A. (1998). *Spor gazeteciliği*. İstanbul: Filiz Kitapevi.
- Atasoy, B. & Öztürk Kuter, F. (2005). Küreselleşme ve spor. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 1(1), 42-55.
- Avrupa Olimpiyat Komiteleri Birliği*, Avrupa Gençlik Festivali, (2019). <http://www.eyof.org/hosting-eyof/>[Erişim tarihi: 03.08.2019].
- Balcı, C. (2003). *Olimpik sporlar*. İstanbul: Boyut Yayınları.
- Bayram, İ. (2006). Büyükşehir'den Spora Büyük Destek. *Sporun rengi*. 13.
- Bozdoğan, A. (2006). *Yüzme*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Bölükbaşı, A. (2004). Yeni Bir Heyecanla Avrasya Maratonu. *Sporun Rengi* 26. *Avrasya Maratonu Özel Sayısı*, 18.
- Bölükbaşı, A. (2006). 28. Yılında avrasya maratonu. *Sporun rengi avrasya maratonu özel sayısı*, 25.
- Büyükşehir Belediyesi Kanunu, (2004, 10 17). *8901 Sayılı karar* . Ankara, Türkiye: Resmi Gazete.
- Cankalp, M. (2002). *Sporda yönetim ve organizasyon*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Demirci, N. (1986). *Sporda yönetim-teşkilatlanma ve organizasyonları*. Ankara: M.E.G ve S.B. Yayını.
- Edirne İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü,(2019). *Kırkpınar yağlı güreşleri*, <http://edirnekulturturizm.gow.tr> [Erişim tarihi: 02.12.2019].
- Erdal, R. (2012). *Sporda yönetim ve organizasyon*. İstanbul: Bedray Yayınları.
- Erkal, M. E. (1986). *Sosyolojik açıdan spor*. Ankara: Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı.
- Erturan, E. Öğüt, M. & Şahin, M. Y. (2017). Amatör Spor Kulüplerinin Sorunları. *Spor Bilimleri Dergisi*. 101-120.
- Fişek, K. (2003). *Spor yönetimi*. İstanbul: YGS Yayınları.

- Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü. (1991, 05 22). *Olimpizim ve İnsan Semineri*. Ankara, Türkiye: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Spor Eğitimi Dairesi Başkanlığı.
- Hacıhasanoğlu, O. (1995). *Olimpiyat tesislerinde planlama ve düzenleme ilkeleri*. İstanbul: Cenker Matbaacılık.
- Hüdaver, Ö. & Karcılılar, A. (2005). *Morpa spor ansiklopedisi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- İlgar, E. A. & Cihan, B. B. (2019). Öğretim Üyelerinin Türk Sporunun Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Üzerine Görüşleri. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*. 702-722.
- İlgar, L. (2005). *Eğitim yönetimi okul yönetimi sınıf yönetimi*. İstanbul : Beta .
- İmamoğlu, A. F. & Ekenci, G. (2014). *Spor örgütleri için işletme yönetimi*. Ankara: Berkan Yayınevi.
- İmamoğlu, A. F. Karaoğlu, E. & Erturan, E. E. (2007). Türkiye'de Spor Kulüplerinin Yapısal Nitelikleri ve Temel Problemleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 35-61.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yönetim Şeması*, (2019). <https://ibb.istanbul/CorporateUnit/Chart> [Erişim tarihi: 03.18.2019].
- Spor İstanbul, (2018). *İstanbul maratonu, major maratonlar*. İstanbul: Spor İstanbul
- Spor İstanbul, (2018). *İstanbul spor mevcut durum raporu*. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Spor İstanbul.
- Johns, T. G. (1995). Managing the Behaviour of People Working in Teams-Applying the Project Management Method. *International Journal of Project Management*. 2(3), 25-35.
- Kaya, E. (2004). *"Sunuş" pendik toplantıları 9, yerel yönetimler ve spor. olimpiyat ruhunun yerleşmesi ve amatör sporun gelişmesinde yerel yönetimlerin rolü*. İstanbul: Pendik Belediyesi.
- Koryürek, E. C. (1996). *Olimpiyat tarihi M.Ö. 776- M.S. 1996 klasik ve modern olimpiyatlar, olimpiyatlar'da türkler*. İstanbul: Aktüel Dergisi Yayınları.
- Öğretici, H. & Karcılılar, A. (2005). *Spor ansiklopedisi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Önder, H. A. (2017). Uluslararası Spor Organizasyonlarında Yerel Yönetimlerin Rolü. Erzurum, Türkiye: *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Yalova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yalova.
- Öztürk, D. (2011). Spor Organizasyonları Düzenleyen İl Temsilcilerinin Karşılaştıkları Problemlerin Araştırılması Ege Bölgesi Örneği. Muğla, Türkiye: *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

- Parks, C. (1998). *Contemporary sport management*. U.S.A: Human Kinetics Publisher.
- Ramazanoğlu, F. & Ramazanoğlu, N. (2000). Spor Tesislerinin Planlandırılması Ve İşletilmesi. *Spor Araştırmaları Dergisi*. 4(3),2-7.
- Rüzgar, H. (1996). Sporda Devletin Önemi. *İller ve Belediyeler Dergisi*. Cilt(Sayı),437.
- Serarslan, M. Z. (2006). *Spor yönetimi ve örnek olay analizi*. İstanbul: Morpa kültür Yayınları.
- Sivrikaya, Ö. (2000). Belediyelerin Sporla İlgili İşlevleri, Düzce Belediyesi Örneği. Bolu, Türkiye. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Bolu.
- Spor İstanbul. (2018). *Kısa tanıtım ve tarihçe*,<http://www.spor.istanbul/kurumsal/kisa-tanitim-ve-tarih%3%A7e.aspx> [Erişim tarihi: 11.17.2018].
- Spor İstanbul. (2019).*Maraton ve Spor Fuarı*, <http://www.spor.istanbul/Faaliyetler/maraton-ve-spor-fuari.aspx> [Erişim tarihi: 03.19.2019].
- Spor İstanbul. (2019). *Tesisler*, <http://www.spor.istanbul/spor-tesisleri/size-en-yakin-tesis.aspx> [Erişim tarihi: 01.17.2019].
- Spor İstanbul. (2019). *Parkur*, <https://www.maraton.istanbul/parkur> [Erişim tarihi: 05.17.2019].
- Spor İstanbul. (2019). <https://www.maraton.istanbul/42k-bilgi> [Erişim tarihi: 05.12.2019].
- Sutton, W. (1990). *Physical education facility management*. U.S.A.: Ohio State University.
- T.C Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yüzme-atlama-Sutopu Federasyonu. (1989). *Yüzme öğretmeni el kitabı*. Ankara.
- T.C Cumhurbaşkanlığı, (2019). Himaye edilen projeler,<http://www.tourofturkey.org.tr> [Erişim tarihi: 17.02.2018].
- Tek, T. (2006). Türkiye'de Uluslararası Spor Organizasyonları Düzenleyen Federasyonların Karşılaştıkları Problemler. Konya: *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Üniversi, Enstitü, Şehir*.
- Türk Dil Kurumu, (2006). <http://www.tdk.gov.tr> [Erişim tarihi: 20.05.2019].
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. (1982). *Mahalli İdareler başlıklı 127. Madde*. Ankara, Türkiye: Resmi Gazete.
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. (1982). *Gençliğin Korunması başlıklı 58. Madde*. Ankara, Türkiye: Resmi Gazete.
- Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, (2017). *Erzurum 2017 Kış Avrupa Gençlik Olimpik Festivali*, <http://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/Olimpiyat-Oyunlari-Detay/123/1> [Erişim tarihi: 24.02.2019].

- Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, (2019). *Boğaziçi kıtalararası yüzme yarışı*, <http://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/Detay/Faaliyetlerimiz/Samsung-Bogazici-Kitalararasi-Yuzme-Yarisi/35/1> [Erişim tarihi: 16.02.2019].
- Tüzün, A. (2010). *T.C Başbakanlık Gençlik ve spor genel müdürlüğü, türk dünyasında ortak sporlar*. Ankara: Kenar Platform.
- UEFA,(2019). *Avrupa Futbol Şampiyonası*, <https://www.uefa.com/insideuefa/about-uefa/history/> [Erişim tarihi: 18.03.2019].
- Uluslararası Olimpiyat Komitesi. (2008). *Sürdürülebilir Gelişim Rehberi*. İstanbul: TMOK.
- Ulusoy, A. & Akdemir, T. (2017). *Mahalli idareler*. İstanbul: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, D. (1979). *Türk spor tarihi*. İstanbul: Eko Batbaşı Yayınları.
- Zengin, E. & Öztaş, C. (2008). Yerel Yönetimler ve Spor. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*. 2(3), 51-55.
- Zorba, E. (2014). *Herkes için yaşam boyu spor*. Ankara: Canset Form Matbaacılık.
- Zorba, E., İkizler, H. C., Tekin, A., Miçoğulları, O. & Zorba, E. (2006). *Herkes için spor*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

EKLER

Ek A.1 İBB İzin Dilekçesi

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

(Spor İstanbul Genel Müdürlüğü)

İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü 171003013 numaralı Spor Yönetimi bölümü, Yüksek Lisans öğrencisiyim. Dr. Öğretim Üyesi Kubilay ÇİMEN danışmanlığında “Yerel Yönetimlere Bağlı Spor Şirketleri Tarafından Organize Edilen Spor Organizasyonlarında Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi (İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Spor İstanbul, İstanbul Maratonu Örneği) adlı konuyu çalışıyorum.

Çalışmada kullanılmak üzere, Türk sporuna ve bilimine katkı sağlamak amacıyla Spor İstanbul Personeli ile ekte yer alan anketi kurumunuza uygulayabilmem hususunda izninizi talep eder,

Olurlarınıza arz ederim.

Saygılarımla...

Zafer ŞAHİNOĞLU
Gelişim Üniversitesi
Spor Yönetimi Yüksel Lisans Öğrencisi

Tel: 0537 066 34 43

Email (1): zsahinoglu@fsm.edu.tr

Email (2): zafersahinoglu55@gmail.com

Adres: Sarıgöl mahallesi ordu caddesi no:29 kat:2 daire:4

Gaziosmanpaşa / İSTANBUL

Ek A.2 İBB Spor İstanbul Onay Yazısı

Sayı : TES-56/ 0244
Konu : Zafer Şahinoğlu'nun Anket Çalışması

14/02/2019

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

29.01.2019 tarihli dilekçesiyle kurumumuza başvuran Spor Yönetimi yüksek lisans öğrenciniz Zafer Şahinoğlu'nun "Yerel Yönetimlere Bağlı Spor Şirketleri Tarafından Organize Edilen Spor Organizasyonlarında Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi" konulu anket formunun kurumumuza bağlı spor tesislerinde uygulanması uygun görülmüştür. Bilgilerinize arz/rica ederiz.

İSTANBUL SPOR ETKİNLİKLERİ
VE İŞLETMECİLİĞİ A.Ş.
Kaleboyu Cad. No: 111 Fatih/İSTANBUL
Marmara Kurumlar V.D.: 481 003 9440
Mersis No: 0481003944000014

Ek A.3 Anket Formu

Sayın Spor İstanbul Personeli;

Spor İstanbul'un düzenlemiş olduğu "İstanbul Maratonu" organizasyonunda karşılaşılan problemleri ortaya koymak amacıyla yapılacak olan bilimsel çalışmamızda görüş ve düşüncelerinize ihtiyaç duyulmaktadır.

Çalışmamıza vereceğiniz desteklerden ötürü şimdiden teşekkür eder, çalışma hayatınızda başarılar dilerim.

Saygılarımla
Zafer ŞAHİNOĞLU
Gelişim Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı Spor Yönetimi
Bilim Dalı

Kişisel Bilgi Formu:

- Yaşınız: 29 yaş altı 30-39 arası 40-49 arası 50 yaş ve üzeri
- Cinsiyetiniz: Erkek Kadın
- Eğitim durumunuz: Lise Önlisans Lisans Yüksek Lisans Doktora ve üzeri
- Lisans Eğitiminiz:
- Yabancı Dil Eğitiminiz:
İyi Orta Zayıf
- Kurumdaki aktif göreviniz:
- Kurumdaki hizmet süreniz:
0-1 yıl 2-4 yıl 5-7 yıl 8-10 yıl 11 yıl ve üzeri
- Branşımız :
- Kurumunuzda son 3 yıl içerisinde kaç eğitim seminer/programına katıldınız ?
- Yurt dışında uluslararası spor organizasyonlarına katıldınız mı?
Evet Hayır
- Cevabınız "Evet" ise (katılım sebebiniz)
- Kaç adet Maraton Organizasyonuna katıldınız ?
- Maraton Organizasyonunda yaptığınız iş ile alakalı sözlü veya yazılı değerlendirme (Rapaorlama) yaptınız mı ?
Evet Hayır

SORULAR	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum
1.Spor organizasyonu düzenlemek için yaptığınız müracaatlarda ülke içinde bürokratik engellerle karşılaştığınıza katılıyor musunuz?					
2.Düzenlediğiniz spor organizasyonunda ülke içindeki bürokrasinin, işlerin yürütülmesinde yeterli desteği sağladığına katılıyor musunuz?					
3.Sadece federasyonunuz /kurumunuz imkânları ile spor organizasyonu düzenleyebileceğinize katılıyor musunuz?					
4.Düzenlediğiniz spor organizasyonunda bürokraside eşgüdümlemenin yeterli olduğuna katılıyor musunuz?					
5.Düzenlediğiniz spor organizasyonu öncesi belirlenen bütçenin, ihtiyaçların karşılanmasına yettiğine katılıyor musunuz?					
6.Düzenlediğiniz spor organizasyonlarında özel kuruluşlardan yeterli desteği sağladığına katılıyor musunuz?					
7.Federasyonunuza/kurumunuza ait spor tesislerinin, spor organizasyonu düzenleyecek seviyede olduklarına katılıyor musunuz?					
8.Düzenlediğiniz spor organizasyonlarında konaklama tesislerinin yeterli olduğuna katılıyor musunuz?					
9.Düzenlediğiniz spor organizasyonuna katılan sporcu, yönetici, hakem ve medya mensuplarına tahsis edilen çalışma ortamının yeterli olduğuna katılıyor musunuz?					
10.Düzenlediğiniz spor organizasyonunda komiteleri oluşturan personelin yeterli bilgi ve beceriye sahip olduklarına katılıyor musunuz?					
11.Düzenlediğiniz spor organizasyonu için önceden belirlenen hedeflere ulaşmakta personelin yeterli olduklarına katılıyor musunuz?					
12.Düzenlediğiniz spor organizasyonlarında hizmet veren personelin mesleki açıdan yeterli olduklarına katılıyor musunuz?					
13.Düzenlediğiniz spor organizasyonunda sağlık hizmetlerinin yeterince sağlandığına katılıyor musunuz?					
14.Düzenlediğiniz spor organizasyonunda basın-yayın ve haberleşme hizmetlerinin yeterince sağlandığına katılıyor musunuz?					
15.Düzenlediğiniz organizasyonlar için ihtiyaç duyulan komisyon ve komitelerde oluşturulan kadroların yeterli olduklarına katılıyor musunuz?					

ÖZGEÇMİŞ

1989 yılında İstanbul'da doğdu. İlk ve ortaokul öğrenimini İstanbul / Gaziosmanpaşa Bekir Sami Dedeoğlu İlköğretim okulunda, lise eğitimini ise Gaziosmanpaşa İmam Hatip Lisesi'nde tamamladı. 2010 yılında Edirne / Trakya Üniversitesi Kırkpınar Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda lisans eğitimine başladı. 2014 yılında Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon bölümlerinden çift anadal yaparak mezun oldu. 2015 yılında İstanbul / Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde formasyon eğitimini tamamladı. 2016 yılında İstanbul / Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Yönetimi Anabilim dalında yüksek lisans eğitimine başladı.

2015 yılı Mart ayından itibaren İstanbul'da Bulunan Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi'nde Spor Uzmanı olarak çalışmaktadır. Evli bir kız çocuk babasıdır.